

KARAR

2005/10 Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı 2005-2010

BTYK'nın 2004/1 no.lu kararı ile TÜBİTAK ve DPT işbirliği ile hazırlanması istenen ve ekte (2005/10 - Ek 1) sunulan Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı'nın (BTP-UP) onaylanmasına,

TÜBİTAK'a Uygulama Planı'nın uygulanmasını izleme ve koordinasyon görevinin verilmesine,

Uygulama Planı'nda öngörülen eylem alanlarında görevli tüm kuruluşların TÜBİTAK ile yakın işbirliği içinde çalışmaları planlamaları ve yürütmelerine,

karar verilmiştir.

İLGİLİ DİĞER KARARLAR

- 2004/1 Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı 2005-2010

DAHA ÖNCE GELİŞME RAPORLANAN TOPLANTI

- Eylül 2005; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 12. Toplantısı
- Mart 2006; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 13. Toplantısı
- Eylül 2006; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 14. Toplantısı
- Mart 2007; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 15. Toplantısı
- Kasım 2007; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 16. Toplantısı

SORUMLU KURULUŞLAR

- TÜBİTAK
- DPT

İLGİLİ KURULUŞLAR

- TARAL Kapsamındaki Kuruluşlar

GELİŞME

TARAL Stratejik Amaçlarına Yönelik Gelişmeler

1. Bilim ve Teknoloji Farkındalığının ve Kültürünün Geliştirilmesi

1.1. TÜBİTAK Bilim ve Toplum Çalışmaları

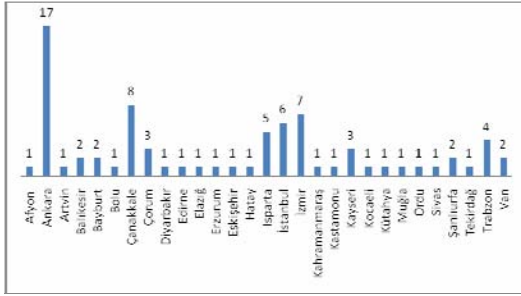
Toplumumuzda bilime dair olumlu bir yargı oluşturacak, bilginin bireysel olarak kazanımına yönelik ve ömür boyu sürecek bir istek, merak ve motivasyonu uyandıracak her çalışma büyük önem taşımaktadır. Günümüzde bilimsel ve akılcı bir yaklaşım, sadece bilim insanların işi değil, iyi bir yurttaş ve dünya vatandaşı olmanın önemli koşullarından biridir. İyi ve doğruyu hedefleyerek gözlem yapabilmek, sorgulayabilmek, deneyebilmek ve eleştirerek sonuca ulaşabilmek, bilim okuryazarlığı olarak bilinen kavramın yapı taşlarını oluşturmaktadır. Bilim okuryazarlığını yaygınlaştırarak toplumun her kesimine ulaşmasını sağlamak ve bu sayede toplumsal bir farkındalık ve özgüvenin oluşmasına destek olarak toplumumuzun bilim, teknoloji ve yenilik kültürünü özümsemesini sağlamak TÜBİTAK'ın başta gelen misyonlarından biridir. TÜBİTAK, bu amaca hizmet eden bilim ve toplum faaliyetlerini Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı çatısı altında sürdürmektedir. 2007-2008 döneminde TÜBİTAK bilim ve toplum çalışmalarında önemli aşamalar kaydedilmiştir. Özellikle, Mart 2007'de başlayan Bilim ve Toplum Proje Destek Programı üniversiteler ve diğer kamu kurumlarından büyük ilgi görmüş, yurtiçi ve yurtdışında faaliyet gösteren uzmanlar tarafından benzer çalışmalar için kaynak gösterilen bir referans haline gelmiştir. Aynı şekilde Daire Başkanlığı çatısı altında yayımlanan Bilim ve Teknik Dergisi, Avrupa Birliği Çerçeve Programları kapsamında desteklenen bir proje tarafından iyi örnek olarak nitelendirilmiştir. Geçtiğimiz dönemin heyecan verici çalışmaları arasında en önemlisi Mart 2008'de yayımlanan 4003 Bilim Merkezi Kurulumu çağrısı olmuştur. 16 büyükşehir belediyesine açılan çağrı, Mart ayında yapılan toplantı ile Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet Aydın ve TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş tarafından tanıtılmıştır.

TÜBİTAK Bilim ve Toplum Proje Destekleri

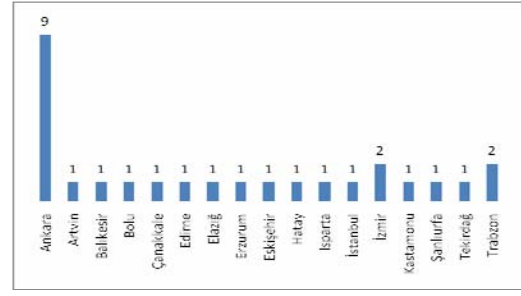
4001 Doğa Eğitimi - 4002 Bilim Kampları/Okulları Çağrısı

Ülke çapında çeşitli kurumlar tarafından gerçekleştirilebilecek bilim ve toplum projelerine destek veren TÜBİTAK Bilim ve Toplum Proje Destekleme Programı, 2007 yılı Mart ayında yürürlüğe girmiştir. Bu programın temel amacı, bilimsel oluşum, kavram ve yenilikleri topluma tanıtabilecek, sevdirecek, zamanla bu konuların ülke gündemine alınmasını ve böylelikle bilim kültürünün ülkemizde yaygınlaştırılmasına hizmet edecek proje önerilerinin hazırlanmasını sağlamak ve kabul edilen projeleri desteklemektir.

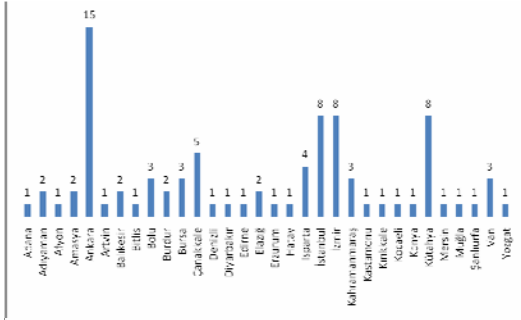
Program kapsamında ilk iki çağrı Mart 2007 ve Kasım 2007'de açılmıştır. Bu çağrılar kapsamında, Mart 2007'de 80; Kasım 2007'de 87 proje başvurusu alınmıştır. Mart 2007 çağrısı kapsamında 27 projenin, Kasım 2007 çağrısı kapsamında ise 33 projenin desteklenmesine karar verilmiştir. Mart 2007 projeleri ile Türkiye'nin farklı bölgelerinde doğrudan 3.500 kişiye, dolaylı olarak 18.000 kişiye ulaşılmıştır. Mart 2007 çağrısı kapsamında desteklenen 27 adet projenin toplam bütçesi 2.16 milyon YTL, bütçeleri henüz kararlaştırılmakta olan Kasım 2007 çağrısı kapsamında desteklenecek 33 adet projenin toplam bütçesi ise yaklaşık 3 milyon YTL'dir. Bu çağrılara yapılan başvuru ve desteklenen projelerin illere göre dağılımı Şekil 1-5 arasında, proje bilgileri ise Tablo 2-5 arasında görülmektedir.

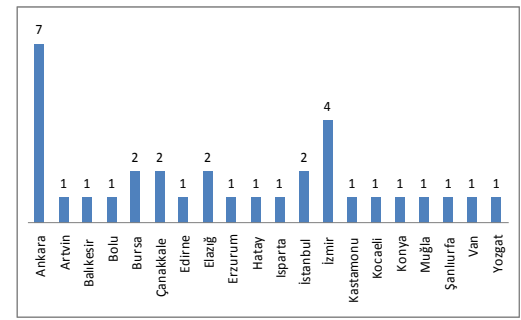
Şekil 1. Mart 2007 İllere Göre Proje Başvuru Sayısı

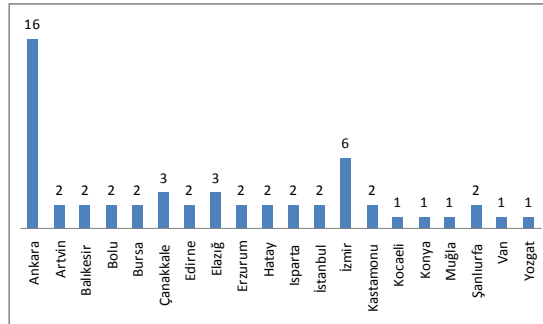
Şekil 2. Mart 2007 İllere Göre Desteklenen Proje Sayısı

Şekil 3. Kasım 2007 İllere Göre Proje Başvuru Sayısı

Şekil 4. Kasım 2007 İllere Göre Desteklenen Proje Sayısı

Şekil 5. Mart ve Kasım 2007 Çağrısı Kapsamında Desteklenen Tüm Projelerin İllere Göre Dağılımı

Tablo 2. Mart 2007 Çağrısı Kapsamında Desteklenen Doğa Eğitimi Projeleri

	Konu	Yürütücü Kurum/Kuruluş	Etkinliğin Yapıldığı İl	Projenin Başlangıç-Bitiş Tarihi	Katılımcı Sayısı	Eğitmen Sayısı	Hedef Kitle
1	Kazdağı Milli Parkı'nda Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Balıkesir Üniversitesi	Balıkesir	15.6.2007-15.12.2007	60	15	1.Araştırma görevlileri, 2.Doktora ve Yüksek lisans öğrencileri 3.Öğretmenler (MEB)
2	Elazığ ve Malatya İllerinde Doğa Eğitimi	Güneydoğu Anadolu Ormancılık Bölge Müdürlüğü	Elazığ, Malatya	18.6.2007-18.12.2007	24	11	1.Doktora, Yüksek lisans ve Lisans öğrencileri 2.Öğretmenler (MEB)
3	GAP Yöresinin Bilimsel Eğitim Amaçlı Kullanımı Projesi-II	Harran Üniversitesi	GAP illeri (Urfa, Mardin, Adıyaman, Diyarbakır, Batman)	1.7.2007-1.7.2008	30	12	1.Öğretmenler (MEB) 2.İzci Lideri Öğretmenler 3. Araştırma Görevlileri 4.Doktora ve Yüksek Lisans Öğrencileri 5.Genç kuşaklara bilgiyi aktarabilecek kişiler 6.Turist rehberleri 7.Çevre dernekleri çalışanları 8.Doğaya ve çevreye ilgi duyan her branştaki Üniversite mezunları
4	Doğadaki Radyoaktivite	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Trabzon	1.1.2008-1.9.2008	1200	4	Trabzon ili ve ilçelerindeki 19 okuldaki Lise 1 ve Lise 2 öğrencileri
5	Gediz Deltası-Spil Dağı Milli Parkı-Kula ve Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi-III	Ege Üniversitesi	Manisa, İzmir	1.6.2007-1.12.2007	33	20	1.İzci Lideri Öğretmenler 2. Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
6	Hatila Vadisi ve Kaçkar Dağları Milli Parkı Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Kafkas Üniversitesi/ Artvin Orman Fakültesi	Artvin	25.6.2007-25.2.2008	60	15	Ülkemiz Üniversitelerinin tüm bölümleri
7	Ilgaz Dağı ve Küre Dağları Milli Parklarında Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Kastamonu Valiliği	Kastamonu	1.6.2007-1.12.2007	58	16	1. Lisansüstü öğrencileri 2. izci lideri öğretmenler (MEB)
8	Kemaliye ve Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Hacettepe Üniversitesi	Erzincan	1.6.2007-1.12.2007	60	14	1.İzci Liderleri, rehber ve dağcılar 2. Araştırma görevlileri
9	Palandöken Dağları ve Sarıkamış Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi-III	Atatürk Üniversitesi	Erzurum, Kars	1.6.2007-1.12.2007	42	19	1.Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3.Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri

Tablo 2. Mart 2007 Çağrısı Kapsamında Desteklenen Doğa Eğitimi Projeleri (Devamı)

	Konu	Yürütücü Kurum/Kuruluş	Etkinliğin Yapıldığı İl	Projenin Başlangıç-Bitiş Tarihi	Katılımcı Sayısı	Eğitmen Sayısı	Hedef Kitle
10	BÖFYAP-İLK: İlköğretim Öğrencilerinde Böcek Farkındalığı Yaratma Projesi	Ege Üniversitesi	İzmir	1.6.2007-1.3.2008	1000	5	1.İlköğretim okullarında okuyan öğrenciler
11	İğneada Longoz Ormanları ve Meriç Deltasında Ekolojik Temelli Doğa Eğitimi-III	Trakya Üniversitesi	Tekirdağ	1.6.2007-1.12.2007	30	16	1.Öğretmen (MEB) 2.Araştırma görevlisi, 3.Doktora, Yüksek lisans öğrencisi
12	Isparta İli Korunan Doğal Alanlarda Doğa Eğitimi	Süleyman Demirel Üniversitesi	Isparta	25.5.2007-25.5.2008	45	15	1.Öğretmenler 2.Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji, Coğrafya bölümü lisans ve lisansüstü öğrencileri
13	Amanoslar ve Antakya Çevresinin Ekoloji Temelli Doğa Eğitimlerinde Kullanımı	Mustafa Kemal Üniversitesi	Hatay	25.5.2007-25.11.2007	60	14	1.Araştırma Görevlileri, 2.Doktora ve Yüksek Lisans öğrencileri 3.Öğretmenler (M.E.B)

Tablo 3. Mart 2007 Çağrısı Kapsamında Desteklenen Bilim Kampları ve Bilim Okulları

	Konu	Yürütücü Kurum/Kuruluş	Etkinliğin Yapıldığı İl	Projenin Başlangıç-Bitiş Tarihi	Katılımcı Sayısı	Eğitmen Sayısı	Hedef Kitle
1	Toprak Bilimi Okulu	Ankara Üniversitesi	Ankara	1.8.2007-1.8.2009	350	7	İlköğretim 4. sınıf öğrencileri
2	Bilim Merkezi Bilim Okulu	Şişli Belediyesi / Şişli Belediyesi Bilim Merkezi	İstanbul	1.7.2007-1.3.2008	22	43	7-13 Yaş Arası Çocuklar
3	Aladağlar Yaz Bilim Kampı	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Bolu	15.7.2007-15.10.2007	38	6	İlköğretim 6-8. sınıf öğrencileri
4	Bilim ve Yaratıcı Drama Eşliğinde Doğa Tarihinden Doğa Müzesine Yolculuk	Ankara Üniversitesi	Ankara	15.1.2008-15.1.2009	30	8	Kazan ilçesinde bulunan ilköğretim okullarının dört ve beşinci sınıf öğrencileri
5	Eskişehir Matematik Okulu-Emo	Eskişehir Milli Eğitim Müdürlüğü	Eskişehir	1.8.2007-1.8.2009	4020	8	Eskişehir ilindeki ilköğretim 4.-5.-6.-7. sınıf öğrencileri
6	Yaratıcı Fikirler	Ankara Üniversitesi	Ankara	1.10.2007-1.4.2008	144	9	İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencileri
7	BİLİMCE Yaz ve Kış Bilim Okulları; Bilimin Dili ile Eğlenerek Öğrenmek	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Ankara	1.8.2007-1.2.2009	30	8	İlköğretim II. kademe ve lise öğrencileridir
8	BİLİMCE Yaz ve Kış Bilim Kampları; Bilimin Dili ile Eğlenerek Öğrenmek	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Ankara	1.8.2007-1.2.2009	30	8	1.İlköğretim II. kademe 2.Lise öğrencileri
9	Gezici Bilim Merkezi	Namık Kemal Üniversitesi	Tekirdağ	5.10.2007-5.6.2009	500	5	Tekirdağ il sınırlarında yaşayan 9-12 yaş arası tüm çocuklar
10	İlköğretim Öğrencileri için Eğlenceli Yaz Bilim Kampı	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Çanakkale	1.7.2007-1.1.2008	249	15	İlköğretim 2., 3., 4. ve 5. sınıf öğrencileri
11	Biyolojinin Eğlenceli Dünyası	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Trabzon	25.7.2007-25.10.2007	60	6	İlköğretim 7. sınıfa geçen öğrenciler
12	Başayaş Köyü Doğal Bilimler Eğitimi Kampı-1	Ayaş Belediye Başkanlığı	Ankara/Ayaş	1.10.2007-1.10.2009	64	15	Ankara ilköğretim okullarından 9-12 yaş grubundaki öğrenciler
13	Ankara Üniversitesi Rasathanesi Popüler ve Eğitsel Astronomi Etkinlikleri	Ankara Üniversitesi	Ankara	15.9.2007-15.9.2008	9000	9	Ankara eğitim-öğretim kurumları öğrencileri ve halk
14	Doğa İnsanın Öğretmenidir	Abidinpaşa İlköğretim Okulu	Ankara	1.8.2007-1.8.2008	25	5	11-13 yaşlarındaki öğrenciler

Tablo 4. Kasım 2007 Desteklenen Doğa Eğitimi Projeleri

	Konu	Yürütücü Kurum/Kuruluş	Etkinliğin Yapıldığı İl	Hedef Kitle
1	Kazdağı Milli Parkı'nda Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Balıkesir Üniversitesi	Balıkesir	1.Araştırma görevlileri, 2.Doktora ve Yüksek lisans öğrencileri 3.Öğretmenler (MEB)
2	Elazığ ve Malatya İllerinde Doğa Eğitimi II	Güneydoğu Anadolu Ormançılık Bölge Müdürlüğü	Elazığ, Malatya	1.Doktora,Yüksek lisans ve Lisans öğrencileri 2.Öğretmenler (MEB)
3	GAP Yöresinin Bilimsel Eğitim Amaçlı Kullanımı Projesi-II	Harran Üniversitesi	GAP illeri (Urfa, Mardin, Adıyaman, Diyarbakır, Batman)	1.Öğretmenler (MEB) 2.İzci Lideri Öğretmenler 3. Araştırma Görevlileri 4.Doktora ve Yüksek Lisans Öğrencileri 5.Genç kuşaklara bilgiyi aktarabilecek kişiler 6.Turist rehberleri 7.Çevre dernekleri çalışanları 8.Doğaya ve çevreye ilgi duyan her branştaki Üniversite mezunları
4	Karapınar- Çölleşme Modeli- Doğa Okulu	Ankara Üniversitesi	Ankara	1.Öğretmenler (MEB) 2.İzci Lideri Öğretmenler 3. Araştırma Görevlileri 4.Doktora ve Yüksek Lisans Öğrencileri 5.Genç kuşaklara bilgiyi aktarabilecek kişiler 6.Turist rehberleri 7.Çevre dernekleri çalışanları 8.Doğaya ve çevreye ilgi duyan her branştaki Üniversite mezunları
5	Gediz Deltası-SpilDağı Milli Parkı-Kula ve Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi-III	Ege Üniversitesi	Manisa, İzmir	1.İzci Lideri Öğretmenler 2. Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
6	Hatıla Vadisi ve Kaçkar Dağları Milli Parkı Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Kafkas Üniversitesi/ Artvin Orman Fakültesi	Artvin	Ülkemiz Üniversitelerinin tüm bölümleri
7	Ilgaz Dağı ve Küre Dağları Milli Parklarında Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Kastamonu Valiliği	Kastamonu	1. Lisansüstü öğrencileri 2. izci lideri öğretmenler (MEB)
8	Kemaliye ve Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Hacettepe Üniversitesi	Erzincan	1.İzci Liderleri, rehber ve dağcılar 2. Araştırma görevlileri

Tablo 4. Kasım 2007 Desteklenen Doğa Eğitimi Projeleri (Devamı)

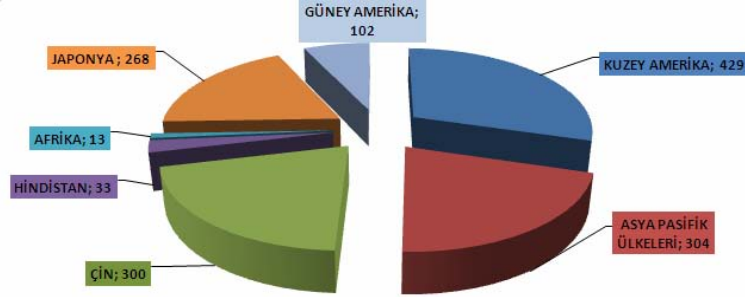
	Konu	Yürütücü Kurum/Kuruluş	Etkinliğin Yapıldığı İl	Hedef Kitle
9	Palandöken Dağları ve Sarıkamış Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi-III	Atatürk Üniversitesi	Erzurum, Kars	1.Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3.Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
10	Van Gölü Havzasında Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Van	1.Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3.Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
11	Beyşehir Gölü Milli Parkı ve Konya Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Selçuk Üniversitesi	Konya	1.Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3.Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
12	IDE-II : Isparta Korunan Doğal Alanlarında Doğa Eğitimi-II	Süleyman Demirel Üniversitesi	Isparta	1.Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3.Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
13	Yozgat Çamlığı Milli Parkında Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Yozgat İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Yozgat	1.Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3.Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
14	Çanakkale ve Yakın Çevresinde Ekoloji Bilinci Kazandırmak Amaçlı Doğa Eğitimi	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Çanakkale	1.Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3.Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
15	Uludağ Milli Parkı, Bursa ve Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi III	Uludağ Üniversitesi	Bursa	1.Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3.Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
16	BÖFYAP-Öğretmen: İlköğretimdeki Sınıf Öğretmenlerinde Böcek Farkındalığı Yaratma Projesi	Ege Üniversitesi	İzmir	1. Öğretmenler (MEB)
17	Amanoslar ve Antakya Çevresinin Ekoloji Temelli Doğa Eğitimlerinde Kullanımı-III	Mustafa Kemal Üniversitesi	Antakya	1.Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3.Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
18.	İğneada Longoz Ormanları ve Meriç Deltasında Ekolojik Temelli Doğa Eğitimi-IV	Trakya Üniversitesi	Edirne	1.Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3.Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri

Tablo 5. Kasım 2007 Desteklenen Bilim Kampları ve Bilim Okulları

	Konu	Yürütücü Kurum/Kuruluş	Etkinliğin Yapıldığı İl	Hedef Kitle
1	Elazığ Çocuk Mucitler Yaz Kampı	Elazığ Bilim ve Sanat Merkezi	Elazığ	İlköğretim birinci kademe seviyesindeki (1, 2, 3, 4, 5 sınıf öğrencileri)
2	İTÜ Bilim Okulları Programı	İTÜ	İstanbul	10-13 Yaş Arası Çocuklar
3	Üçü Bir Arada: Doğa, Bilim ve Çocuklar	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Bolu	İlköğretim 6-8. sınıf öğrencileri
4	Bilim Eğitiminde Astronomi	Sabancı Üniversitesi	İstanbul	İstanbul bünyesinde görev yapan fen bilgisi ve fizik öğretmenleri
5	Fiziksel Olayların Eğlenceli ve Görsel Sunumu	Kocaeli Üniversitesi	Kocaeli	Lise ve üniversite lisans öğrencileri
6	Akyaka Doğa Bilim Kampı	Muğla Üniversitesi	Muğla	İlköğretim 6-8. sınıf öğrencileri
7	Küçük Öğretmenler Bilime Dokunuyor!	ODTÜ- Toplum ve Bilim Merkezi	Ankara	İlköğretim 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileridir
8	Arkeoloji Laboratuvarı	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Ankara	İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencileri
9	Bilim Yanı Başımızda Eğlenceli Yaz Bilim Kampı-2008	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Çanakkale	İlköğretim 5. sınıf öğrencileri
10	Eğlenceli Bilim Merkezi Yaz Bilim Parkı-2008	Atılım Üniversitesi	Ankara	İlköğretim 5. sınıf öğrencileri
11	Yıldızların Altında Gökbilim Kampı ve Yıldızlara Doğru Gökbilim Okulu	Uludağ Üniversitesi	Bursa	1. Öğretmenler (MEB) 2. İlköğretim ile ortaöğretim öğrencileri
12	Bilimin Güler Yüzü	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı	Ankara	İlköğretim 6-8. sınıf öğrencileri
13	Ege Üniversitesi Arkeoloji Bilim Okulu	Ege Üniversitesi	İzmir	İlköğretim 2-7. sınıf öğrencileri
14	BÖFYAP-Böcek Okulu	Prof. Dr. Serdar TEZCAN Ege Üniv, Ziraat Fak., Bitki Koruma Bölümü	İzmir	İlköğretim 3-7. sınıf öğrencileri
15	Doğa Müzesinde Bilimsel Gezinti	Hacettepe Üniversitesi	Ankara	İlköğretim öğrencileri

4003-Bilim Merkezi Kurulumu Çağrısı

Bilim merkezleri, her yaştan, farklı birikime sahip insanları bilimle buluşturarak, bilim ve teknolojiyi toplum için anlaşılır ve ulaşılır bir hale getiren, etkileşimli öğretim yaklaşımı ile ziyaretçilerini denemeye ve keşfetmeye teşvik eden, bilim ve teknolojinin önemini toplum gözünde artırmayı amaçlayan, deneysel ve uygulamalı etkinlikler içeren, kamu yararı gözetilen, kar elde etmek amacıyla kurulmayan, kamu ve/veya özel sektör kaynakları ile finanse edilen merkezlerdir. Bilim Merkezlerinin ülkemizde yaygınlaştırılması için başarılı örneklerin TÜBİTAK öncülüğünde kurulması çalışmaları devam etmektedir.

Şekil 6. Dünyada Bilim Merkezlerinin Dağılımı

Dünyadaki 1500'e yakın bilim merkezini bir yılda ortalama 200 milyon ziyaretçi gezmektedir. Dünya'da bilim merkezlerinin dağılımı Şekil 6'da görülmektedir. Türkiye'de birkaç tane bilim merkezi girişi vardır. Bunların arasında Ankara Altınparktaki Feza Gürsey Bilim Merkezi, İstanbul Şişli Belediyesi Bilim Merkezi, İTÜ Taşkışla Bilim Merkezi ile ODTÜ Bilim Merkezi ve Teknoloji Müzesi sayılabilir. Bu girişimler ortalama 1.000 metrekarelik bir kapalı alan içerisinde çok küçük ölçekli bilim merkezleridir. Ayrıca yaklaşımları ile artık güncelliğini yitirmekte bir bilim merkezi konseptini yansıtmaktadırlar.

TÜBİTAK, Türkiye'de bilime olan ilginin artırılmasında bilim merkezlerinin önemini kavranması ve bu merkezlerin yurt genelinde yaygınlaşmasının sağlanması amacıyla "Bilim Merkezi Kurulması Destek Çağrısı" programını başlatmıştır. Bu program ile, büyükşehir statüsünde olan illerden birine kurulacak bir bilim merkezi için sergilerin ve eğitim programlarının temini konularında proje desteği verilmesi amaçlanmaktadır.

Çağrı, 27 Mart 2008 tarihinde açılmıştır. Aynı tarihte, TÜBİTAK'ın ev sahipliğinde, Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet Aydın'ın da katılımıyla bir bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıya büyükşehir statüsünde olan 16 ilin valileri, belediye başkanları ve sanayi (ve ticaret) odası başkanları davet edilmiştir. Davetlilerin büyük bir kısmı bizzat katılırken, bir kısmı da görevlendirdiği üst düzey temsilcilerin katılımını sağlamıştır.

Bilgilendirme toplantısı, Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet Aydın'ın bilim kültürünün yaygınlaştırılmasının önemi konusunda yaptığı konuşma ile başlamıştır. Ardından, TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş, bilim merkezlerinin tanımı, amaçları ve açılan çağrı ile ilgili bilgileri içeren bir sunum yapmıştır. Toplantının son kısmında, bilim merkezlerinin kurulmasında büyük rol oynayacak ve liderlik yapacak değerli katılımcıların görüşleri alınmıştır.

Söz konusu çağrıya büyükşehir belediyeleri başvurabilecek; fakat il özel idareleri, sanayi (ve ticaret) odaları, üniversiteler ve diğer kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirlikleri tercih sebebinin oluşturacaktır. 30 Haziran 2008 tarihinde tamamlanacak olan başvuru süresinin ardından, konusunda uzman kişilerden oluşan bir değerlendirme kurulu objektif kriterler doğrultusunda değerlendirme yapacaktır. Projeler, yaygın etki ve yapılabirlik boyutlarında değerlendirilecektir. Böylece, projenin ihtiyaç duyacağı ekip, finansal kaynak, ortam, yöntem ve yönetim yapısının varlığı incelenecektir. Ayrıca, bilim merkezi ile ne kadar büyüklükte bir kitleye ulaşılacağı da göz önünde bulundurulacaktır.

Değerlendirme süreci neticesinde destek kararı verilen büyükşehir statüsündeki illerimizden birinde, en az 10.000m² kapalı alan içinde genişlemeye müsait 2.000m²'lik alana sahip bir bilim merkezi kurulacaktır. TÜBİTAK, bilim merkezinin kavramsal tasarımı, içeriğinde yer alacak temel öğelerin (sergiler vs.) belirlenmesi ve temin edilmesi, bilim merkezinde yer alacak atölyeler ile yapılacak etkinliklerin, bilim merkezi yönetim ve işletme modelinin izlenmesi ve denetlenmesini üstlenecektir.

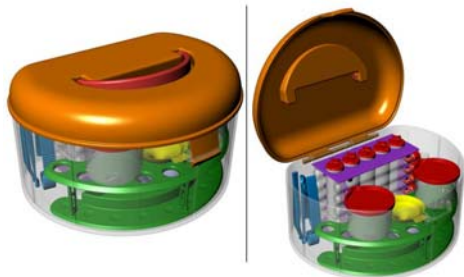
Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluş ise, binanın, çevre düzenlemesi ile beraber projelendirilmesi ve inşaatı, atölye ve etkinliklerin gerçekleştirilmesi, ve bilim merkezinin işletilmesi konularından sorumlu olacaktır.

TÜBİTAK Bilim Oyun, Oyuncakları ve Deney Setleri

Özellikle okul öncesi ve ilköğretim öğrencileri olmak üzere tüm toplumu bilimle tanıştırmak, bilime merak ve ilgi uyandırmak amacıyla Bilim Oyun, Oyuncakları ve Deney Setleri Projesi başlatılmıştır. Okul etkinlikleri ve öğretmenlere yönelik özel programlar ile oyuncak, deney setleri ve yayınlarımızın etkin kullanımını ve yayılımını sağlamak hedeflerimizden biridir. Bunun yanı sıra, TÜBİTAK bu projeyle ülkemizde bilim oyuncağı sektörünü tetiklemek, ülkemize ve TÜBİTAK'a özgü oyuncakları, Türk tasarımcıları, Türk üreticileri ve Türk bilim insanları ile dünya standartlarının da üzerinde gerçekleştirmeyi hedeflemektedir.

Bugüne kadar üç oyuncak setinin çalışmaları tamamlanmış ve Kimya Deney Seti'nin (Şekil 7 ve 8) üretilmesi için ihale süreci başlatılmıştır. 2008 yılı içinde tamamlanması hedeflenen Kimya Deney Seti'nin yanı sıra, 2009 yılında Jeoloji Gözlem Seti ve Bitki Yetiştirme Seti'nin hedef kitle ile buluşturulması planlanmaktadır. Bilimsel içerik açısından çok zengin olan bu setlerin en önemli özelliklerinden biri tasarım ve üretim aşamasının tamamen Türkiye'de gerçekleşmiş olmasıdır. Ayrıca setin içinde yer alan eğitici kitapçık, kart ve posterler olacaktır. Kimya Deney Seti, özgün endüstriyel tasarımları ve set içinde yer alan çeşitli eğlenceli deneyleriyle fark yaratmayı ve sektörde bir ilk olmayı hedeflemektedir. Jeoloji Gözlem Seti, jeoloji ile ilgili birçok kavramı eğlenceli bir şekilde öğretecek bir set olup, dünyada benzer bir örneğine rastlanmamıştır. Bitki Yetiştirme Seti, farklı yetiştirme ortamlarında değişik tohumlar kullanarak bitki yetiştirmeye ve sorumluluk almaya özendiren, özgün tasarıma sahip bir set olacaktır.

Başarılı birkaç örneğin piyasaya sürülmesinin ardından, TÜBİTAK, bu projeyi devrederek sektördeki istekli kuruluşları desteklemeyi planlamaktadır.

Şekil 7. Kimya Seti (Dışardan Görünüş)

Şekil 8. Kimya Seti (İçindekiler)

TÜBİTAK İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi

TÜBİTAK, Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, TÜBA ve Frankfurt'ta bulunan Johann Wolfgang Goethe Üniversitesi Arap-İslam Bilimleri Enstitüsü arasında 16 Ocak 2007 tarihinde imzalanan protokol ile belirlenmiş olan İstanbul İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi kurulmasına yönelik çalışmalar tamamlanmak üzeredir. TÜBİTAK, söz konusu protokolde sergilerin temini ile ilgili olarak yer alan tüm yükümlülüklerini tamamlamıştır. Müzenin 24 Mayıs 2008 tarihinde ziyarete açılması planlanmaktadır. Gülhane Parkı'ndaki Has Ahırlar binasında yer alan müze, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından işletilecektir. Müzede, Arap-İslam bilginlerinin dokuzuncu ve on altıncı yüzyıllar arasında geliştirdikleri bilimsel ve teknolojik aletlerin Prof. Dr. Fuat Sezgin tarafından ürettirilen replikaları sergilenecektir.

TÜBİTAK Yayınları

- TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları

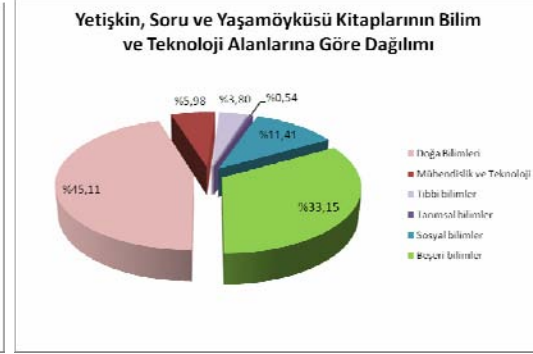
TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, bilimi yaygınlaştırmak ve geniş kitleler tarafından okunur kılmak amacıyla 1993 yılında yayın hayatına başlamıştır. Kısa zamanda okurlardan büyük ilgi gören ve 2008 Yılı Mayıs Ayı itibarıyla 275 kitaba ulaşan Popüler Bilim Kitapları'nın toplam tirajı 9.000.000'a yaklaşmıştır. 2007 yılında 35 adet yeni Popüler Bilim Kitabı yayımlanmıştır. 2007 yılında toplam basılan kitap adedi 670.000'e, satılan kitap adedi ise 720.000'e ulaşmıştır.

Popüler Bilim Kitapları 6 kitaplıktan oluşur. Bunlar: (1) Yetişkin Kitaplığı, (2) Yaşamöyküsü Kitaplığı, (3) Başvuru Kitaplığı, (4) Soru Kitaplığı, (5) Çocuk ve Gençlik Kitaplığı ve (6) Erken Çocukluk Kitaplığı'dır.

Popüler Bilim Kitapları'nın kitaplıklara göre dağılımı Şekil 9'da, Yetişkin, yaşamöyküsü ve soru kitaplarının bilim ve teknoloji alanlarına göre dağılımı Şekil 10'da verilmektedir.

Şekil 9. Popüler Bilim Kitaplarının Kitaplıklara Göre Dağılımı

Şekil 10. Yetişkin, Yaşamöyküsü ve Soru Kitaplarının Bilim ve Teknoloji Alanlarına Göre Dağılımı

- TÜBİTAK Popüler Bilim Dergileri

1967 yılından bu yana yayınlanmakta olan "Bilim ve Teknik" dergisi, Temmuz 2007 sayısından itibaren her ay yeni bir konuda 3 boyutlu animasyonlar ve zengin görüntülerle desteklenmiş bilim CD'lerini okurlarına armağan etmektedir. Bu çalışma ile, okurların temel konuları daha rahat anlaması hedeflenirken, elektronik ve multimedya tabanlı yayıncılığın geliştirilmesi de sağlanmaktadır. Derginin, aylık ortalama satışı 50.000 civarındadır. Bilim ve Teknik'in zengin içerikli Web sayfası son 12 ay boyunca 7 milyonun üzerinde ayrı ziyaretçi çekmiş ve sitedeki sayfalara son 12 ayda toplam 446 milyon giriş (tık) yapılmıştır.

Bilim ve Teknik dergisinin yenilenme çalışmalarına ışık tutması amacıyla 2008 yılının Şubat ayında Bilim ve Toplum Daire Başkanlığının Stratejik ve Akademik Gelişim birimi tarafından Bilim ve Teknik dergisinin 41 yıllık arşivi kaynak alınarak nitelik ve nicelik analizleri yapılmıştır. Bu çalışmalar ışığında Bilim ve Teknik Dergisi'nin yayın politikası ve yayın programının güncellenmesi çalışmaları devam etmektedir.

1998 yılından itibaren aylık olarak 7-12 yaş grubu için yayınlanan "Bilim Çocuk" dergisi ise yeni tasarımıyla 2007 yılında yüksek satış performansı göstermiştir. Yıl içindeki en yüksek satış rakamı olan 80.000'e Nisan 2007'de ulaşan derginin aylık ortalama satışı 70.000 civarındadır. Örgün eğitimde önemli bir eğitim kaynağı olarak daha yaygın kullanılması, derginin temel hedeflerinden biridir.

TÜBİTAK'ın en yeni popüler bilim dergisi olan "Meraklı Minik" yayın hayatına 2007 Ocak ayında başlamıştır. Derginin hedef kitlesi okul öncesi yaş grubundaki çocuklardır. Konusunda uzman akademisyenlerden oluşan bir yayın kurulu tarafından içeriği ve görsel malzemesi tasarlanan dergi, veliler ve eğitimcilerden çok olumlu yorumlar almaktadır. Aylık ortalama satışı 12.000 civarında olan derginin hedef kitlesine daha etkin erişimi konusunda çalışmalar yürütülmektedir.

- Akademik Yayınlar

1976 yılında Doğa Bilim Dergisi adıyla tek dergi ve tek sayı olarak yayın hayatına başlayan Akademik Dergiler 2008 yılı itibarıyla Biyoloji, Botanik, Elektrik, Fizik, Kimya, Matematik, Mühendislik ve Çevre Bilimleri, Sağlık Bilimleri, Tarım ve Ormancılık, Veterinerlik ve Hayvancılık, Zooloji ve Yerbilimleri olmak üzere 12 ayrı alanda bir yılda toplam 61 sayı yayımlamaktadır. Dergilerin tamamı şu an İngilizce makale kabul etmekte olup, bir kısım dergilere ait makalelerde Türkçe başlık, özet ve anahtar sözcükler yer almaktadır. Akademik Dergilere gelen makale sayısı 2007 yılında %22'lik bir artışla 2386 olmuştur.

Dergilerimiz konularına göre Science Citation Index Expanded yanında başta Chemical Abstracts, Engineering Index, Biological Abstracts olmak üzere birçok uluslararası Index veya Abstract tarafından taranmaktadır. En önemli index olan Science Citation Index Expanded (SCIE) Turkish Journal of Chemistry (1995 yılından itibaren), Turkish Journal of Veterinary and Animal Sciences (1996 yılından itibaren), Turkish Journal of Earth Sciences (2004 yılından itibaren), Turkish Journal of Agriculture and Forestry, Turkish Journal of Medical Sciences, Turkish Journal of Mathematics (2007 yılından itibaren) ve Turkish Journal of Biology (2008 yılından itibaren) olmak üzere 7 dergimizi taramaktadır.

Başlangıç yılından 2007 yılının sonuna kadar Toplam 1296 sayı yayımlanmış olup, bu sayılarda 16151 makale (133951 sayfa olarak) yayımlanmıştır. Akademik Yayınlar Müdürlüğü <http://journals.tubitak.gov.tr> web sayfasında 1998 yılından günümüze kadar yayımlanmış yaklaşık 650 sayı içerisinde 7800 makale 67000 sayfa tüm metin olarak (pdf formatında) okuyucuların hizmetine ücretsiz olarak sunulmaktadır. Ayrıca yazarlarımız web sayfamızdan makaleleri ile ilgili en son yapılan işlem bilgilerine erişebilmektedirler. Yayımlanmış makalelerle ilgili olarak yazar adından, makale başlığından veya anahtar sözcüklerden tarama yapabilmektedir ve ilgili makalelerin tüm metnine erişilebilmektedir.

TÜBİTAK Tarafından Organize Edilen Diğer Bilim ve Toplum Etkinlikleri

TÜBİTAK Güneş ve Hidrojen Arabaları Yarışları

Alternatif enerjilerin kullanılabilirliği konusunda farkındalığı artırmayı ve üniversite öğrencilerinin bilgiyi ürüne dönüştürme becerilerini yükseltmeyi amaçlayan TÜBİTAK Formula G Güneş Arabaları Yarışı, kamuoyunda ilgi ve heyecan odağı olmayı sürdürmektedir. 2005 yılında ilk defa düzenlenen yarışa 16 ekip katılmıştır, 2006 yılında bu sayı 28 üniversiteyi temsil eden 36 ekibe yükselmiştir. 2007 yılında üçüncüsü düzenlenen yarışa ise 30'a yakın üniversiteden toplam 42 araç katılmıştır. Yarış, Ankara'da 24-29 Temmuz 2007 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Aynı amaçlarla hazırlanan "Hidromobil-07" adlı hidrojen yakıt pilli araba yarışı ilk defa 2007 yılı Temmuz ayında Formula G Güneş Arabaları Yarışı ile aynı gün düzenlenmiştir. Hidromobil-07'ye 20 üniversite takımı katılmıştır.

2008 yılında Formula G Eylül ayı başında Ankara'da gerçekleştirilecektir. Başvurusu açık bulunan Formula G yarışlarına 41 üniversite takımı başvuru yapmıştır. 2008 Hidromobil yarışı ise geçen yıl olduğu gibi Formula G yarışlarıyla eş zamanlı olarak Ankara'da yapılacaktır. Hidromobil 2008 için 29 üniversite takımı başvurmuştur.

TÜBİTAK Yaz Bilim Kampı

TÜBİTAK ilköğretim öğrencilerine bilimi tanıtmak ve sevdirmek, bilimin yaşamla ne kadar ilişkili olduğunu göstermek ve bilime karşı ilgi ve heyecan yaratmak amacıyla ilk kez 2006 yılında Yaz Bilim Kampı'nı düzenlenmiştir. İlköğretim 5. sınıftan 6. sınıfa geçen Bilim Çocuk dergisi abonelerinin katılabildiği kamp, TÜBİTAK MAM yerleşkesinde yer alan TÜSSİDE'de yapılmıştır. Kampta çeşitli bilim dallarıyla ilgili eğlenceli ve ilgi çekici etkinlikler bulunmaktadır. Katılımcılar uygulamalı, etkileşimli ve eğlenceli bilim etkinlikleri içeren atölye çalışmaları yoluyla bir hafta boyunca bilimle uğraşabildikleri bir zaman yaşatılması hedeflenmektedir. Ayrıca MAM yerleşkesinde bulunan TÜBİTAK enstitülerinde bilim insanlarıyla birlikte etkinlikler yapma imkanı sunulmaktadır. Kampta TÜBİTAK Bilim ve Toplum Dairesi çalışanlarının yanı sıra üniversite öğrencisi gönüllü rehberler de görev yapmaktadırlar. Kampta gönüllü rehberlerin eğitiminde de önemli gelişmeler kaydedilmektedir ve bu sayede bilim toplum

iletişimi uzmanlarının oluşmasına destek verilmektedir. 2006'da, iki dönemde toplam 60 katılımcının ağırlandığı kampın dönem sayısı 2007 yılında 4'e çıkarılmış ve katılımcı sayısı 128'e ulaşmıştır.

2008 yılında kampın dönem sayısı 6'ya çıkarılarak toplam 192 katılımcıya ulaşılması ve daha fazla rehberin bilim kampı deneyimi kazanması hedeflenmektedir. Ayrıca kamp etkinliklerinin içerik ve organizasyon açısından geliştirilmesi planlanmaktadır.

TÜBİTAK Buluş Şenliği ve Okul Etkinlikleri

İlköğretim öğrencilerine yönelik olarak düzenlenmekte olan Buluş Şenliği'nin amacı, ilköğretim öğrencilerinde yaratıcılığı desteklemek, onları yenilikçi düşünmeye özendirmek ve onların buluşçuluğa adım atmalarını sağlamaktır. Buluş Şenliği'nin yedincisi, Kasım 2007'de, TÜBİTAK Başkanlık binasında gerçekleşmiştir. Şenliğe Türkiye'nin dört bir yanından toplam 1250 dolayında okul öncesi yaş grubu çocuk, ilköğretim öğrencileri ve öğretmenler katılmıştır. Bu şenlikte ilk defa okul öncesi yaş grubuna yönelik etkinlikler yapılmıştır. İlköğretim öğrencisi buluşçular buluşlarını sergilemişler ve çeşitli atölye çalışmalarına katılmışlardır. Ayrıca öğretmenlere yönelik seminer ve çalıştaylar da gerçekleştirilmiştir.

Buluş şenliğine gösterilen yoğun ilginin ardından 2008 yılı Ocak ve Şubat aylarında TÜBİTAK Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı tarafından, yeni bir açılım olarak bir dizi pilot okul etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Çeşitli illerde bulunan buluş şenliği katılımcısı 8 ilköğretim okulu ve 1 bilim sanat merkezinde, değişik kademelerden ilköğretim öğrencilerine yönelik popüler bilim etkinlikleri yapılmıştır. Etkinlik kapsamında her okulda 1-2-3. sınıflardan karma 30 kişilik bir grupla hayvanlar dünyasını tanıtmaya yönelik Hayvanat Bahçesi isimli bir etkinlik, 4-5. sınıflardan karma birer grupla fotoğrafçılığın bilimsel temellerini keşfetmeye yönelik İğne Deliği Kamera etkinliği ile DNA'yı tanıtan ve meyvelerden DNA izolasyonu içeren DNA etkinliği, 6-7-8. sınıflardan karma bir grupla ise TÜBİTAK Yaz Bilim Kampı etkinliklerinden Robot Etkinliği gerçekleştirilmiştir. Etkinliklerde TÜBİTAK Yaz Bilim Kampı ve Buluş Şenliği'nden tecrübeli 40'a yakın üniversite öğrencisi gönüllü rehber görev yapmıştır. Pilot okul etkinlikleriyle toplam 1080 ilköğretim öğrencisine ulaşılmıştır. Pilot okul etkinliklerinin 2008 yılı içerisinde çeşitli illerdeki okullarda aralıklarla sürdürülmesi planlanmaktadır.

TÜBİTAK Ulusal Gökyüzü Gözlem Şenliği

Gökbilimi ve genel olarak bilimi sevdirmek, toplumu gökbilime ve amatör gökbilimciliğe özendirmek, bu alanda kapsamlı bilgiler vermek, gökyüzü gözlemleri yaptırmak; bunun yanı sıra amatör gökbilimcilere, becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacak etkinlikler yaptırmak üzere düzenlenen TÜBİTAK Ulusal Gökyüzü Gözlem Şenlikleri'nin 10'uncusu, 17-19 Ağustos 2007 tarihleri arasında Bursa Uludağ'da yapılmıştır.

TÜBİTAK 10. Ulusal Gökyüzü Gözlem Şenliği, yaklaşık 450 kişinin katılımıyla yapılmıştır. Üç gün, iki gece boyunca süren şenlikte, katılımcılara, gökbilimle ilgili çeşitli konularda seminerler verilmiş, atölye çalışmaları yaptırılmıştır. Geceleri gökyüzü gözlemleri yapılmıştır. Katılımcılara çıplak gözle ve teleskoplarla gökyüzü ve çeşitli gök cisimleri tanıtılmıştır. Katılımcılar ayrıca, gökyüzü fotoğrafçılığı, radyoteleskop yapımı, optik teleskop yapımı, değişen yıldız gözlemi gibi daha ileri düzey çalışmalar yapma fırsatı bulmuştur. Şenliğin ardından Bursa kent merkezinde yapılan halka açık gözlemede yaklaşık 500 kişiye teleskopla çeşitli gök cisimleri gösterilmiş, merak ettikleri konular gökbilimciler tarafından yanıtlanmıştır.

2008 yılı Temmuz ayında gerçekleştirilecek olan 11. Ulusal Gökyüzü Gözlem Şenliği'nin, iki kısım halinde yapılması planlanmaktadır. Birinci kısım şenliğe ilk defa katılacak ve gökbilimle başlangıç seviyesinde ilgilenen katılımcıların, ikinci kısma ise amatör gökbilimcilerin katılması hedeflenmektedir. Ayrıca geçmiş yıllarda olduğu gibi halk gözlemlerine de yer verilecektir.

TÜBİTAK Sualtı Bilim Kampı

1-9 Eylül 2007 tarihleri arasında Mersin Taşucu'nda ilki gerçekleştirilen "Sualtı Bilim Kampı" ile, deniz bilimleri ve sualtı alanlarında bilimsel araştırmalar yapmayı planlayan, halen yapan ve deneyimini dalış yaparak artırmak isteyen, bilimsel sualtı projelerinde çalışmayı düşünen genç bilim insanları ve adaylarına dalış tekniklerini öğretmek onları daha donanımlı hale getirmek, böylece denizel zenginliklerimizin ortaya çıkarılmasına, korunmasına ve nitelikli araştırmacı yetişmesine katkıda bulunmak amaçlanmaktadır. Sualtı kampına 28 katılımcı katılmıştır. Kamp kapsamında sualtı

araştırmalarında kullanılan temel yöntem ve teknikler uygulamalı ve etkileşimli etkinlikler yoluyla aktarılmıştır. Ayrıca katılımcılar sualtı araştırmaları konusunda pek çok yeni bilgi öğrenme olanağı bulmuşlardır.

2008 yılı için iki dönem halinde gerçekleştirilmesi planlanan kampta, bir dönem dalmayı bilmeyenler, bir dönem de dalmayı bilen ancak sualtı araştırma yöntemlerini bilmeyenlerin etkinliğe katılması planlanmaktadır. Etkinliğe toplam 50 katılımcının katılması öngörülmektedir.

1.2. Türkiye’de Bilim Toplum ile İlgili Görev Yapan Kurum-Kuruluşlar, Başlıca Etkinlikler

Feza Gürsey Bilim Merkezi

Ankara’da bir bilim merkezi kurma fikri, resmi bir ziyaret nedeni ile Kanada’da bulunan Ankara Büyükşehir Belediyesi yetkililerinin Toronto’daki dünyanın en büyük bilim merkezlerinden birisi olan Ontario Science Centre (OSC) ziyareti üzerine doğmuştur. 1993 yılında TÜBİTAK katkılarıyla kurulmuş olan bilim merkezi, Ankara’da Altınpark’ta Ankara Büyükşehir Belediyesi bünyesinde faaliyet göstermektedir. Öğrencilerin eğlenceli bir ortamda bilimin temel prensiplerini öğrenmesi için kurulan merkezi yılda 120.000 öğrenci ziyaret etmektedir.

Merkezde 48 sergi birimi bulunmaktadır. Bu sergiler, merkezin kuruluşundan bu yana güncellenmemiştir.

Şişli Belediyesi Bilim Merkezi

Şişli Belediyesi Bilim Merkezi Eylül 2004’de Fulya’da faaliyete başlamıştır. Şişli Belediyesi Bilim Merkezi’nde 80’in üzerinde deney ünitesi sergilenmektedir. Fizik, kimya, matematik, geometri, biyoloji, mekanik, beyin, elektronik, uzay ve yanlısamlar ile ilgili bu deney üniteleri aracılığıyla ziyaretçiler bilimin ana dalları hakkında temel bilgilere sahip olabilmektedir.

Şişli Belediyesi Bilim Merkezi’nin deney ünitelerinin arasına eklenen Yangın ve Deprem Eğitim Birimleri, ziyaretçilere Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi’nin Sertifikalı Eğitimcileri tarafından verilen Deprem ve Yangın Eğitimcileri’ni simülasyon odalarında pekiştirerek öğrenmelerini sağlamaktadır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı- Enerji Parkı (Ankara)

Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Koordinatörlüğünde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bağıli ve İlgili Kurumlarının katılımları gerçekleştirilen Enerji ve Tabii Kaynaklar Parkı içinde yer alan Enerji Parkı 29 Ekim 2004 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Dr. M. Hilmi Güler tarafından hizmete açılmıştır.

MTA arazisi üzerinde yaklaşık 10.000 m² (5000 m² kapalı 5000 m² açık) alana kurulan Enerji Parkı bilinçlendirme ve bilgilendirme hizmet vermeyi planlamaktadır.

Temel konusu enerji olan Parkta, ziyaretçilere eğlenceli bir ortam içerisinde enerji konusunda aradıkları her şeyi bulma deneme, öğrenme ve istedikleri her türlü enerji bilgisine kolayca ulaşabilme imkanı sağlanması da amaçlanmıştır.

İTÜ Taşkışla Bilim Merkezi

Şu anda Şişli Belediyesi Bilim Merkezi adı altında faaliyet gösteren bilim merkezine, “Deneme Bilim Merkezi” olarak ev sahipliği yapmış olan İTÜ Taşkışla Kampüsünde, 6-16 yaş grubu için kurulan *İTÜ Taşkışla Bilim Merkezi Kasım 2007 tarihinde* açıldı. 3 bin 500 metre kare alan üzerine kurulu merkezde 120 adet eğitici birim bulunmaktadır.

ODTÜ Toplum Bilim Merkezi ve Bilim ve Teknoloji Müzesi

ODTÜ-Toplum ve Bilim Merkezi (TBM), toplumda bilimsel farkındalık düzeyini artırmak üzere araştırma yapmak, toplumun bilimsel ve teknolojik konulara olan ilgisini yükseltmek, topluma bilimi

sevdirmek ve bilimin gündelik yaşamda kullanımını artırmak, ilköğretimden başlayarak toplumun her katmanında bilimsel yaklaşım ve araştırma, yaratıcılık ve analiz yeteneğini geliştirmeyi özendirmek üzere faaliyetlerde bulunmak, toplum ve bilim arasındaki bağları güçlendirmek, üniversitelerin topluma yönelik faaliyetlerini artırmak ve bu tür faaliyetleri özendirmek amacıyla kurulmuştur. Amaçları doğrultusunda TBM etkinliklerini üç temel alanda yürütmektedir; Bilim ve Teknoloji Müzesi Uygulama Alanı, Topluma Erişim Grubu, Toplumsal Politikalar Grubu.

TBM bünyesinde çalışan araştırmacılar tarafından tasarlanan ve Bilim ve Teknoloji Müzesi alanında sergilenen eğlenceli bilim deneyleri, şaşırtıcı ve heyecan uyandırıcı nitelikleriyle ziyaretçilerin odak noktası olmuştur. "Bilime Dokunun" ilkesinden hareketle tasarlanarak imal edilen deneyler, günlük yaşamda gözlemediğimiz ancak çoğu zaman farkına varmadığımız birçok fiziksel ilke ve doğa olayını, eğlendirici düzenekler içerisinde ziyaretçilere ulaştırmaktadır.

Eğlenceli bilim deneylerinin yanı sıra, çeşitli kurum ve kişiler tarafından bağışlanmış ve özellikle Türkiye'nin Cumhuriyet döneminden günümüze iletişim, ulaşım ve günlük yaşam tarihini gözler önüne seren nesneler ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir. Ayrıca, çağlar boyu Anadolu topraklarında üretilen alet ve teknolojilerin gelişimini anlatan "Anadolu'da insan-çevre-teknoloji" temalı sergiler ziyarete açıktır.

İstanbul Enerji Parkı

Enerjinin daha etkin ve verimli kullanılması, çevre dostu teknolojiler ile yenilenebilir kaynaklardan temini konularındaki uygulamaları halka tanıtmak, bu konuda ortak bir bilinç ve kültür oluşturmak amacı ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesinde Enerji Parkı konusu üzerinde çalışılmaktadır.

Bir sergi ve eğitim merkezi hüviyetinde olacak olan "İstanbul Enerji Parkı" çalışmasının, başta öğrenciler olmak üzere tüm İstanbul halkına faydalı olacağı düşünülmektedir. Çok amaçlı kullanımlara uygun olarak tasarlanan çalışma ile İstanbul Enerji Parkı'nın, çevre ve enerji konularındaki etkinliklerin buluşma noktası haline gelmesi hedeflenmektedir.

AB 6. Çerçeve Bilim ve Toplum Projelerinde Başarı

Hacettepe Üniversitesi, koordinatörlüğü Hollanda tarafından yapılan "Training and Mentoring of Science Shops" projesinde ortak olmuştur.

Yıldız-Teknik Üniversitesi, koordinatörlüğü Avusturya tarafından yapılan "Promotion of Migrants in Science Education" projesinde ortak olmuştur.

Mersin Üniversitesi, koordinatörlüğü Almanya tarafından yapılan "Environmental Science Published for Everybody Round the World- Applied Earth Science Teaching" projesinde ortak olmuştur.

Yukarıda sözü edilen kurumlar ve organizasyonların dışında pek çok üniversite, okul, belediye ve sivil toplum örgütünün, ülke genelinde ve illerde bilim toplum alanında gerçekleştirdiği etkinliklerde son yıllarda önemli gelişmeler gözlemlenmektedir.

2. Bilim İnsanı Yetiştirilmesi ve Geliştirilmesi

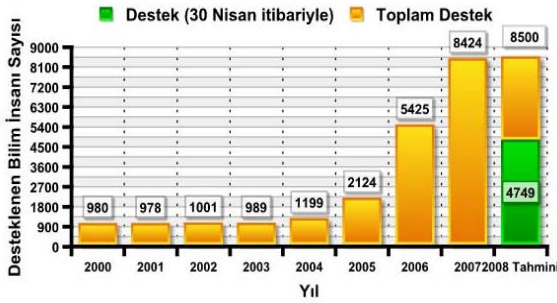
2.1. Milli Eğitim Bakanlığı 1000 Öğrenci Projesi

Ülkemizin yetişmiş insan gücü ihtiyacının karşılanması amacıyla, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından 2006 yılından itibaren yurt dışına lisansüstü öğrenim yapmak üzere 5 yıl içinde 5000 öğrenci gönderme kararı alınmıştır. Bu kapsamda 2007 yılında 491 öğrenci yurtdışındaki öğrenimine başlamıştır. 461 öğrencinin ise yurtdışına çıkış için hazırlıkları sürmektedir. 2008 yılının ilk yarısında 1000 öğrencinin yurt dışına gönderilmesi için çağrıya çıkılması planlanmaktadır.

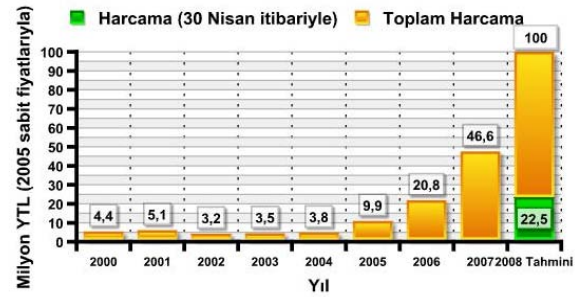
2.2. TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleri

Ülkemizin bilim ve teknoloji alanında gelişmesinde en kritik rolü oynayan insan gücünün yetiştirilmesini destekleme görevini üstlenen TÜBİTAK-Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı (BİDEB), bünyesinde çeşitli destek programları geliştirmekte ve yürütmektedir. Desteklerin türleri, desteklenen kişi sayısı ve destek miktarları ülkemizin ihtiyaçlarına paralel olarak her yıl sürekli artmaktadır. 2003 yılında 989 olan desteklenen bilim insanı sayısı 2006 yılında 5425'e ve 2007 yılında 8424'e ulaşmıştır. BİDEB tarafından yürütülen 24 burs ve destek programı kapsamında 30 Nisan 2008 yılı itibarıyla toplam 4749 bilim insanı ve genç araştırmacı desteklenmiştir. 2008 sonu itibarıyla 8500 bilim insanının ve genç araştırmacının desteklenmesi hedeflenmiştir.

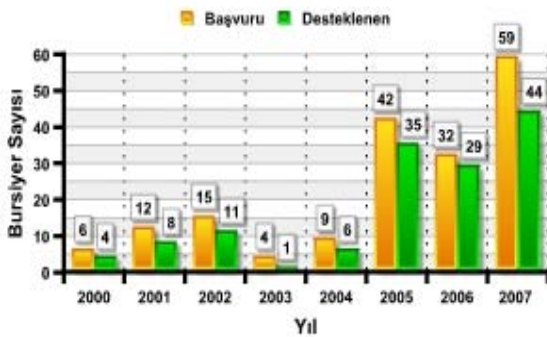
Desteklenen bilim insanı sayısı ve verilen destek miktarları Şekil 11 ve 12'de gösterilmiştir.

Şekil 11. Her Yıl Destek/Burs Alan Bilim İnsanı Sayısının Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 12. Toplam Destek/Burs Miktarlarının Yıllara Göre Dağılımı (2005 sabit fiyatlarıyla)

Şekil 13. Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı Kapsamındaki Başvuru Sayıları ve Desteklenen Bursiyer Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Doktorasını (Tıbbi Bilimlerde doktora veya uzmanlık dahil) almış, üniversitelerimizde/ araştırma kuruluşlarımızda doktora sonrası araştırma yapacak/yapıyor olan genç araştırmacılara Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı (2218) çerçevesinde burs verilmektedir. 2006 yılında toplam 32 başvurudan 29'u desteklenirken; 2007 yılında 59 başvurudan, %52'lik bir artışla 44'ü desteklenmiştir. Yurt İçi Doktora Sonrası Burs Programı kapsamındaki başvuru sayıları ve desteklenen bursiyer sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil 13'de sunulmuştur. 2008 yılında bu programın başvuruları online olarak alınmaya başlanacaktır. Böylece başvuru ve destek sayısının daha da artması beklenmektedir.

Kamu veya özel sektör kurum ve kuruluşlarında, Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında ihtiyaç duyulan bilim insanı açığının kapatılmasına ve bilim üretimine katkıda bulunmak amacıyla, yurt dışındaki üniversitelerde ve/veya araştırma kuruluşlarında çalışmakta olan, bilim insanlarının araştırmalara katılmak, teknolojik yenilikler getirmek, seminerler, konferanslar, dersler vermek üzere Türkiye'ye getirilmesi için Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı (2221) kapsamında destek verilmektedir. 2003 yılında programa yapılan 117 başvurudan 89'u desteklenirken, 2007 yılında başvuru sayısı 2003 yılına göre %112'lik artışla 248'e yükselmiştir. Desteklenen konuk bilim insanı sayısı da 2003 yılına göre %96'lık artışla 174 olarak gerçekleşmiştir. 2007 yılında destekleme oranı %71'tir. Başvuru yapan konuk bilim insanı sayısı ve yıllara göre destek miktarları ile destekleme oranları Şekil 14'te gösterilmiştir. Şekil 15'te 2000-2007 yılları arası başvuru ve destek rakamları ile desteklenen bilim insanlarına aktarılan fon miktarları gösterilmiştir.

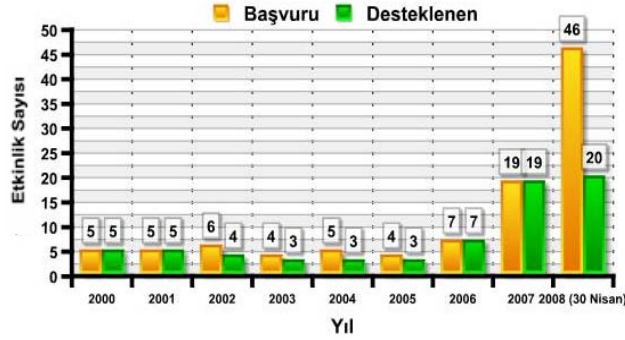
Şekil 14. 2000-2007 Yılları Arası Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı Başvuru ve Destek Miktarları ile Destekleme Oranları

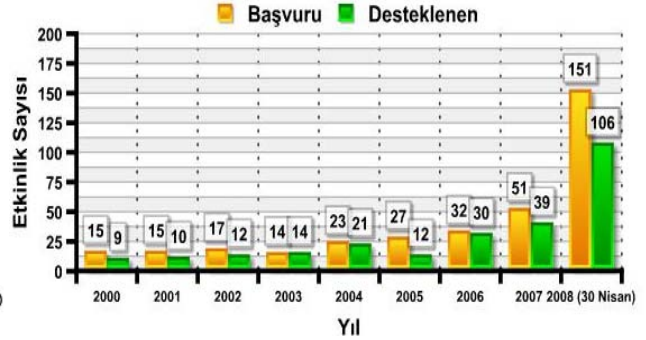
Şekil 15. 2000-2007 Yılları Arası Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı Başvuru ve Destek Rakamları ile Desteklenen Bilim İnsanlarına Aktarılan Fon Miktarı

Lisansüstü öğrencilere ve genç araştırmacılara bilim ve teknolojiye ilişkin güncel gelişmelerin aktarılması ya da yaygın kullanılması gereken tekniklerin öğretilmesi amacıyla uygulamada olan Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Programı, 2007 yılında 2 dönem olarak uygulanmaya başlanmıştır. 2007 yılında 2006 yılına oranla yaklaşık %100'lük bir artışla 19 bilimsel etkinlik başvurusu desteklenmiştir. Ayrıca, Araştırma Destek Daire Başkanlığı (ARDEB) tarafından yürütülmekte olan Bilimsel Toplantı Desteği'nin 2008 yılından itibaren BİDEB'e aktarılmasına paralel olarak Lisansüstü Yaz Okulu ve Benzeri Diğer Etkinlikleri Destekleme Programı'nın 2008 yılında 46 etkinlik başvurusu yapılmıştır. İlk dönem için 20 bilimsel etkinliğin desteklenmesine karar verilmiştir. 20 etkinlik kapsamında 1034 yüksek lisans, doktora öğrencisi ve araştırmacı desteklenmiştir. Lisansüstü Yaz Okulu ve Benzeri Diğer Etkinlikleri Destekleme Programı kapsamındaki başvuru sayıları ve desteklenen yaz okulu sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil 16'da sunulmuştur.

Yurt içinde düzenlenen ulusal, uluslararası katılımlı ve uluslararası etkinliklere destek sağlamak için uygulamada olan Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı da ARDEB tarafından yürütülmekte olan Bilimsel Toplantı Desteği'nin 2008 yılından itibaren BİDEB'e aktarılması ve ilk defa başvuruların online olarak alınmasına paralel olarak 2008 yılının ilk 2 dönemi için toplam 151 bilimsel etkinlik başvurusu yapılmıştır. Başvurular içinden yapılan değerlendirmede 106 bilimsel etkinliğin desteklenmesine karar verilmiştir. 106 bilimsel etkinlik kapsamında 1596 genç araştırmacı desteklenmiştir. Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı kapsamındaki başvuru sayıları ve desteklenen bilimsel etkinlik sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil 17'de sunulmuştur.

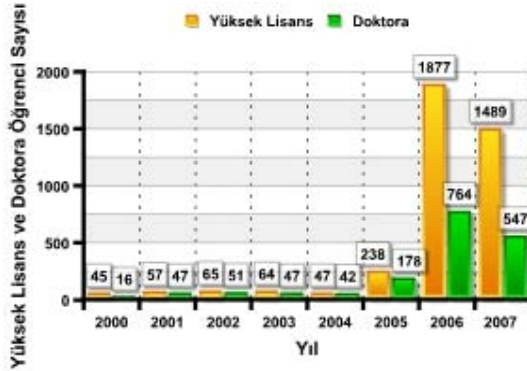
Şekil 16. Lisansüstü Yaz Okulu ve Benzeri Diğer Etkinlikleri Destekleme Programı Kapsamındaki Başvuru Sayıları ve Desteklenen Etkinlik Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

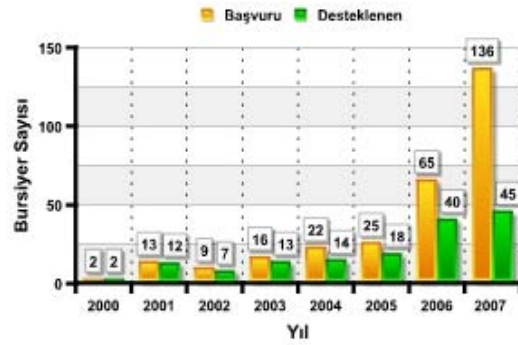
Şekil 17. Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı Kapsamındaki Başvuru Sayıları ve Desteklenen Bilimsel Etkinlik Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Ülkemizin mevcut ve önümüzdeki yıllarda oluşacak ihtiyaçları da göz önüne alınarak bilim insanı sayısının genel nüfusa oranının artmasını sağlamak amacıyla, TÜBİTAK, yüksek lisans ve doktora burslarının sayısını 2005 yılından itibaren önemli ölçüde artırmıştır. 30 Nisan 2008 tarihi itibarıyla bursları aktif olarak devam eden 2271 Yurt İçi Yüksek Lisans ve 1295 Yurt İçi Doktora Bursiyeri bulunmaktadır. Şekil 18'de 2000 - 2007 yılları arasında yüksek lisans ve doktora bursiyer sayılarının yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Doktorasını Türkiye'de yapmak isteyen üstün başarılı yabancı ülke vatandaşı öğrencilere Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı (2215) kapsamında burs verilmektedir. Bu burs programı kapsamında 2007 yılında itibarıyla 18 farklı ülkeden 45 yabancı uyruklu doktora öğrencisi desteklenmiştir. Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı kapsamındaki başvuru sayıları ve desteklenen bursiyer sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil 19'da sunulmuştur.

Şekil 18. BİDEB Desteklerinden Yıllar Bazında Yararlanan Yurt İçi Yüksek Lisans ve Doktora Öğrenci Sayılarının Yıllara Dağılımı

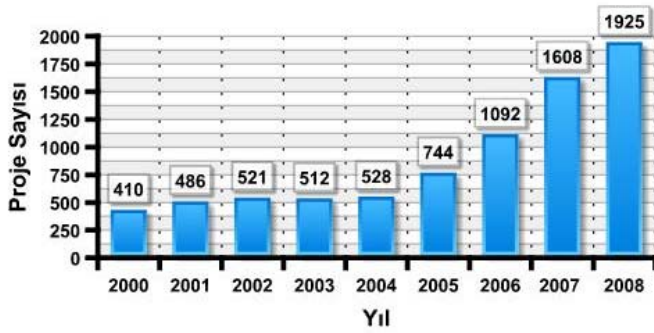

Şekil 19. Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı Kapsamındaki Başvuru Sayıları ve Desteklenen Bursiyer Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

TÜBİTAK-BİDEB burs ve destek programlarından 2000 - 2007 yılları arasında en fazla destek alan ilk 10 üniversite Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. 2000-2007 Yıllarında BİDEB'den En Fazla Destek Alan İlk 10 Üniversite

ÜNİVERSİTELER	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Toplam Yararlanan
ODTÜ	122	110	109	76	129	329	874	762	2511
Boğaziçi Ü.	29	22	19	24	29	256	512	425	1316
İTÜ	50	57	49	38	41	106	341	300	982
Bilkent Ü.	41	22	20	21	0	151	306	306	867
Hacettepe Ü.	47	61	66	67	77	79	225	200	822
Ankara Ü.	66	48	56	35	41	59	237	205	747
Ege Ü.	57	45	28	34	43	45	175	143	570
İstanbul Ü.	16	0	0	0	28	35	176	157	412
Çukurova Ü.	23	25	20	25	26	38	0	47	204
Dokuz Eylül Ü.	16	0	0	23	23	0	0	124	186
Toplam Yararlanan	467	390	367	343	437	1098	2846	2669	8617

Şekil 20. Proje Yarışması'na Yapılan Proje Başvuru Sayılarının 2000 – 2008 Yılları Arasındaki Dağılımı

2008 yılları arasında TÜBİTAK Ortaöğretim proje sayılarındaki yükseliş TÜBİTAK'ın hedeflerine ulaşma konusunda strateji planlarına bağlı olarak çalışmalarını sürdürdüğünün de bir göstergesidir. BİDEB'de bu bağlamda temel amaçlarını, bilimsel araştırmanın, ulusal kalkınmanın sağlanmasında öncelikli rol oynadığının bilincinde olarak belirlemekte ve bu kapsamda programlar yürütmektedir. Ortaöğretim Öğrencileri Arası Proje Yarışması, bu programların öncelikli ve önemli olanlarından biridir. Bu yarışmaların istenilen sayıda öğrenciye ulaşması ve Türkiye genelinde yaygınlaşması TÜBİTAK-BİDEB'in öncelikli hedeflerindendir. Doğu ve Güney Doğu Anadolu illerini kapsayan Elazığ Bölge Merkezi'ne (Adıyaman, Bingöl, Diyarbakır, Elazığ, Tunceli, Malatya, Mardin, Şanlıurfa) yapılan başvurularda geçmiş yıllarda hiç başvuru yapmayan illerin de katılımıyla 2008 yılında 2007 yılına oranla %74,31 artış; Erzurum Bölgesi Merkezi'ne (Ardahan, Artvin, Bayburt, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Iğdır, Kars, Rize, Trabzon) %51,11 artış ve Van Bölge Merkezi'ne (Ağrı, Batman, Bitlis, Hakkâri, Muş, Siirt, Şırnak, Van) %300 artış olmuştur. Bu artışta BİDEB tarafından, Doğu ve Güney Doğu Anadolu illerindeki fen bilgisi öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenen Eğitimde Bilim Danışmanlığı seminerlerinin katkısı büyük olmuştur. Bu program kapsamında proje başvuru sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil 20'de gösterilmiştir. 2006 yılından itibaren 10 bölge merkezinde yapılmakta olan "İlk Öğretim Matematik ve Fen Bilgisi Proje Yarışmaları" ile "Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması" bölge merkezlerinin sayısı, İstanbul Bölgesi'nin Asya ve Avrupa olarak ikiye ayrılması ve Van ilinin Bölge Merkezi olarak eklenmesiyle 2008 yılından itibaren 12 bölge merkezine yükselmiştir.

2005 yılında sadece İstanbul'da yapılan İlköğretim Öğrencilerine Yönelik Matematik ve Fen Bilimleri Proje Çalışması, 2006 yılından itibaren MEB-TÜBİTAK işbirliği protokolünün imzalanmasıyla tüm ülke genelinde yapılmaya başlamıştır. 2005 yılında toplam 922 proje başvurusu olmuştur. 2006 yılında bu sayı 5.116'ya yükselmiştir. 2007 yılında ise, 2006 yılına göre %242'lik artışla 81 ilden toplam 13.922 proje başvurusu gelmiştir. 2008 yılına göre %32 artmış ve 18.314'e yükselmiştir. TÜBİTAK tarafından düzenlenen "Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması" Bölge Koordinatörleri aynı

Gençleri temel ve uygulamalı bilimlerde araştırmaya teşvik etmek ve proje kültürünü yaygınlaştırmak amacıyla TÜBİTAK tarafından 1969 yılından beri düzenlenmekte olan "Orta Öğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması", ülke geneline yaymak gayesiyle 2005 yılından itibaren tek merkez yerine Türkiye'nin değişik bölgelerinde üniversitemiz ile işbirliği içinde yapılmaya başlanmıştır. 2003 yılından proje başvuru sayısı 512 iken 2008 yılında toplam %376'lık bir artışla 1925 proje başvurusu olmuştur. 2003-

zamanda “İlköğretim Matematik ve Fen Bilimleri Proje Çalışması”nın Bölge Koordinatörlüğü görevini de yürütmektedirler. TÜBİTAK, bu yarışmaların etkin olarak yapılmasında, jüri değerlendirme sürecinin bilimsel içeriğinin oluşturulması ve proje değerlendirme sisteminin geliştirilmesi çalışmalarında aktif olarak görev yapmaktadır.

TÜBİTAK ile MEB arasındaki protokol kapsamında TÜBİTAK, İlköğretim Proje Çalışması'na jüri desteği vermektedir. TÜBİTAK aracılığıyla 2006 yılında 107 ve 2007 yılında 110 öğretim üyesi MEB tarafından düzenlenen İlköğretim Öğrencilerine Yönelik Matematik ve Fen Bilimleri Proje Çalışması'nda jüri üyeliği yapmıştır.

TÜBİTAK, Orta Öğretim ve MEB proje yarışmalarını izleyen öğrenci, öğretmen ve veli sayısı 2007 yılından itibaren yüzbinleri bulmuştur. Bu durum geleceğin araştırmacıları olacak gençlerimizi yüreklendirmekte ve toplumun araştırmaya olan ilgisini artırmaktadır.

Yeni TÜBİTAK-BİDEB Destekleri

2007 yılında iki yeni destek programı uygulamaya konulmuştur. Bunlardan ilki Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programıdır (2229). Bu programın amacı; ilk ve ortaöğretim öğretmenlerine yönelik *bilim danışmanlığı seminerleri* ve benzeri toplantılar ile ilk, orta ve yükseköğretim çağı öğrencilerinden üstün başarı gösterenlerin bilimsel ve akademik performanslarının artırılması, proje kültürünün öğrenciler arasında yaygınlaştırılması ve geleceğin bilim insanı ve araştırmacılarının yetişmesine katkı sağlamak için Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknolojik Bilimler, Sosyal ve Beşeri Bilimler alanlarında düzenlenecek olan *bilim kampları, doğa eğitimleri, teorik ve uygulamalı yaz ya da kış bilim okullarını* desteklemektir. Uygulamaya konulduğu 2007 yılında 53 bilimsel etkinlik başvurusundan 23'ü desteklenmiştir. Bu 23 etkinlik kapsamında 1064 öğretmene, 178 ilk ve ortaöğretim öğrencisine ve 150 lisans öğrencisine eğitim verilmiştir. Ayrıca 258 öğretim üyesi bu etkinliklerde eğitimci olarak görev almıştır.

BTYK'nın onbirinci toplantısında alınan 2005/9 no.lu kararda yer alan “Ulusal Uzay Araştırmaları Programı” çerçevesinde belirlenen hedeflere ulaşmak için yeterli sayıda ve gerekli nitelikte uzmanların kısa vadede yetiştirilmesi amacıyla 2230 kodlu Yurt Dışı Yüksek Lisans Burs Programı uygulamaya konan ikinci yeni programdır. Bu programla ülkemizin uzay bilim ve teknolojileri alanında ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünün yetiştirilmesine katkı sağlamak hedeflenmektedir. Bu program kapsamında 2008 yılı başından itibaren yurt dışına öğrenci gönderilmeye başlanacaktır. 2008 yılı için toplam başvuru sayısı 294'tür. Başvuruların değerlendirme süreci devam etmektedir.

TÜBİTAK-BİDEB'in Uluslararası İşbirliği Kapsamındaki Faaliyetleri

TÜBİTAK ve Avrupa Komisyonu'nun Ortak Araştırma Merkezi (*Joint Research Centre – JRC*) Genel Müdürlüğü arasında 5 Temmuz 2007 tarihinde imzalanan Mutabakat Zaptı gereğince yılda 20 Türk araştırmacının 1 yıl süre ile JRC Enstitüleri'nde doktora/doktora sonrası araştırma yapması için pozisyonların açılması öngörülmüştür. Bu çerçevede iki kurumun temsilcilerinden oluşan bir çalışma grubu kurulmuş ve ön hazırlıklar tamamlanmıştır. Bu kapsamda araştırmacılar, BİDEB tarafından yürütülmekte olan Yurt Dışı Araştırma Burs Programı (doktora yeterliliğini alan öğrenciler için) ile Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı'na başvuruları konusunda yönlendirilmişlerdir.

2008 yılında ilk defa olarak Avrupa Araştırma Alanı'nda çalışan Türk Araştırmacı sayısını arttırmak, bilim insanlarını Türkiye Araştırma alanına dahil ederek Türkiye'de uzun süreli bilimsel araştırmalar yapmasını teşvik etmek, Avrupalı bilim insanlarının Avrupa'ya araştırma yapmak üzere gelmesini teşvik etmek ve bu yolla beyin göçünü tersine çevirmek, araştırmacılar arasındaki uluslararası işbirliklerini özendirmek, ve araştırmacılara sağlanan burs ve destekleri arttırarak araştırmacıların dolaşımını teşvik etmek amaçlarıyla AB 7. Çerçeve Kişiyi Destekleme Özel programı kapsamında AB'nin “*Co-funding of Regional, National and International Programmes (COFUND)*” adlı programına proje başvurusu yapılmıştır. Bu proje kapsamında halihazırda yürütmekte olduğumuz Yabancı Uyruklular Araştırma Burs Programı, Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı ve Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı tek bir destek programı çatısı altında birleştirilmiştir.

2002 - 2007 yılları arasında TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı bünyesinde yürütülen destek programları hakkında ayrıntılı bilgi Tablo 7'de verilmiştir. Tablo 7'de ilk ve ortaöğretim öğrencilerine yönelik destekler dâhil edilmemiş olup onlarla ilgili veriler ayrı olarak Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 7. 2002 - 2008 Yılları Arasında Lisans, Lisansüstü Öğrencileri ve Doktora Sonrası Araştırmacılara Yönelik Bilim İnsanı Destekleri

	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008 30 Nisan	
	D	DM	D	DM	D	DM	D	DM	D	DM	D	DM	D	DM
Lisans Bursu	60	139.125	36	200.646	55	184.878	474	641.580	657	1.706.000	534	5.637.100	-	2.931.800
Üniversite Öğr. Yurtiçi-Yurtdışı Araş. Projeleri Destekleme Prog	18	15.264	17	15.828	9	18.658	17	29.390	47	90.738	86	119.999	-	26i428
Yurt İçi Yüksek Lisans Bursu	65	121.246	64	208.991	47	251.997	238	1.443.184	1420	5.342.182	1080	18.049.996	-	9.873.129
Yurt İçi Doktora Bursu	51	141.954	47	244.060	42	303.837	178	1.625.389	754	3.156.288	530	9.008.532	-	5.254.444
Yurt İçi Yurt Dışı Bütünleştirilmiş Doktora Burs Programı	8	123.927	16	183.597	9	328.436	19	655.997	14	844.695	3	675.197	-	114.926,91
Yurt Dışı Doktora Bursu	-		-		-		12	145.862	42	966.808	21	954.297	-	354.444,56
Yurt Dışı Araştırma Bursu	28	209.834	23	191.358	41	250.581	60	396.434	108	1.036.882	171	1.654.163	84	785.217,35
Yabancı Uyruklular İçin Doktora Bursu	7	101.924	13	137.611	14	112.828	18	143.400	40	290.562	45	1.179.903	8	486.906,8
Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Bursu	7	13.545	3	13.236	-	7.407	4	3.031	10	47.908	9	80.489	3	14.109,88
Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Programı	4	10.274	3	8.095	3	7.162	3	9.291	7	29.674	521**	179.757	1034**	59.995,63
Yurt İçi Doktora Sonrası Bursu	11	34.700	1	15.875	6	12.226	35	137.100	29	142.500	44	491.750	11	172.600
Yurt Dışı Doktora Sonrası Bursu	82	710.105	80	768.469	124	557.948	157	1.273.366	158	1.697.913	226	2.592.549	135	1.146.293,07
Konuk Bilim İnsanı Destek Bursu	98	226.623	89	143.828	123	191.467	130	271.467	109	365.774	174	595.939	121	253.220,79
Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı	12	12.143	14	22.057	21	28.414	12	38.923	30	126.531	1517**	272.419	1596**	6.826,1
Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı	171	93.635	184	95.193	325	229.313	385	251.261	640	670.115	850	887.575	230	147.383,07
TÜBİTAK Almanya (DFG) Burs Programı	10	11.254	16	15.288	16	14.944	17	13.420	18	12.771	17	19.219	14	4.000,22
TÜBİTAK İngiltere (Royal Society) Burs Programı	4	1.479	6	4.378	7	6.994	8	5.214	9	3.076	13	4.557	5	-
TÜBİTAK Macaristan (HAS) Burs Programı	2	3.898	2	1.211	2	3.742	2	2.189	3	6.367	2	1.992	-	-
Son Sınıf Lisans Öğr. için Lisansüstü Burs Programı	-	-	-	-	-	-	-	-	642	-	661	-	433	-
TOPLAM (İlk ve Ortaöğretime Yönelik Prog. Hariç)	638	1.970.930	614	2.269.721	844	2.510.832	1769	7.086.498	4737	16.536.783	6504	42.405.433	3672	21.866.725,38

* "D" desteklenen sayısını, "DM" ise destek miktarını (YTL) ifade etmektedir.

** 2007 yılında, bilimsel etkinlikleri destekleme programları kapsamında desteklenen etkinliklere katılan öğretim üyesi, araştırmacı, öğretmen ve öğrencilerin sayısı tabloya yansıtılmıştır.

Tablo 8. 2002 - 2008 Yılları Arasında İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Bilim İnsanı Destekleri

	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008 30 Nisan	
	D*	DM*	D	DM	D	DM	D	DM	D	DM	D	DM	D	DM
2201-2202 Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı- Ulusal Bilim Olimpiyatları	279	142.072	295	193.873	283	241.328	286	282.472	321	522.280	353	652.881	-	1.491,93
2203 Uluslararası Bilim Olimpiyatları	47	424.253	39	470.248	39	585.671	35	624.948	29	697.977	35	788.058	-	182.666,01
2204 Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması	37	57.235	41	69.450	33	95.594	34	318.948	32	843.647	40	873.810	-	26.428
Eğitim Danışmanlığı Desteği	-	-	-	-	-	-	-	-	306***	-	-	-	-	-
Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Et. Dest. P.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1492**	837.684	1077**	-
TOPLAM	363	623.560	375	733.571	355	922.593	355	1.226.368	688	2.063.904	1920	3.152.433	1077	210.585,94

"D" desteklenen sayısını, "DM" ise destek miktarını (YTL) ifade etmektedir.

** 2007 yılında, bilimsel etkinlikleri destekleme programları kapsamında desteklenen etkinliklere katılan öğretim üyesi, araştırmacı, öğretmen ve öğrencilerin sayısı tabloya yansıtılmıştır.

*** 2005 ve 2006 yıllarında TÜBİTAK tarafından düzenlenen 'Eğitimde Bilim Danışmanlığı Seminerleri'nin ülke geneline yaygınlaştırılması amacıyla 2229 kodlu destek programı uygulamaya konulmuştur. 2007 ve daha sonraki yıllar için Eğitimde Bilim Danışmanlığı desteği 2229 kodlu program kapsamında verilecektir.

3. Sonuç Odaklı ve Kaliteli Araştırmaların Desteklenmesi

3.1. TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projeleri Destekleme Programı

Mayıs 2005 tarihinde ilk proje teklifleri sunulan ve amacı kamu kurumlarının Ar-Ge ile giderilecek ihtiyaçlarının karşılanması veya sorunlarının çözümüne yönelik projelerin desteklenmesi olan TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projeleri Destekleme Programı kapsamında 30 Nisan 2008 tarihine kadar kamu kuruluşlarından toplam 527 adet proje önerisi yapılmıştır. Bu projelerin 437 adedi değerlendirilerek 76 adedinin desteklenmesine, 20 adedinin sözleşmesinin hazırlanmasına karar verilmiştir. Halen 90 adet projenin değerlendirilmesi sürmektedir. 337 adet proje biçim ve içerik olarak yeterli olmadığından reddedilmiş, geri çekilmiş ya da iade edilmiştir. Tablo 9'da proje sayıları ve bütçelerinin kategorilere göre dağılımı 2007 yıl sonu ve 30 Nisan 2008 tarihi itibarıyla sunulmaktadır. Şekil 21 ve Şekil 22'de ise yürütücü kurum türüne göre proje sayısı ve bütçelerinin dağılımı verilmektedir. Tablo 10'da ise 30 Nisan 2008 tarihi itibarıyla müşteri kurumlar ve proje durumları yer almaktadır.

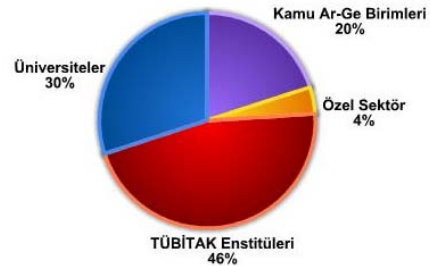
Tablo 9. KAMAG Projelerinin Sayı ve Bütçelerinin Kategorilere Göre Dağılımı

Kategori	31/12/2007 İtibariyle		30/04/2008 İtibariyle	
	SAYI	BÜTÇE (Milyon YTL)	SAYI	BÜTÇE (Milyon YTL)
Önerilen Projeler	436	1.198	527	1.363,0
Değerlendirilen Projeler	375	991,9	437	1132,4
Yürürlükte Olan Projeler	72	197	76	214
Sözleşme Aşamasında Olan Projeler	2	3,7	20	79,8
Revizyondaki Projeler	3	16,6	0	0,0
Reddedilen/Geri Çekilen Projeler	298	774,6	337	836,8
Durdurulan Projeler	0	0	1	0,5
Sonuçlanan Projeler	0	0	3	1,3
Değerlendirme Aşamasında Olan Projeler	0	0	90	230,6

Desteklenen 3 adet projenin öngörülen çalışmaları tamamlanmış olup proje sonuç raporları teknik olarak kabul edilmiştir. Bu projelerin çıktılarının uygulamaya aktarılmasına yönelik olarak, Proje Sonuçları Uygulama Planı'yla (PSUP) ilgili çalışmalar müşteri kamu kuruluşlarıyla devam etmektedir. Kesinleşen PSUP'lar projenin müşterisi kamu kuruluşlarınca uygulamaya aktarılacaktır. TÜBİTAK tarafından belirlenen izleyiciler ve TÜBİTAK uzmanları, proje sonuçlarının uygulamaya aktarımını, yerinde incelemelerde bulunarak izleyeceklerdir. PSUP'ta uygulamaya aktarım için belirtilen sürenin sonunda, proje sonuçları tamamen uygulamaya aktarılmış olacak ve proje sonuçlanmış olacaktır. Tablo 11'de sonuçlanan projelerin çıktıları ve elde edilen kazanımlar özetlenmektedir. 2007 yılında KAMAG'a sunulan 232 adet projeden desteklenmesine karar verilen 20 projenin listesi Tablo 12'de verilmiştir.

Şekil 21: Yürürlükte Olan Projelerin Sayısal Dağılımı

Şekil 22: Yürürlükte Olan Projelerin Bütçesel Dağılımı

Tablo 10. 30 Nisan 2008 İtibariyle KAMAG Projelerinin Müşteri Kurumlara Göre Dağılımı

Müşteri Kurum	Yürürlükte		Sözleşmesi Hazırlanan	Değerlendirilen	Sonuçlanan	Red, Geri Çekilen, İade Edilen	Durdurulan
	Proje Sayısı	Proje Bütçesi (Milyon YTL)	Proje Sayısı	Proje Sayısı	Proje Sayısı	Proje Sayısı	Proje Sayısı
Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	20	33,8	5	14	1	61	0
Çevre ve Orman Bakanlığı	14 1**	24,9	3	10	2	45	0
Enerji ve Tabii Kaynaklar B.	8	48,0	0	10	0	27	0
Sağlık Bakanlığı	8 1*	15,0	0	6	0	48	0
Belediyeler+Valilikler	6	18,0	3	10	0	33	0
Ulaştırma Bakanlığı	5	15,2	1	3	0	15	0
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	4 1***	32,0	0	2	0	4	0
Emniyet Genel Müdürlüğü	3	1,98	3	6	0	18	0
Maliye Bakanlığı	2	4,0	0	1	0	5	0
Milli Eğitim Bakanlığı	1	2,3	0	6	0	7	1
Çalışma ve Sosyal Güvenlik B.	1*	10,7	1	4	0	4	0
Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı	1	3,5	0	1	0	0	0
TEMSAN A.Ş.	1	2,3	0	1	0	1	0
Telekomünikasyon Kurumu	1	0,5	0	5	0	6	0
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	1	0,15	0	0	0	10	0
Adalet Bakanlığı	0	0,0	0	2	0	8	0
Aile ve Sosyal Araş. G.M.	0	0,0	0	0	0	1	0
Başbakanlık	0	0,0	0	1	0	1	0
ÇAYKUR	0	0,0	1	0	0	0	0
Denizcilik Müsteşarlığı	1**	0,0	0	1	0	5	0
Gençlik ve Spor Genel M.	0	0,0	0	0	0	2	0
İçişleri Bakanlığı	1*	0,0	0	0	0	4	0
Kültür ve Turizm Bakanlığı	0	0,0	0	5	0	8	0
Radio ve Televizyon Üst Kurulu	0	0,0	1	0	0	0	0
Türk Standartları Enstitüsü	0	0,0	1	0	0	0	0
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)	0	0,0	0	0	0	1	0
Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO)	0	0,0	1	0	0	2	0
Türkiye Şeker Fabrikaları	0	0,0	0	0	0	2	0
Vakıflar Genel Müdürlüğü	0	0,0	0	2	0	7	0
Diğer Kurumlar	1***	0,0	0	0	0	11	0
TOPLAM	76	212,3	20	90	3	336	1

* "Akıllı Kart Tabanlı Güvenli Sosyal Güvenlik Sisteminin Geliştirimi" isimli projede ortak müşteri kurum durumundadır.

** "Meteoroloji/Oşinografi Mükemmeliyet Ağı (MOMA)" isimli projede ortak müşteri kurum durumundadır.

*** "Ulusal CORS (Sürekli Gözlem Yapan GPS İstasyonu) Sisteminin Kurulması" isimli projede ortak müşteri kurum durumundadır.

Tablo 11. KAMAG'da Sonuçlanan Projeler

Müşteri Kamu Kurumu	Proje Adı	Yürütücü Kuruluşlar	Bütçesi (YTL)	Proje Çıktıları	Kazanımlar
Ulaştırma Bakanlığı (Karayolları Genel Müdürlüğü)	Bitümlü Sıcak Karışım Aşınma Tabakası İçin Performansı Yüksek Karışımların Belirlenmesi	Karayolları Genel Müdürlüğü	381.050	* Farklı özelliklerdeki aşınma tabakası karışımları üzerinde yürütülen testlerinin sonuçları değerlendirilerek, kaplamanın yapılacağı bölgenin iklim koşullarına ve yolun trafik hacmine bağlı olarak hangi tip karışımın kullanılacağına karar verilmiştir.	* Uygun karışımın yapımı ile yolun sürüş konforu ve servis ömrü artırılarak bakım, onarım ve yeniden yapım maliyetleri azaltılacaktır. * 1 km uzunluğunda 12 m genişliğinde bir yolun alt ve üstyapı maliyeti 2007 yılı fiyatları ile yaklaşık 1.641.870-YTL , aşınma tabakası maliyeti ise 1.419,37-YTL olmakta ve bu maliyet toplam maliyetin %8,6 denk gelmektedir. Ömür döngü maliyeti (life cycle cost) hesaplanmak istendiğinde; bir yolun toplam ömrü 40 yıl alındığında, aşınma tabakası 40 yıl içinde yaklaşık 7 yılda bir yenilenir ise toplam 6 kez aşınma imalatı yapılacaktır. * 6x1.419,37=851,622-YTL. * Uygun karışımlar kullanımı ile, aşınma tabakasının ömrünün 2-3 yıl artacağı öngörülerek, 10 yılda bir yenileme olacağı düşünüldürse; maliyeti; * 4x1.419,37=567,748-YTL. olacaktır. * Bu durumda, aşınma maliyetinde %33 bir azalma olacaktır.
Çevre ve Orman Bakanlığı (Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü)	Türkiye Üzerinde Troposferik ve Stratosferik Ozon/UV-B'deki Değişim Gözlenmesi ve Sonuçlarının Analizi	Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü	769.885	* Günlük Ozon ve Ultraviole Radyasyon Gözlemleri * Günlük Ozon ve Ultraviole Indis Tahminleri	* Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Ozon gözlemleri 1994 yılından beri Ozonsonde cihazı ile yapılmaktadır. 15 günde bir atılan bir balon yardımı ile yapılan bu gözlemlerin gözlem başına maliyeti yaklaşık 1000 Euro dur. Balonun erken patlaması sonucu tamamlanamayan gözlemlerin olumsuz katkısı düşünüldüğünde bu maliyet çok daha fazla olmaktadır. Oysa proje kapsamında işleme alınan Brewer Ozon Spektrometre ile daha sağlıklı ve günlük gözlemler elde edilmektedir. Ozonsonde ile yaklaşık 150 günlük gözlem parasına alınan yeni cihazla günlük ve sağlıklı gözlemler yapmak mümkün olmuştur. * Özellikle ultraviole radyasyonun canlılar üzerindeki olumsuz etkilerini çok daha az bir düzeye indirgeyebilmek adına korunma reflekslerinin geliştirilmesi ile sağlık alanında çok büyük ekonomik kazanımlar söz konusudur. Cilt kanseri oluşumunun engellenmesi, bağışıklık sisteminin korunmasının yanı sıra gözde katarak oluşumunu engelleyebilecek uyarıların yapılabilmesi bu projenin sonuçlarının uygulanması ile mümkün olabilecektir. Sağlıkta alanında anılan bu olumsuzluklarının ekonomik boyutu oldukça büyüktür.
Çevre ve Orman Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü)	Gölbaşı Gölleri Sulak Alan Ekosistemi Yönetim Planı	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	192.060	* Gölbaşı göllerindeki ekosistem ve biyolojik çeşitlilik belirlenmiştir. * Göllerin ekolojik yapısını etkileyen faktörler ortaya çıkarılmıştır. * Göllerin ekolojik yapısını etkileyen faktörlerin takip edilmesi için aktif bir veri tabanı oluşturulmuştur. * Gölbaşı gölleri ve içerisinde yer aldığı havza bazında yönetimsel birlikteliği sağlamayı hedefleyen katılımcı yönetim planı hazırlanmıştır. * Göllerin ekonomik amaçlı kullanım potansiyeli belirlenmiştir.	* Göllerin oluşturduğu sulak alan içerisindeki biyolojik çeşitlilik korunmuş olacak ulusal bazda ülkemizin sahip olmuş olduğu doğal kaynakların tahrip edilmeden gelecek nesillere aktarılması ve insanlarımız için sağlıklı bir çevrenin oluşturulmasına katkı sağlanmış olacaktır. * Sulak alanların önemi konusunda ulusal politikaların belirlenmesi ve gerekli yasal düzenlemeler için bir kaynak olarak değerlendirilebilecektir. * Bakanlık bu proje sonuçlarına göre ülkemizdeki diğer göllerde benzer çalışmaları tamamlayacaktır.

Tablo 12. Ağustos 2007 Döneminde KAMAG'a Önerilen Projelerden Desteklenmesine Karar Verilenler

	PROJE ADI	MÜŞTERİ KURUM	YÜRÜTÜCÜ KURULUŞLAR	TOPLAM BÜTÇE* (YTL)
1	Yenilenebilir Enerji ile Güçlendirilen Sıfır Emisyonlu Tekne Projesi	İstanbul Büyükşehir Belediyesi	*Belbim A.Ş. *Gebze Yüksek Tek. Enstitüsü	2.324.810,00
2	Sapanca Gölünden Sürdürülebilir Yararlanma Koşullarının Belirlenmesi ve Göle Ulaşan Kirlenimlerin Yapısına Özgü Arıtma Teknolojilerinin Geliştirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	*TÜBİTAK-MAM *Sakarya Üniversitesi *İstanbul Üniversitesi	2.168.410,00
3	Mevcut ve Potansiyel Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları için Yönetim Plan Modeli Geliştirme	Çevre ve Orman Bakanlığı- Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü	Süleyman Demirel Üniversitesi	2.618.063,00
4	Kriminal Laboratuvar Hizmetleri için Elektronik Performans Yönetimi Destekli Öğrenen Organizasyon Yapılandırılması	Emniyet Genel Müdürlüğü Kriminal Polis Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı	*Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) *PDI-Erkom Bilgisayar Hizmetleri ve Dış Ticaret A.Ş.	3.218.935,13
5	Türk Yeşil Çayının Kalitesinin Artırılması ve Yeni Ürünlerin Geliştirilmesi	ÇAYKUR Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	*TÜBİTAK - MAM *Akdeniz Üniversitesi	1.469.520,00
6	Yüksek Oranda Noskapın İhtiva Eden İntroduksiyon Kültür Haşhaşının Islahı ve Tescili	Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü	*TMO Afyon Alkaloidleri Fabrikası İşletme Müdürlüğü *Ankara Üniversitesi	3.344.399,50
7	Tebain'den Oksikodon Üretimi	Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü	*T.M.O Afyon Alkaloidleri Fabrikası İşletme Müdürlüğü *Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ)	915.670,00
8	Karayollarında Sathi Kaplama Uygulamalarının İyileştirilmesi ve Performans Modeli Geliştirilmesi	Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM)	Süleyman Demirel Üniversitesi	1.059.375,00
9	Hassas Alanların ve Kentsel Atıksu Arıtım Esaslarının Belirlenmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	*İstanbul Teknik Üniversitesi(İTÜ) *Gebze Yüksek Tek. Enstitüsü *TÜBİTAK - MAM	4.001.211,00
10	İçme Suyu Dağıtım Şebekelerinde Optimum Klorlama Uygulamalarının Matematiksel Modeller Kullanılarak Gerçekleştirilmesi ve Dezenfeksiyon Sistemlerinin Yönetimi	Antalya Büyükşehir Belediyesi	Akdeniz Üniversitesi	796.289,78
11	Petrol ve Doğal Gaz Üretim Faaliyetleri Sonucu Oluşan Atıksuların Yönetimi	Türkiye Petrolleri A.O	*İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) *Türkiye Petrolleri A.O	1.281.431,00

Tablo 12. Ağustos 2007 Döneminde KAMAG'a Önerilen Projelerden Desteklenmesine Karar Verilenler (Devamı)

	PROJE ADI	MÜŞTERİ KURUM	YÜRÜTÜCÜ KURULUŞLAR	TOPLAM BÜTÇE* (YTL)
12	Üzümde Çeşit Geliştirme	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	*Ankara Üniversitesi *Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü	4.744.577,00
13	Türkiye'de Avrupa Birliği Çevre Mevzuatı ile Uyumlu Tehlikeli Atık Yönetimi	Çevre ve Orman Bakanlığı	*Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) *Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü *TÜBİTAK-MAM *Marmara Üniversitesi *İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ)	2.557.639,50
14	0,2 N•m ile 1000 N•m Ölçüm Aralığında TSE'de Tork Ölçümlerine Yönelik Statik Tork Ölçme Sistemlerinin Tasarlanması, Geliştirilmesi, ve Kurulması	Türk Standartları Enstitüsü	TÜBİTAK-UME	2.208.000,00
15	Performans Tabanlı Kaynak Yönetim Sistemi ile Trafik Denetleme ve Kaza Bilirkişilik Hizmetlerinin Yeniden Yapılandırılması ve Bölge Trafik İstasyonlarının Lokasyonlarının Belirlenmesi	Emniyet Genel Müdürlüğü	Gazi Üniversitesi	1.202.338,00
16	Yüksek Kapasite ve Hızlı Bilgisayarlı Kovan ve Mermi Çekirdeği Balistik Görüntüsü Analiz ve Tanıma Sisteminin Geliştirilmesi – BALİSTİKA 2010	Emniyet Genel Müdürlüğü	TÜBİTAK-UZAY	15.773.073,00
17	Ulusal Gıda Kompozisyonunun Belirlenmesi ve Yaygın-Süreklili Paylaşım Sisteminin Oluşturulması	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	*TÜBİTAK-MAM *Sağlık Bakanlığı Refik Saydam Hıfzısıhha Merkezi Başkanlığı *Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü	3.418.672,16
18	21. Yüzyılın İnsan Kaynaklarının Yetiştirilmesine Yönelik Olarak İşgücü Piyasası (Arz ve Talep) Bilgilerinin Toplanması ve Geleceğe Yönelik Tahminlerin ve Etkin Bir İşgücü Piyasası Analiz ve İzleme Sisteminin Oluşturulması	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı-Türkiye İş Kurumu	Gazi Üniversitesi	1.215.742,00
19	RTÜK SKAAS Kavram Tanıma Sisteminin Geliştirilmesi – SKAAS KavTan	Radio ve Televizyon Üst Kurulu	TÜBİTAK-UZAY	2.909.494,00
20	Yem Endüstrisine Yönelik Endüstriyel Enzimlerin Üretimi (YEM-EN)	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	*TÜBİTAK-MAM *Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü *Çukurova Üniversitesi *Ege Üniversitesi	3.913.897,00

*Projeler sözleşme aşamasında olduğundan bütçeleri henüz kesin değildir.

3.2. TÜBİTAK Ulusal Savunma Araştırmaları Programı

8 Ocak 2005 tarihinden bu yana TÜBİTAK bünyesinde Savunma ve Güvenlik Teknolojileri Araştırma Grubu (SAVTAG) tarafından savunma Ar-Ge projelerine destek sağlanmaktadır.

Belirtilen program kapsamında, 30 Nisan 2008 tarihine kadar geçen süre içerisinde, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) ihtiyaçlarını Ar-Ge yoluyla karşılamak maksadıyla Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarlığı'ndan 33, Savunma Sanayi Müsteşarlığı'ndan (SSM) 22 ve Başbakanlık'tan 1 proje olmak üzere toplam 56 proje değerlendirilmek üzere TÜBİTAK'a önerilmiştir. 56 projenin toplam bütçesi 677.6 milyon YTL'dir. Böylece, 2008 yılı dahil TSK tarafından TÜBİTAK'a önerilmesi planlanan 89 adet projenin %62'si önerilmiştir.

Önerilen projelerden 38 adedinin sözleşmesi, TÜBİTAK, MSB Müsteşarlığı, SSM ve proje yürütücüsü kurum/kuruluşların yetkilileri tarafından imzalanarak yürürlüğe girmiştir. Ancak bu projelerden bir adedi 2007 yılında iptal edilmiştir. Böylece 30 Nisan 2008 tarihi itibarıyla 37 adet proje yürürlükte bulunmaktadır. Yürürlükte olan projelerin toplam bütçesi, 423,4 milyon YTL'dir. 4 adet projenin sözleşmesinin hazırlık çalışmaları devam etmektedir. Bunlardan 3 adedinin sözleşmesi taraflarca imzalanma aşamasına gelmiştir. 1 adet projenin paneli tamamlanmış, revizyon çalışmalarına geçilmiş, ayrıca 3 adet projenin panel çalışmalarına başlanmıştır. 10 proje değerlendirmeye alınmamıştır.

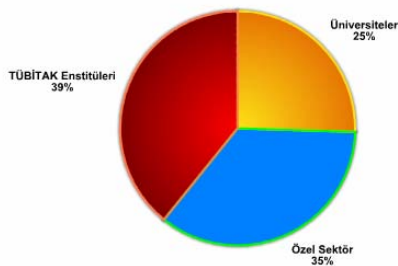
2006 yılında 21 proje, 2007 yılında 14 proje ve 2008 yılı Mayıs ayına kadar 3 projenin sözleşmeleri imzalanmıştır.

2007 sonu ve 2008 yılı Mayıs ayı itibarıyla SAVTAG'a önerilen ve desteklenen proje sayı ve bütçe değerleri Tablo 13'de gösterilmektedir.

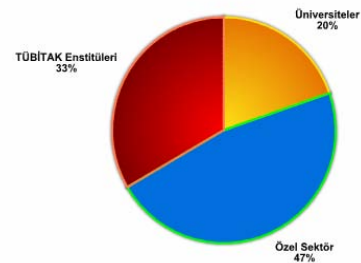
Tablo 13. SAVTAG Projelerinin Sayı ve Bütçelerinin Kategorilere Göre Dağılımı

Kategori	31.12.2007 itibarıyla		30.04.2008 itibarıyla	
	Sayı	Bütçe (Milyon YTL)	Sayı	Bütçe (Milyon YTL)
Önerilen Projeler	53	658	56	677,6
Değerlendirilen Projeler	53	658	56	677,6
Yürürlükte Olan Projeler	35	390,4	37	423,4
Sözleşme Aşamasında Olan Projeler	4	149,2	4	114,4
Revizyonda/Paneli Yapılan Projeler	4	32,5	4	51,6
Reddedilen/Geri Çekilen Projeler	9	83,4	10	85,7
İptal Edilen Projeler	1	2,5	1	2,5

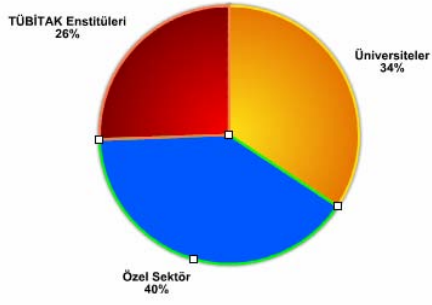
Tablo 14'de görüldüğü üzere, 30 Nisan 2008 tarihi itibarıyla yürürlükte olan 37 proje, alt projeleriyle birlikte 51 adet projeden oluşmakta olup, bu projelerde sayısal olarak üniversitelerin payı %25, özel sektörün payı %35 ve TÜBİTAK Enstitülerinin payı %39'dur (Şekil 23). Yürürlükte olan projelerin bütçe olarak dağılımında; üniversitelerin payı %20, özel sektörün payı %47 ve TÜBİTAK Enstitülerinin payı %33'tür. (Şekil 24).

Şekil 23. Yürürlükte olan Projelerin Sayısal Dağılımı

Şekil 24. Yürürlükte olan Projelerin Bütçesel Dağılımı

Şekil 25. Yürürlükte olan Projelere Yapılan Transferlerin Dağılımı

Bu projeler kapsamında 1 Ocak 2006 tarihinden 30 Nisan 2008 tarihine kadar olan süre içerisinde toplam olarak 177,6 milyon YTL transfer edilmiş olup, bu transferin 60,9 milyon YTL'si (%34) üniversitelere, 71,2 milyon YTL'si (%40) özel sektöre ve 45,4 milyon YTL'si (%26) ise TÜBİTAK Enstitülerine yapılmıştır (Şekil 25).

Tablo 14. SAVTAG Projelerinin Durumu (01.01.2006 – 30.04.2008)

	PROJE SAYISI TOPLAMI	ÜNİVERSİTELER						ÖZEL SEKTÖR						TÜBİTAK ENSTİTÜLERİ						TOPLAM BÜTÇE (Milyon YTL)
		SAYI				BÜTÇE (Milyon YTL)		SAYI				BÜTÇE (Milyon YTL)		SAYI				BÜTÇE (Milyon YTL)		
		Ana Prj	Alt Prj.	Top.	%	Top.	%	Ana Prj.	Alt Prj.	Top .	%	Top.	%	Ana Prj.	Alt Prj.	Top.	%	Top.	%	
Önerilen Projeler (1)	73	13	8	21	29	158,9	23	17	8	25	34	300,6	44	26	1	27	37	218,1	32	677,6
Yürürlükte Olan Projeler (2)	51	8	5	13	25	83,4	20	10	8	18	35	198,5	47	19	1	20	39	141,5	33	423,4
Sözleşme Aşamasında Olan Projeler (3)	7	1	3	4		62,3		3		3		52,1				0		0		114,4
Revizyonda Olan Projeler	1			0		0,0						0,0		1		1		32,0		32,0
Paneli Yapılacak Projeler	3			0		0,0		1		1		10,0		2		2		9,6		19,6
Reddedilen/ Geri Çekilen / İptal Edilen Projeler (4)	11	4		4		13,2		3		3		40,0		4		4		35,0		88,2
Toplam	73	13	8	21		158,9		17	8	25		300,6		26	1	27		218,1		677,6

(1) Önerilen proje sayısı 56 olup, bu sayı alt projelerle birlikte 73 olmaktadır.

(2) Desteklenen proje sayısı 38 olup, bu sayı alt projelerle birlikte 51 olmaktadır. Ancak bu projelerden 1 tanesi iptal edilmiştir. Böylece yürürlükte olan proje sayısı 37 dir.

(3) Sözleşme aşamasında olan proje sayısı 4 olup, bu sayı alt projelerle birlikte 7 olmaktadır.

(4) 2007 yılında 1 proje iptal edilmiştir.

4. Ulusal Bilim ve Teknoloji Yönetiminin Etkinleştirilmesi

Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) Başkan Yardımcısı Narendra Sabharwal, TÜBİTAK Başkan V. Prof. Dr. Nüket Yetiş'in konuğu oldu ve TÜBİTAK'ın Türk araştırmacılara yönelik olarak yürüttüğü faaliyetler tartışılmıştır. WIPO ile TÜBİTAK arasında her iki kuruluşun yakın işbirliği içinde faaliyet göstermesine yönelik prensip belirlenmiştir.

Patent Teşvik Sistemine İlişkin Gelişmeler

23 Ağustos 2006 tarihinde TÜBİTAK ve TPE arasında imzalanan protokolle, ülkemizde özgün olarak gerçekleştirilen çalışmalar sonunda ortaya çıkan buluşlar için patent başvurularının yapılması teşvik edilmektedir. Bu bağlamda, Türk Patent Enstitüsü nezdinde yapılan yurt içi ve uluslararası kuruluşlar (WIPO-Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü/EPO-Avrupa Patent Ofisi) nezdinde yapılan yurtdışı patent başvurularının destek kapsamındaki masrafları TÜBİTAK tarafından karşılanmaktadır. Tablo 15'te, TÜBİTAK'a gönderilen patent teşvik başvurularının 2008 yılı Nisan ayı itibariyle durumu ve 2008 yıl sonu tahmini verileri gösterilmektedir.

Tablo 15. TÜBİTAK'a Yapılan Patent Teşvik Başvuruları ve 2008 Yılı Sonu Tahmini Rakamları*

	İncelemeye Olan Başvuru Sayısı	Kabul Edilen Başvuru Sayısı	Reddedilen Başvuru Sayısı	Toplam Başvuru Sayısı	Aktarılan Destek Tutarı (YTL)	2008 Yılı Sonu Tahmini Toplam Başvuru	2008 Yılı Sonu Aktarımı Yapılacak Tahmini
Ulusal Geri Ödemesiz Patent Desteği (3000 YTL) /patent	50	475	42	567	1,425,000**	850	2.000.000
Uluslararası Geri Ödemesiz Patent Desteği (3000 YTL) /patent	12	167	6	185	501.000	280	750.000
Uluslararası Geri Ödemeli Patent Desteği 100.000 YTL'ye kadar/ patent	0	6	4	10	505.000**	25	800.000
TOPLAM	62	648	54	762	2,431,000	1155	3.550.000

* Nisan 2008 itibariyle

** Aktarımı onaylanan tutarı göstermektedir.

Üçlü patente dönüşen uluslararası başvurularda, 100.000 YTL'ye kadar olan masraflar için verilen destekler hibeye dönüştürülmektedir.

Proje Desteklerinde Fikri Mülkiyet Haklarının Paylaşımı

TÜBİTAK tarafından Proje Teşvik ve Destekleme Esaslarına İlişkin Yönetmelik uyarınca desteklenen projelerin sonucunda ortaya çıkan fikri mülkiyet haklarının paylaşımını düzenlemek üzere Fikri Haklar Esasları yürürlüğe girmiştir. Bu Esaslar ile TÜBİTAK tarafından desteklenen projelerin sonucunda ortaya çıkan fikri mülkiyet hakları üzerinde proje yürütücülerinin ve fikri ürünü geliştiren kişilerin doğrudan fikri mülkiyet hakkına sahip olması imkanı tanınmış, elde edilen fikri ürünlerin patente dönüşebilmesini sağlamaya yönelik düzenlemeler getirilmiştir. Bu sayede Ar-Ge faaliyetinde yer alan kişilerin proje sonucunda elde edilen fikri mülkiyet haklarının lisanslanması süreçlerine dahil edilmesi ve elde edilecek lisans gelirlerinin doğrudan kendilerine ait olması sağlanmıştır.

2006 yılı Ağustos ayı itibariyle hayata geçirilen Patent Başvurusu Teşvik ve Destekleme Sisteminin patent başvuru sayılarına etkileri Şekil 26'te gösterilmektedir. Buna göre yerli patent başvuru sayısı 2006 yılında 979 iken bu rakam 2007 yılında %78,45'lik bir artışla 1747'ye yükselmiştir. 2008 yılı ilk 3 aylık dönemde 438 adet başvuru yapılmıştır. Bu rakam 2007 yılı aynı döneme ilişkin rakamlarında %41'lik bir artışa işaret etmektedir.

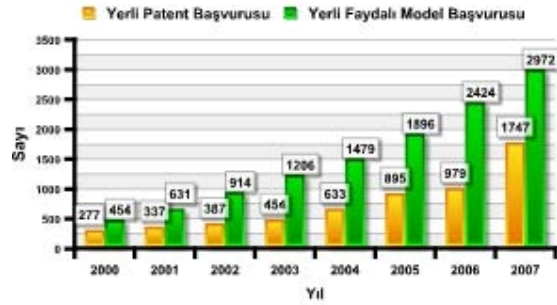

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Şekil 26. Patent Başvurusu Teşvik ve Destekleme Sisteminin Etkileri

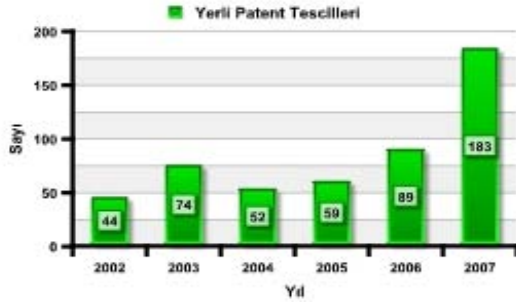
Patent ve Faydalı Model Sayıları

Şekil 27'da faydalı model ve patent başvuruları dahil olmak üzere yerli başvuru sayılarının yıllara göre dağılımı görülmektedir. 2007 yılı verileri 2006 yılı verileri ile karşılaştırıldığında, faydalı model başvurularının %23'lük bir artış göstererek 2424'ten 2972'ye yükseldiği, patent başvurularının ise %79'luk bir artışla 979'dan 1747'ye yükseldiği gözlenmektedir. Yıllar itibariyle tescil edilen yerli faydalı model ve yerli patent sayıları ise Şekil 28 ve Şekil 29'de sunulmaktadır.

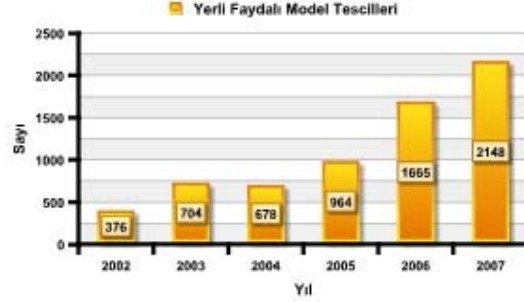
Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Şekil 27. Yerli Patent ve Faydalı Model Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Şekil 28. Yerli Patent Tescillerinin Yıllara Göre Dağılımı

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Şekil 29. Yerli Faydalı Model Tescillerinin Yıllara Göre Dağılımı

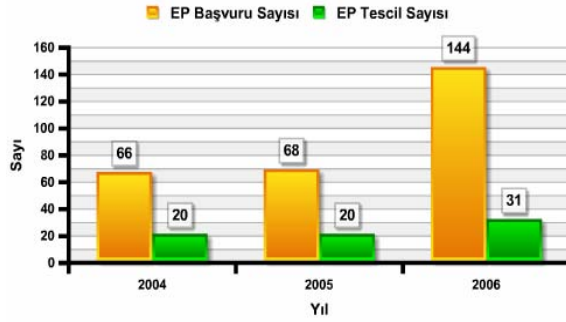
Tablo 16'da OECD ülkeleri tarafından WIPO nezdinde yapılan uluslararası patent başvurularının (PCT) sayıları görülmektedir. Tablo'ya göre Türkiye 2006 ve 2007 yıllarında başvuru sayısı bakımından 38 ülke arasında 26. sırada yer almaktadır. 2002-2006 yılları arasındaki artış yüzdesine göre Türkiye %216 artışla 2. sırada yer almakta, 2006-2007 yılları arasındaki artış yüzdesine göre ise %32 artışla Portekiz ile 3. sırayı paylaşmaktadır.

Tablo 16. OECD Ülkeleri Tarafından WIPO Nezdinde Yapılan Uluslararası Patent Başvuru (PCT) Sayıları

Sıra*	Ülke	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2006-2007 Değişimi (%)	2002-2006 Değişimi (%)
7	Çin	1.018	1.295	1.706	2.503	3.949	5.459	38	288
26	<u>Türkiye</u>	<u>85</u>	<u>111</u>	<u>115</u>	<u>174</u>	<u>269</u>	<u>355</u>	<u>32</u>	<u>216</u>
4	Kore	2.520	2.949	3.558	4.688	5.945	7.059	19	136
37	Arjantin	9	15	11	20	20	31	55	122
32	Portekiz	34	36	49	55	68	90	32	100
2	Japonya	14.063	17.414	20.264	24.869	27.024	27.714	3	92
33	Slovenya	44	65	62	85	79	86	9	80
16	İspanya	719	785	823	1.125	1.200	1.291	8	67
19	Avusturya	552	644	709	851	914	999	9	66
18	Belçika	696	776	832	1.076	1.033	1.117	8	48
30	Çek Cumhuriyeti	73	83	95	117	107	129	21	47
22	Singapur	330	282	431	443	472	533	13	43
11	İtalya	1.982	2.163	2.189	2.349	2.708	2.933	8	37
25	İrlanda	308	311	322	338	423	393	-7	37
15	İsrail	1.174	1.129	1.227	1.454	1.595	1.711	7	36
35	İzlanda	39	58	46	44	52	51	-2	33
9	İsviçre	2.755	2.861	2.898	3.291	3.602	3.715	3	31
20	Rusya	539	586	519	657	695	651	-6	29
27	Meksika	132	131	118	141	167	182	9	27
1	ABD	41.296	41.031	43.351	46.810	51.235	52.492	2	24
5	Fransa	5.089	5.171	5.184	5.748	6.243	6.030	-3	23
36	Slovakya	26	26	26	31	31	38	23	19
17	Danimarka	979	1.036	1.049	1.122	1.158	1.172	1	18
3	Almanya	14.326	14.662	15.214	15.984	16.731	17.793	6	17
24	Yeni Zelanda	300	300	339	349	349	395	13	16
8	Hollanda	3.977	4.479	4.284	4.500	4.535	4.195	-7	14
12	Kanada	2.260	2.271	2.104	2.319	2.573	2.803	9	14
13	Avustralya	1.759	1.680	1.837	1.996	2.002	2.048	2	14
34	Yunanistan	75	67	79	55	84	86	2	12
10	İsveç	2.990	2.612	2.851	2.883	3.324	3.641	10	11
21	Norveç	549	533	476	584	609	596	-2	11
23	Güney Afrika	384	357	411	358	424	405	-4	10
14	Finlandiya	1.762	1.557	1.672	1.893	1.843	1.989	8	5
38	Romanya	25	16	18	15	26	29	12	4
6	İngiltere	5.376	5.206	5.027	5.084	5.090	5.536	9	-5
31	Polonya	116	154	107	97	101	102	1	-13
29	Lüksemburg	143	117	125	119	122	155	27	-15
28	Macaristan	185	114	136	158	145	161	11	-22

* 2007 Yılı Patent Başvuru Sayısına Göre Sıralama

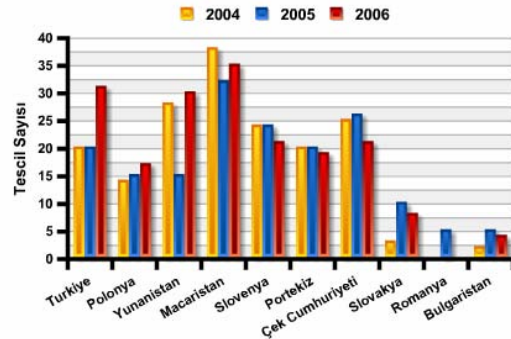
Tablo 17’de da EPC (European Patent Convention- Avrupa Patent Sözleşmesi) kapsamında yapılan Avrupa patent başvurularında Türkiye’nin koruma kapsamındaki ülkeler içerisinde alınması yönündeki talep ve sonuçta Türkiye’de tescil edilen Avrupa patenti sayıları görülmektedir. 2003 senesinde Türkiye’nin koruma talep edilen ülkeler içerisinde yer aldığı Avrupa Patenti (EP) başvuru sayısı (TR designated state) 2.166 iken, 2006 yılında 24.947 olmuştur. Bu durum yabancıların Türkiye’ye olan ilgisinin yanında, ülkemizdeki patent haklarının etkin bir şekilde korumasının da bir sonucu olarak tescil rakamlarına da yansımış ve Türkiye’de geçerli EP patentlerinin sayısı 341’den 4.022’ye yükselmiş, yani 12 kat artmıştır.

Kaynak: Avrupa Patent Ofisi Yıllık Raporları*

*2007 Yılına İlişkin Yıllık Rapor henüz yayınlanmadığından 2007 yılına ilişkin verilere yer verilememiştir.

Şekil 30. Yıllara Göre Türkiye’den Yapılan EP

Kaynak: Avrupa Patent Ofisi Yıllık Raporları*

*2007 Yılına İlişkin Yıllık Rapor henüz yayınlanmadığından 2007 yılına ilişkin verilere yer verilememiştir.

Şekil 31. Yıllara Göre Çeşitli Ülkelerin EP Tescil Sayısı

Türkiye’den yapılan Avrupa patent başvuruları ve tescil sayılarında da 2005 yılından 2006 yılına önemli ölçüde bir artış gerçekleşmiştir. Başvuru sayısı yaklaşık iki katına çıkarken, tescil sayısında da %50’lik bir artış gözlenmiştir. Türkiye’den yapılan Avrupa patent başvuruları ve tescil sayıları Şekil 30’da, yıllara göre çeşitli ülkelerin Avrupa patent tescillerinin sayısı ise Şekil 31’de verilmektedir. Şekil 31’den da izlenebileceği gibi Türkiye 2006 yılında AB-27 içinde yer alan pek çok ülkenin önüne geçmiştir. Artış oranı itibarıyla de en hızlı artış sağlayan ülkedir.

Tablo 18’de ise Türkiye’nin Avrupa patent başvuruları kapsamında başvuru sahiplerince koruma talep edilen ülkelerle karşılaştırılması sunulmaktadır. Türkiye bu verilere göre pek çok Avrupa ülkesinden daha çok tercih edilen ve diğer dünya ülkelerinin ilgisini çeken bir ülke konumundadır.

Tablo 17. Avrupa Patent Başvurularında ve tescillerinde Türkiye’nin Koruma Kapsamındaki Ülkeler İçerisine Alınması Yönündeki Talep Sayıları ve Türkiye’de Tescil Edilen Avrupa Patentleri

Yıl	EP Başvuru Sayısı	Türkiye’nin Koruma Talep Edilen Ülkeler İçerisinde Yer Aldığı EP Başvuru Sayısı (TR designated state)	EP Tescil Sayısı	Türkiye’nin Koruma Talep Edilen Ülkeler İçerisinde Yer Aldığı Tescilli EP Patenti Sayısı (TR elected state)	Türkiye’de Geçerli EP Patentlerinin Sayısı
2001	110.025	56.381	34.704	1	-
2003	116.613	101.677	59.992	2.166	341
2006	135.183	122.188	62.780	24.947	4.022

Kaynak: Avrupa Patent Ofisi Yıllık Raporları*

**2007 Yılına İlişkin Avrupa Patent Ofisi Yıllık Raporu henüz yayınlanmadığından 2007 yılına ilişkin verilere yer verilememiştir.

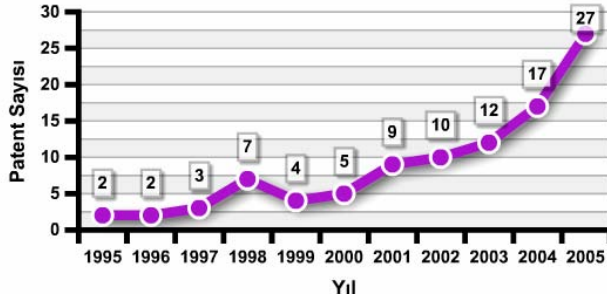
Tablo 18. Avrupa Patent Başvuruları Kapsamında Başvuru Sahiplerince Koruma Talep Edilen Ülkeler (2006)*

Ülke	Başvurular		Verilen Patentler	
	Belirlenme Sayısı	Belirlenme Oranı	Belirlenme Sayısı	Belirlenme Oranı
Almanya	134.631	%99.	61.733	%98.3
Fransa	133.329	%98.6	58.715	%93.5
İspanya	125.414	%92.8	39.521	%63
Türkiye	122.188	%90.4	24.947	%39.7
Macaristan	120.445	%89.1	10.357	%16.5
Polonya	117.301	%86.8	2.935	%4.7

Kaynak: Avrupa Patent Ofisi Yıllık Raporu

*2007 Yılına ilişkin Avrupa Patent Ofisi Yıllık Raporu henüz yayınlanmadığından 2007 yılına ilişkin verilere yer verilememiştir.

Tablo 18'den de izlenebileceği gibi, Avrupa Patent Ofisi'ne yapılan patent başvurularında Türkiye en fazla koruma talep edilen ülkelerden biridir.

Triadik patent sayısında da son yıllarda bir artış eğilimi görülmektedir (Şekil 32). 2000-2005 yılları arasındaki triadik patent sayıları ve değişim oranı ise Tablo 19'de diğer ülkelerle karşılaştırılmalı olarak verilmektedir. Buna göre, triadik patent sayısındaki artış yüzdesi bakımından Türkiye'nin ilk sırayı aldığı, yani bu alanda hızla geliştiği görülmektedir.

Şekil 32. Yıllara Göre Triadik Patent Sayısı*

*2007 Yılına ilişkin son güncellemeler OECD tarafından henüz yapılmamıştır.

Tablo 19. Yıllara Göre Çeşitli Ülkelerin Triadik Patent Sayıları*

	Triadik Patent Sayısı					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Almanya	6236	6223	6112	6176	6283	6266
Fransa	2277	2257	2354	2407	2440	2463
Hollanda	1169	1409	1220	1203	1215	1184
İsviçre	796	782	773	794	802	801
İngiltere	1650	1640	1681	1637	1601	1588
İtalya	662	693	663	703	706	716
Türkiye	5	9	10	12	17	27
Polonya	9	8	12	10	10	11
Yunanistan	9	6	9	12	10	13
Macaristan	34	31	27	37	39	37
Slovak Cumhuriyeti	2	2	3	3	3	3
Portekiz	4	6	7	9	7	9
Çek Cumhuriyeti	8	13	14	15	15	15

Kaynak: OECD Bilim ve Teknoloji Temel Göstergeleri 2007/1

*2007 Yılına ilişkin son güncellemeler OECD tarafından henüz yapılmamıştır.

Ulusal Yenilik Politikaları Değerlendirmesi

2007 yılında OECD ile birlikte Türkiye Yenilik Politikaları gözden geçirme çalışması başlatılmıştır. Çalışmanın amacı ulusal yenilik politikalarının incelenmesi, uluslararası karşılaştırma yapılması ve uygulamaya yönelik politika önerilerinin oluşturulmasıdır. Bu çalışmaya baz teşkil edecek Türkiye Yenilik Politikaları ön raporu büyük bir ölçüde tamamlanmıştır. Ön rapor 2008 yılı ilk yarısı sonuna kadar OECD yetkililerine iletilecektir. OECD uzmanları ve Türkiye'deki paydaşların katılımı ile gerçekleştirilecek çalışmanın 2008 yılı Ekim ayında başlaması planlanmaktadır. Çalışmanın 2009 yılı ilk yarısı sonuna kadar tamamlanması beklenmektedir.

31 Mart-1 Nisan 2008 de yapılan OECD Bilim ve Teknoloji Politikaları Komitesinin 93. toplantısında bir sonraki toplantının Türkiye'de yapılmasına yönelik öneri görüşülmüş ve 94. toplantının 20-22 Ekim 2008 de İstanbul'da yapılmasına karar verilmiştir.

5. Özel Sektörün Bilim ve Teknoloji Performansının Güçlendirilmesi

5.1. Özel Sektöre Yönelik TÜBİTAK Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destekleri

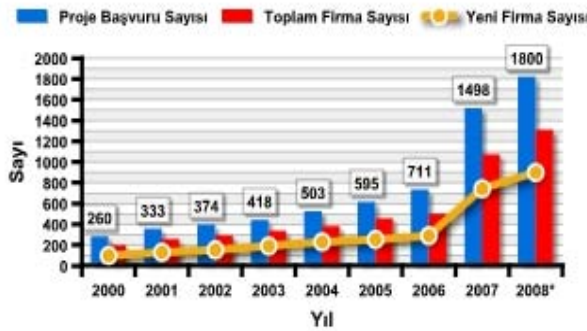
Sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın özel sektör kuruluşlarına yönelik 1995 yılından bu yana verilmekte olan Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destekleri, "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Teknoloji ve Yenilik Destek Programlarına İlişkin Yönetmelik" in 16 Ocak 2007 gün ve 26405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesinden sonra hayata geçirilen yeni destek programları ile daha yaygın ve etkin biçimde yürütülmesi sağlanmıştır. Aşağıda söz konusu Yönetmelik çerçevesinde yeni başlatılan programlar da dahil tüm destek programlarına ait veriler Tablo 20'de özet olarak sunulmuş olup, proje başvurularındaki artış Şekil 33'te gösterilmiştir.

Ülkemizin ekonomik ve sosyal refahını artırmak için, özel sektör kuruluşlarının araştırma-teknoloji geliştirme ve yenilikçilik yeteneği ile rekabet gücünü yükseltmek, ülkemizde girişimcilik kültürünün oluşmasına katkıda bulunmak, sanayi kuruluşlarının kendi arasında ve üniversitelerle daha yakın işbirlikleri ve ortaklıklar sağlamasını teşvik etmek amacıyla proje esaslı araştırma-teknoloji geliştirmeye kaynak ayrılmasını özendirecek, risk paylaşımlı destek programları, TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB) bünyesinde yürütülmektedir.

Söz konusu destek programlarında yenilikçiliği hedefleyen Ar-Ge projelerinin desteklenmesi, sanayinin uluslararası rekabet etme yeteneğini geliştirecek en önemli araç olarak görülmektedir. Programlar ile Ar-Ge'ye kaynak ayrılmasının özendirilmesinin yanı sıra, başta üniversite-sanayi işbirliğini oluşmasına da katkı vererek, çağımızın en önemli ekonomik gelişme kaynağı olan bilimsel-teknolojik bilginin toplumsal faydaya (ürüne) dönüştürülmesi süreci de desteklenerek Ar-Ge'ye dayalı yenilikçiliğe daha fazla yatırım yapılması teşvik edilmektedir.

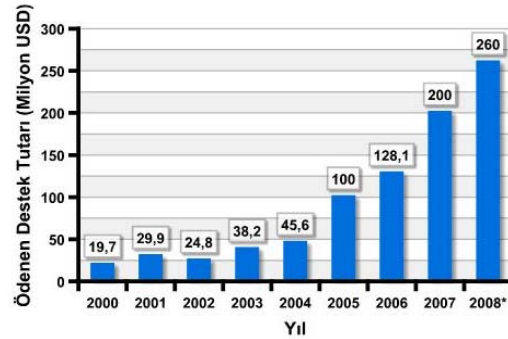
TÜBİTAK'ın özel sektöre yönelik oluşturulan Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik destek programları kapsamında, gerçek ve tüzel kişilerin bilimsel ve teknolojik bilgiyi ürüne, sürece, yönetime veya sisteme dönüştürme aşamalarında yapacağı, teknoloji ve yenilik odaklı araştırma, geliştirme, iyileştirme, işbirliği ve kümeleşme faaliyetlerine ilişkin proje önerileri, değerlendirilmekte, izlenmekte ve geri ödemesiz olarak desteklenmektedir.

30 Nisan 2008 tarihi itibarıyla Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destek Programları kapsamında 1.468 adet proje desteklenmekte olup, 773 adet proje önerisinin değerlendirme süreci devam etmektedir. Programlar kapsamında sağlanan destek tutarının yıllara göre dağılımı Şekil 34'te görülmektedir.

* 2008 yıl sonu öngörüsü

Şekil 33. Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destek Programlarına Başvuran Firma ve Proje Sayıları

* 2008 yıl sonu öngörüsü olup, 30 Nisan 2008 itibarıyla ödenen tutar 62,1 Milyon USD'dir.

Şekil 34. Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destek Programları Kapsamında Sağlanan Destek Tutarının Yıllara Göre Dağılımı

Tablo 20. TÜBİTAK Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destek Programlarına İlişkin Veriler

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008*	2008 Nisan	Artış Oranı (2006-2007) %
Proje Başvuru sayısı	260	333	374	418	503	595	711	1498	1800	722	%111
Destek Kararı Verilen Proje Sayısı	180	275	286	279	374	449	534	732	1071	367	%37
Sonuçlanan Proje Sayısı	165	186	164	160	204	242	298	384		167	%29
31 Aralık itibarıyla Yürürlükte Olan Proje Sayısı	469	518	538	673	792	818	961	1355	1600	1468	%41
Firma Sayısı	176	233	269	316	360	434	481	1052	1290	598	%119
Yeni Firma Sayısı	99	130	154	192	230	254	290	743	900	418	%156
Sunulan Harcama Tutarı (Milyon USD)	91,3	166,5	105,7	93	102	200	327,5	525,9			%61
Destek Kapsamına Alınan Harcama Tutarı (Milyon USD) **	70,6	133,4	70,12	85,8	76,2	168,8	227,8	332,3			%46
Ödenen Destek Tutarı (Milyon USD)	19,7	29,9	24,8	38,2	45,6	100,0	128,1	200	260	62,1	%56

* 2008 yıl sonu öngörüsü

** Destek kapsamına alınan tutar (Oluşturulan Ar-Ge Hacmi)

TÜBİTAK TEYDEB bünyesinde yürütülen destek programlarına ilişkin bilgiler aşağıda sırasıyla verilmiştir.

1501 –Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı (TÜBİTAK-DTM)

18 Mayıs 1995 tarihli Para Kredi Koordinasyon Kurulu Kararı ve 1 Haziran 1995 tarihinde yürürlüğe konmuş olan “Araştırma Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ” ile proje başvuruları TÜBİTAK tarafından değerlendirilmekte ve Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM) kaynaklarından sanayi kuruluşlarına teknoloji ve yenilik destekleri verilmeye başlanmıştır. 01.08.2005 tarihinden itibaren, söz konusu desteklerin %75’i TÜBİTAK, %25’i DTM kaynaklarıyla karşılanmaktadır.

Yıllar itibarıyla Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında yapılan proje başvuruları ve desteklenen proje sayıları Tablo 21’de, destek tutarları Tablo 22’de gösterilmektedir.

Tablo 21. 1501- Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Program Verileri

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008*	2008 Nisan	TOPLAM**
Proje Başvuru sayısı	260	333	374	418	503	595	711	809	910	266	4269
Karar Verilen Proje Sayısı (Yıl İçerisinde)	200	328	330	344	431	553	647	731	773	248	3812
Destek Kararı Verilen	180	275	286	279	374	449	534	566	580	150	3093
Desteklenmeyen	20	53	44	65	57	104	113	165	193	98	719
Sonuçlanan Proje Sayısı	165	186	164	160	204	242	298	384	450	163	1966
Firma Sayısı	176	233	269	316	360	434	481	538	605	208	3015
Yeni Firma Sayısı	99	130	154	192	230	254	290	278	300	79	1706

* 2008 yıl sonu öngörüsü

** 30.04.2008 itibarıyla

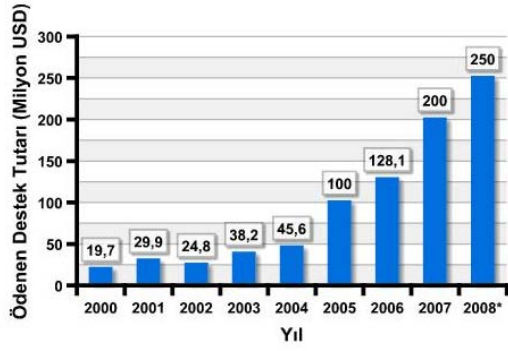
Tablo 22. 1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Verilen Destek Miktarı (Milyon USD)

Yıl	1995-1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008*	2008 Nisan	Toplam**
Ödenen Destek Tutarı (Milyon USD)	35	20	30	25	38	46	100	128	200	250	60,5	682,5

* 2008 yıl sonu öngörüsü

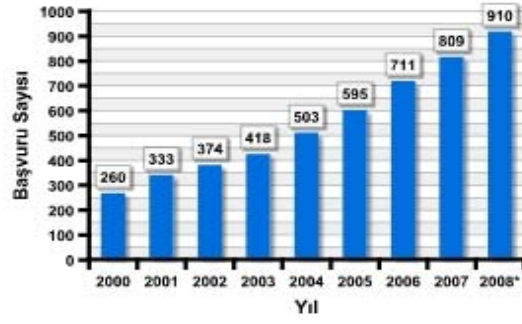
** 30.04.2008 itibariyle ödenen tutar

30 Nisan 2008 itibariyle Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında 1.055 adet proje desteklenmekte olup, 385 adet proje önerisinin değerlendirme süreci devam etmektedir. Tablo 22'de görüldüğü gibi program kapsamında desteklenen projelere TÜBİTAK – DTM işbirliğinde toplam 682,5 milyon USD hibe destek sağlanmıştır. 2007 yılında kuruluşlara aktarılan destek tutarında 2006 yılına göre %56 oranında bir artış sağlanmıştır. (Şekil 35)

* 2008 yıl sonu öngörüsü olup, 30 Nisan 2008 itibariyle ödenen tutar 60,5 Milyon USD'dir.

Şekil 35. Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Sağlanan Destek Miktarının Yıllara Göre Dağılımı

* 2008 yıl sonu öngörüsü

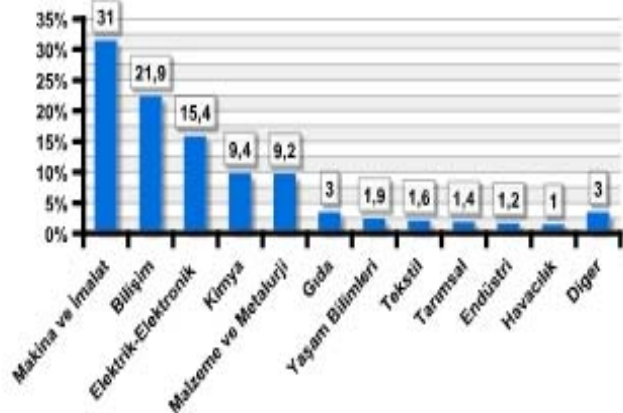
Şekil 36. Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Proje Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 36'da görüldüğü gibi Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı'na 2006 yılında 711 proje önerisi sunulmuş, 2007 yılında ise başvuru sayısı %13,8 artışla 809 adete ulaşmıştır. 01.01.2008-30.04.2008 tarihi itibariyle, programa 263 başvuru yapılmıştır. Programa sunulan proje önerilerindeki artışlara paralel olarak başvuru yapan kuruluş sayılarında da artış gözlemlenmektedir. Şekil 37'da görüldüğü gibi 2008 yılında program kapsamında projeleri desteklenmekte olan kuruluş sayısı ile beraber programa ilk defa başvuru yapan kuruluş sayısı da artmaktadır. Şekil 38'de program kapsamında önerilen projelerin teknoloji alanlarına göre dağılımı gösterilmektedir.

* 30.04.2008 itibariyle başvuran firma sayısı 205 olup, 2008 yıl sonu öngörüsü 605'tir.

Şekil 37. Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programına Başvuran Firma Sayısının Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 38. Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Proje Başvurularının Teknoloji Alanlarına Göre Dağılımı

1507 – KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı

Ülkemizdeki tüm işletmelerin %98'ini oluşturan KOBİ'lerin araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile verimliliklerini artırmaları ve katma değeri daha yüksek ürün ve hizmetlere yönelmelerini teşvik etmek amacıyla 16 Mart 2007 tarihinde KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı başlatılmıştır. Program kapsamında sağlanacak desteklerle KOBİ'lerin, daha rekabetçi olma yönünde, kurumsal araştırma teknoloji geliştirme kültürüne sahip olmaları, ulusal ve uluslararası destek programlarında daha etkin yer almaları hedeflenmektedir.

Bu program ile yeni bir ürün üretilmesi, mevcut bir ürünün geliştirilmesi, iyileştirilmesi, ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi veya maliyet düşürücü nitelikte yeni tekniklerin, yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesi konularında KOBİ'ler tarafından yürütülen 400.000 YTL bütçe ve 18 ay süre ile sınırlı ilk iki projeye TÜBİTAK tarafından %75 oranında hibe şeklinde mali destek sağlanmaktadır. Bu programda değerlendirme ve karar süreci ortalama 90 gün içinde sonlandırılmaktadır.

Tablo 23. 1507 – KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı Başvuru Sayıları

	16.03.2007-31.12.2007	2008 Nisan	2008*	Toplam**
Proje başvuru sayısı	578	400	750	978
Karar verilen proje sayısı	225	320	637	545
Destek kararı verilen	162	192	445	354
Geri çevrilen	63	128	192	191
Sonuçlanan	-	4	100	4
Firma sayısı	536	384	685	920
Ödenen Destek Tutarı (Milyon USD)	-	1,6	10	1,6

* 2008 yıl sonu öngörüsü

** 30.04.2008 itibarıyla

Tablo 23'te görüldüğü gibi programın başlatılmasının ardından geçen 10 aylık sürede, 536 KOBİ ölçeğindeki firma, 578 proje başvurusu yapmıştır. Yoğun biçimde sürdürülen tanıtım ve bilgilendirme etkinlikleri ile programa yapılan başvuru sayısının hızla artması beklenmektedir.

30 Nisan 2008 itibarıyla KOBİ Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında 352 adet proje desteklenmekte olup, 380 adet proje önerisinin değerlendirme süreci devam etmektedir.

1508 – TEKNOGİRİŞİM Destek Programı

Gelişmekte olan bir ekonomide girişimcilik önemli bir istihdam yaratma ve büyüme aracı olarak görülmektedir. Girişimciliği teşvik etmenin önemine istinaden TÜBİTAK, 16 Mart 2007 tarihinde Teknoloji ve Yenilik Odaklı Girişimleri Destekleme (TEKNOGİRİŞİM) Programı'nı başlatmıştır. TEKNOGİRİŞİM programında, yüksek lisans, doktora çalışmaları sonucunda elde edilen bilimsel sonuçları, sanayide edindiği teknolojik bilgi birikimini ticari bir ürüne ya da üretim yöntemine dönüştürmek isteyen genç girişimcilerin teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. TEKNOGİRİŞİM programında başvurular iki aşamalı olarak alınmaktadır. İlk aşamada girişimciden iş fikrini tanıtması, ikinci aşamada ise bu iş fikrinin hayata geçirilmesi için kapsamlı bir iş planı sunması istenmektedir. İlk aşamanın ardından isteyen girişimcilere TÜBİTAK tarafından ücretsiz iş planı hazırlama eğitimi sağlanmaktadır. Girişimcilerin firmalarını kurmalarının ardından, personel, malzeme, alet/teçhizat/yazılım, seyahat, danışmanlık, hizmet alımı, ofis kira gideri ve ofise ait su, elektrik, ısıtma ve iletişim giderleri TÜBİTAK tarafından %75 oranında, en fazla 100.000 YTL. ve bir yıl süre ile desteklenmektedir.

31.12.2007 itibarıyla 97 genç girişimcimiz, 99 iş fikri ile programın ilk aşamasına başvuru yapmıştır. İş planı hazırlama eğitimlerinin ilki 20 – 22 Ağustos 2007 tarihleri arasında üç gün süreyle TÜSSİDE'de gerçekleştirilmiştir. Bu iş fikirlerinden 27 girişim planı 31.12.2007 itibarıyla sunulmuştur. Söz konusu dönemde 99 iş fikrinin inceleme ve değerlendirilme süreci tamamlanmış, 70 iş fikrinin girişim planı istenilmesi uygun bulunmuştur. Programın destek kriterlerine uymayan 29 girişim önerisinin desteklenmesi uygun bulunmamıştır. Bu iş fikirlerinden 28 girişim planı söz konusu dönem itibarıyla

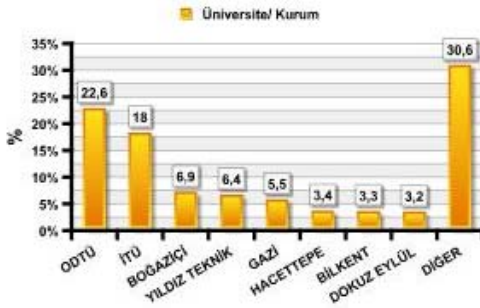
sunulmuştur. Yoğun biçimde sürdürülen tanıtım ve bilgilendirme etkinlikleri ile programa yapılan başvuru sayısının hızla artması beklenmektedir. 1 Ocak-30 Nisan 2008 arasında 49 genç girişimcimiz, 50 iş fikri ile programın ilk aşamasına başvuru yapmıştır. 16 Mart 2007-30 Nisan 2008 arasında, toplam desteklenmesi uygun bulunan girişim planı sayısı 18'dir.

1509 – Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

Kuruluşlarımızın, uluslararası ortak araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik projelerinde etkin biçimde yer alması dünyadaki teknolojik gelişmeleri takip etmeleri ve yeni dış pazarlara açılmaları için büyük önem taşımaktadır. Uluslararası ortak destek programlarında (EUREKA, EUROSTARS, Avrupa Birliği Çerçeve Programları altında ortak proje çağrılarında çıkan programlar ve benzeri uluslararası program ve projeler) yer alan, sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın Türkiye'de yerleşik katma değer yaratan kuruluşların nitelikli araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik projelerine TÜBİTAK tarafından %75'e varan oranlarda hibe şeklinde destek sağlanması için 8 Temmuz 2007 tarihinde Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı başlatılmıştır. Daha önce 1501 destek programına kabul edilerek desteklenen sanayi katılımlı uluslararası ortaklı projeler bu tarihten itibaren bu programa kabul edilmektedir. Destek programına 30 Nisan 2008 itibarıyla toplam 18 proje başvurusu yapılmıştır. Program kapsamında 7 proje desteklenmekte olup, 7 projenin değerlendirme süreci devam etmektedir.

Destek Programları Kapsamında Üniversite – Sanayi İşbirliği Faaliyetleri

Teknoloji ve Yenilik Destek Programları kapsamında proje önerilerinin değerlendirilmesi ve desteklenen projelerin dönemsel faaliyetlerinin izlenmesi için üniversite ve araştırma kurumlarında görevli bilim insanlarıyla işbirliği yapılmaktadır. 2007 yılı içerisinde 1311, 01.03.2008 tarihi itibarıyla toplamda 80'i aşkın üniversiteden 2307 farklı bilim insanı değerlendirme ve izleme süreçlerinde görev almıştır. Türkiye'nin farklı yerlerindeki bilim insanlarının kuruluşları yerinde değerlendirmek üzere ziyaret etmesi bilginin yayılmasına ve uzun vadede üniversite ve sanayi arasında kalıcı bağların oluşmasına katkıda bulunmaktadır. Değerlendirme ve izleme süreçlerinde görev alan bilim insanlarının üniversitelere göre dağılımı Şekil 39'da verilmektedir.

Şekil 39. 1995-2007 Arasında Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destek Programları Kapsamında Projelerin Değerlendirme ve İzleme Süreçlerinde Görev Alan Hakemlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Tanıtım ve Bilgilendirme Etkinlikleri

Sanayimizin temel yapı taşlarını oluşturan KOBİ'lerimize yönelik Kamu kurumlarımızın destek ve hizmetlerinin tanıtımını yaygın biçimde yapmak ve etkinliğini artırmak amacıyla 2007 yılı içerisinde TOBB, TÜBİTAK, Türkiye Halk Bankası, KOSGEB ve Türk Patent Enstitüsü ile işbirliği halinde sanayi potansiyeli yüksek 19 ilde KOBİ Bilgi ve Eğitim Fuarları düzenlenmiştir. Fuarlarda KOBİ'lerin yararlanabileceği kamu destekleri ve AB programları hakkında bilgilendirme toplantıları ve proje hazırlama eğitim çalıştayları yapılmıştır. Ayrıca firmalar, fuar süresi boyunca kurumların standartlarından destekler ve hizmetlere ilişkin bilgiler almışlar, proje önerileri ve çalışmaları konusunda paylaşımda bulunmuşlardır. 2007 yılında Ankara, Antalya, Adana, İzmir, Bursa, İstanbul, Gaziantep, Kayseri, Trabzon, Erzurum, Malatya, Konya, Çorum, Denizli, Samsun, Diyarbakır, Adapazarı, Eskişehir ve Manisa'da düzenlenen fuarlarda teknoloji ve yenilik destek programları yoğun biçimde tanıtılmış ve kuruluşlar başvuru ve destekleme süreçleri hakkında bilgilendirilmiştir. 1 Mart 2008 tarihi itibarıyla İzmir, İstanbul ve Ankara'da YMM odalarına yönelik eğitimler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Gaziantep, Kütahya, Mersin, Adana ve Uşak illerinde Teknoloji ve Yenilik Destek Programlarına yönelik tanıtım sunumları yapılmıştır.

Mevzuat Değişiklikleri

1501 Sanayi Ar-Ge Programı kapsamında desteklenen projelerin sonuçları irdelendiğinde önemli sayıda firmanın mali yetersizlik nedeniyle projelerini, kapsamını daraltarak veya öngörülen süreden oldukça geç tamamlayabildiği gözlemlenmektedir. Firmaların yaşadığı mali sorunları asgari düzeye indirebilmek ve programdan amaçlanan teknolojik-ekonomik etkileri artırmak amacıyla 2006 yılı sonlarından başlayan yoğun çalışmaların sonucunda 2007 ortalarında programın mevzuatında bazı iyileştirmeler gerçekleştirilmiştir. Bunların başlıcaları; KOBİ düzeyindeki firmalar için %32, büyük kuruluşlar için %25 olan temel destek oranlarının %50'ye çıkartılması ve projelerin finanse edilebilmesi için gerekli olan kısa vadeli nakit ihtiyacının karşılanabilmesi için transfer ödemesi (ön ödeme) uygulamasıdır. Transfer uygulaması ile teminat karşılığında öngörülen dönemsel harcama tutarının %40'ı kuruluşlara ön ödeme olarak aktarılmaktadır. Ayrıca ödeme sürecini hızlandırmak amacıyla tüm projelerin mali belgelerinin denetimi ve tasdiki yeminli mali müşavirlerce yapılmaya başlanmıştır.

Destek Programlarına İlişkin Yapılan Eylemler

2008-2012 TEYDEB Stratejik Planı kapsamında oluşturulan eylemlerin, 2008 Yılı Programı'nın gelişme eksenlerinde yer alan "Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi" bölümünde yer alan tedbirlere uygun olarak yapılması hedeflenmiştir. Bu kapsamda destek programlarına yapılan proje başvurularının çevrimiçi (online) olarak alınmasına yönelik çalışmalara Eylül 2007'de başlanmış olup, TÜBİTAK-DTM işbirliğinde yürütülen 1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı'na proje başvuruları Şubat 2008'den itibaren çevrimiçi olarak alınabilmektedir. Temmuz 2008 itibarıyla diğer tüm destek programlarına da proje başvuruları çevrimiçi olarak alınabilmektedir. Proje başvurularının değerlendirme, karar, izleme süreçlerinin ve iş akışlarının da bilişim altyapısı içerisinde yapılabilmesine yönelik çalışmaların büyük bir bölümünün 2008 yılı içerisinde gerçekleştirilmesi için eylemler tanımlanmıştır. Ayrıca söz konusu stratejik planda "Destek Programlarının Sosyo-Ekonomik Etkilerinin Ölçülmesi" amacıyla, bir eylem tanımlanmış olup, değerlendirme çalışmalarında kullanılacak veri toplama, tasnifleme ve modelleme faaliyetleri devam etmektedir.

5.2 Yeni Vergi Teşvik Yasası

Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki 5746 sayılı Kanun 12 Mart 2008 Tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunun amacı; "Ar-Ge ve yenilik yoluyla ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması için teknolojik bilgi üretilmesini, üründe ve üretim süreçlerinde yenilik yapılmasını, ürün kalitesi ve standardının yükseltilmesini, verimliliğin artırılmasını, üretim maliyetlerinin düşürülmesini, teknolojik bilginin ticarileştirilmesini, rekabet öncesi işbirliklerinin geliştirilmesini, teknoloji yoğun üretim, girişimcilik ve bu alanlara yönelik yatırımlar ile Ar-Ge'ye ve yeniliğe yönelik doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ülkeye girişinin hızlandırılmasını, Ar-Ge personeli ve nitelikli işgücü istihdamının artırılmasını desteklemek ve teşvik etmek" olarak belirlenmiştir.

2023 yılı sonuna kadar yürürlükte kalacak Kanun kapsamında en az elli tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge Merkezlerine, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projeleri ile rekabet öncesi işbirliği projeleri yürütücülerine, teknoloji merkezi işletmeleri ile teknogirişim sermaye desteklerinden yararlananlara, gerçekleştirdikleri Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri için aşağıdaki teşvik ve istisnalar sağlanmıştır:

- Kurumlar ve Gelir vergisi kanunları uyarınca daha önce mükelleflere tanınan Ar-Ge harcamalarındaki yüzde 40'lık matrah indirimi yüzde 100'e çıkarılmıştır. Yapılacak Ar-Ge harcamalarının yüzde 100'ü yapıldığı yılda vergiden düşülecek, ayrıca bu gider amortisman yoluyla daha sonraki yıllarda vergi matrahından indirilecektir. 500'den fazla Ar-Ge personeli çalıştıran Ar-Ge Merkezlerinde her yıl, bir yıl önceye göre ek olarak yaptıkları Ar-Ge harcamalarının yarısı, ayrıca vergi matrahından düşülecektir.
- Kamu personeli hariç Ar-Ge personelinin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin yüzde 80'i, doktoralı olanlarda ise yüzde 90'ı istisna kapsamına alınmıştır.
- Kamu personeli hariç Ar-Ge personelinin ücretleri üzerinden hesaplanacak sigorta primi işveren hissesinin yarısı, 5 yıl süreyle bütçeden karşılanacaktır.
- Bu faaliyetlerle ilgili düzenlenen kağıtlara damga vergisi istisnası sağlanacaktır.

- Teknoloji alanında sahip olduğu orijinal fikri hayata geçirmek isteyen ve teknik alanda eğitimini tamamlamak üzere olan ya da yeni tamamlamış olanlara, teminat aranmaksızın 100 bin YTL'ye kadar teknogirişim sermaye desteğı verilecektir.
- Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde bulunan işletmelerin kamu kurum ve kuruluşları, kanunla kurulan vakıflar ile uluslararası fonlardan aldıkları destekler Kurumlar Vergisi Kanununa göre vergiye tabi kazancın tespitinde dikkate alınmayacaktır.

Kanunun 4'üncü Maddesi uyarınca, TÜBİTAK'ın görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın birlikte hazırlayacakları ve Kanun kapsamındaki destek ve teşviklere ilişkin uygulama ve denetleme esaslarının belirleneceğı Yönetmelik hazırlama çalışmaları ilgili taraflarca sürdürölmektedir.

5.3 Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu Ar-Ge Teknik Komitesi

11 Aralık 2001 tarihli Bakanlar Kurulu Prensip Kararı ile kabul edilen "Türkiye'de Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Reform Programı" çerçevesinde oluşturulan Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK), Türkiye'deki yatırımlarla ilgili düzenlemeleri rasyonel hale getirmek, yatırım ortamının rekabet gücünü artıracak gerekli düzenlemeleri tespit ederek politika önerileri geliştirmek ve işletme dönemi de dahil olmak üzere yatırımın her safhasında, ulusal ve uluslararası yatırımcıların karşılaştığı idari engellere çözüm üretmek amacıyla etkinliklerini yürötmektedir.

YOİKK; yatırım ortamını doğrudan ilgilendiren şirket kuruluşu, istihdam, sektörel lisanslar, yatırım yeri, vergi ve teşvikler, dış ticaret ve gümrükler, fikri ve sınai mülkiyet hakları, doğrudan yabancı yatırım mevzuatı, yatırım promosyonu, KOBİ, kurumsal yönetim gibi konularda kurulmuş olan toplam 11 komite aracılığı ile çalışmalarını yürötmekte olup, 2008 yılı başında bu komitelere Ar-Ge Teknik Komitesi de YOİKK'in 30 Ocak 2008 tarihli 12. toplantısında alınan karar gereğince eklenmiştir. Ar-Ge Teknik Komitesi TÜBİTAK Başkanlığında çalışmalarına başlamıştır. YOİKK Ar-Ge Teknik Komitesi'nin ilk toplantısı 18-19 Mart 2008 tarihlerinde TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN'ın başkanlığında tüm paydaşların katılımıyla TÜBİTAK TÜSSİDE'de gerçekleştirilmiştir. Toplantıda Teknik Komitenin misyonu "Ülkemizin uluslararası rekabet gücünü arttırmak ve yatırımları canlandırmak amacıyla; Ar-Ge yatırım ortamını ve faaliyetlerini iyileştirmek için öneriler geliştirmek, sunmak ve sonuçlarını izlemek", vizyonu ise "Ar-Ge faaliyetlerinin katma değeri yüksek üretime dönüştüğü ve yatırım için cazip bir ortam oluşturmuş Türkiye" olarak belirlenmiştir. Belirlenen vizyon ve misyon çerçevesine oluşturulan Ar-Ge Teknik Komitesi Eylem Planı Tablo 24'te yer almaktadır.

Tablo 24. Ar-Ge Teknik Komitesi 2008 Yılı Eylem Planı

Konu		Yapılacak Faaliyetin Niteliği	Amaçlanan Sonuçlar	Koordinasyondan Sorumlu Kurum/Kuruluş	Konuyla İlgili Diğer Kurum/Kuruluşlar	Öngörülen Takvim
1	Sanayi ve üniversite işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla; a) Döner sermaye uygulamalarının tıp fakülteleri dışındaki fakülteler için yeniden yapılandırılması.	İlk taslağın hazırlanması	Üniversite-sanayi işbirliğinin önündeki en büyük engellerden biri olan döner sermaye sisteminin yeniden düzenlenerek bu işbirliklerinin teşvik edilmesi.	YÖK	Maliye Bakanlığı	Aralık 2008
	b) Üniversitelerde geliştirilen teknolojinin sanayiye aktarılması için ofislerin kurulması.	Pilot uygulama	Yurtdışında da örnekleri olan teknoloji ofislerinin üniversitemizde kurulması ile geliştirilen yeni teknolojilerin mümkün olan en kısa sürede sanayiye aktarılmasının sağlanması.	YÖK	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Türk Patent Enstitüsü, TOBB	Aralık 2008
	c) Sanayinin ihtiyaçlarını üniversiteye taşıyacak ve çözüm üretecek merkezlerin Organize Sanayi Bölgelerinde kurulması.	Teknik çalışma	Örnekleri mevcut olan merkezlerin sayısının artmasıyla sanayi ile üniversite arasındaki işbirliğinin pekiştirilerek; sanayicinin Ar-Ge ihtiyacını karşılamasının kolaylaştırılması.	TOBB	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, KOSGEB, OSBÜK, YÖK, TÜBİTAK, TÜSİAD	Haziran 2008
2	Toplumda Ar-Ge bilincinin geliştirilmesi amacıyla; a) Başarı hikayelerinin paylaşılması, etkinlikler düzenlenmesi, gerekli olduğunda ödüllendirme sisteminin hayata geçirilmesi.	İlk çalışmanın sunulması	Başarılı Ar-Ge uygulamalarının toplumla paylaşılması sonucunda toplumun Ar-Ge yapmaya özendirilmesi ve teşvik edilmesi.	TÜBİTAK	Anadolu Ajansı, TRT, RTÜK, TOBB, TÜSİAD, YASED, TİM	Haziran 2008
	b) Görsel ve yazılı medyada konu ile ilgili yayınların yapılmasının temin edilmesi.	İlk çalışmanın sunulması	Ar-Ge yapmanın getirdiği faydaların anlatılması yoluyla her kesimin bu konuda yatırım yapmanın önemine dair farkındalığının artırılması.	TÜBİTAK	Anadolu Ajansı, TRT, RTÜK, TOBB, TÜSİAD, YASED, TİM	Haziran 2008
	c) Bilim ve toplum desteklerinin yaygınlaştırılması.	Çalışma	Toplumda bilim anlayışını yerleştirmeye yönelik uygulamaların yaygınlaştırılması.	TÜBİTAK	Anadolu Ajansı, TRT, TOBB, TÜSİAD, YASED, TİM	Aralık 2008
3	Araştırmacı insan gücünün nitelik ve nicelik açısından geliştirilmesi amacıyla yabancı araştırmacıların Türkiye'de istihdamının kolaylaştırılmasıyla ilgili sorunların tespit edilmesi.	Ön çalışma	Türkiye'de araştırma faaliyetlerini sürdüren yabancıların yaşadığı sıkıntıları ortaya koyacak ve çözüm önerileri üretecek bu çalışmanın sonucunda sanayide ve üniversitede çalışacak yabancı araştırmacı sayısının artırılması.	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	Dışişleri Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, İçişleri Bakanlığı - Emniyet Genel Müdürlüğü, TÜBİTAK, YÖK, TOBB	Haziran 2008
4	Uluslararası Ar-Ge işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla; a) Hedef ülkelerle ortak Ar-Ge çalıştaylarının düzenlenmesi.	Ön çalışma (konu ve ülke seçimi)	Ar-Ge potansiyeli yüksek hedef ülkelerle işbirliklerinin güçlendirilmesi ve Türkiye'nin Ar-Ge potansiyelinin bu ülkelerde tanıtılması.	TÜBİTAK	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, DEİK, YASED, Türkiye Araştırma ve İş Dünyası Kuruluşları Ofisi (TURBO)	Mayıs 2008
	b) Uluslararası ortak projelerin teşvik edilmesi.	Çalışma (ortak proje konularının tespit edilmesi)	Uluslararası Ar-Ge projelerinin geliştirilerek daha büyük işbirlikleri için ilk adımların atılması.	TÜBİTAK	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, TOBB, YASED	Aralık 2008

5.4. Teknoloji Platformları

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun (BTYK) 14. toplantısında alınan 2006/201 no.lu "Ulusal Yenilik Strateji ve Eylem Planının Hazırlanması" kararı gereğince, ulusal yenilik sisteminin önemli ayaklarından biri olan sektörel yenilik politikalarının oluşturulmasında sektörün katılımının ve etkinliğinin artırılması amacıyla Teknoloji Platformları girişimi, sorumlu kuruluş olma sıfatıyla TÜBİTAK tarafından başlatmıştır.

Tekstil Platformu uzun süreli Ar-Ge yol haritasının belirlenmesi için 6 Aralık 2007 tarihinde Tekstil Teknoloji Platformu Beyin Fırtınası Toplantısı'nı, 19 Nisan 2008 tarihinde de Yatay Uzmanlık Grupları Toplantısı'nı gerçekleştirmiştir. Elektrik Elektronik Teknoloji Platformu (EETP) ise 22 Haziran 2007 tarihinde 3. Eşgüdüm Kurulu toplantısını ve ardından daha önce kurulan platformun genişlemesi, stratejik yol haritası hazırlıkları, Patent ve Sanayi-Üniversite işbirliği konularında konuşulan EETP genel kurul toplantılarını gerçekleştirmiştir. EETP, TÜBİTAK-İŞBAP (Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri Destekleme Programı) desteğinden yararlanmak üzere başvuru hazırlıklarının son aşamasındadır. Otomotiv Teknoloji Platformu ise TÜBİTAK-İŞBAP desteği için başvurusunu yapmıştır.

Tarım Teknoloji Platformu, Enerji Teknoloji Platformu ve İlaç Teknoloji Platformu son dört ay içerisinde sektördeki paydaşlarını bilgilendirmek amacıyla toplantılar düzenlemişlerdir. Diğer platformlar kuruluş aşamasını tamamlama çalışmalarına devam etmektedirler.

Konuyla ilgili daha ayrıntılı bilgiye <http://platform.tubitak.gov.tr> adresinden erişilebilmektedir.

6. Araştırma Ortamının ve Altyapısının Geliştirilmesi

6.1. Akademik Ar-Ge Destekleri

Araştırma Destek Programları Başkanlığı (ARDEB); ülkemizdeki araştırma altyapısının geliştirilmesi, akademik araştırma faaliyetlerinin desteklenmesi ve uygun araştırma ortamının sağlanabilmesi için üniversitelere, özel ve kamu Ar-Ge kuruluşlarına verilmekte olan TÜBİTAK desteklerini yürütmektedir. Bu kapsamda verilmekte olan TÜBİTAK desteklerinin (kamu projeleri hariç) araştırma gruplarına göre dağılımı Tablo 25'te yer almaktadır. Tablo 26'da, geçmiş yıllarda gerçekleşen harcamalar ve Tablo 27'de 2007 yılında önerilen ve destek kararı verilen projelerin (kamu projeleri hariç) üniversitelere göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 25. 2007 yılında Araştırma Gruplarına Göre Proje Sayılarının ve Destek Miktarlarının Dağılımı

ARDEB Araştırma Grupları	Önerilen Proje Sayısı	Destek Kararı Verilen Proje Sayısı	Destek Bütçesi (x1000 YTL)	31 Aralık 2007 İtibariyle Yürürlükteki Proje Sayısı	Yürürlükteki Proje Bütçesi (x1000 YTL)	Harcama (x1000 YTL)
Çevre, Atmosfer, Yer ve Deniz Bilimleri (ÇAYDAG)	415	92	14.042	363	43.580	12.862
Elektrik, Elektronik ve Enformatik (EEEAG)	326	86	12.747	235	37.844	11.783
Mühendislik (MAG)	740	220	35.441	675	94.740	29.824
Sağlık Bilimleri (SBAG)	579	136	14.191	343	44.849	12.486
Sosyal ve Beşeri Bilimler (SOBAG)	645	181	20.099	364	38.070	12.153
Temel Bilimler (TBAG)	1041	313	38.242	769	94.000	29.497
Tarım, Ormancılık ve Veterinerlik (TOVAG)	1018	239	24.853	614	70.757	19.351
TOPLAM	4764	1267	159.615	3363	423.840	127.956

Tablo 26. Bütçe Ödeneği ve Yıl Sonu İtibarıyla Gerçekleşmeler (Cari Fiyatlarla)

		Bütçe Ödeneği (x1000 YTL)	Harcama (x1000 YTL)	Gerçekleşme Oranı
2004	ARDEB	19.522	11.688	%60
	TOPLAM	19.522	11.688	%60
2005	KAMAG	49.520	9.839	%20
	SAVTAG	49.520	0	%0
	ARDEB	89.136	42.729	%48
	TOPLAM	188.176	52.568	%28
2006	KAMAG	50.000	49.514	%99
	SAVTAG	60.000	46.044	%77
	ARDEB	80.000	138.019	%173
	TOPLAM	190.000	233.577	%123
2007	KAMAG	50.000	83.982	%168
	SAVTAG	65.000	77.696	%120
	ARDEB	85.000	127.956	%151
	TOPLAM	200.000	289.634	%145
2008 (Ocak-Nisan)	KAMAG	65.000	41.211	%63
	SAVTAG	80.000	56.180	%70
	ARDEB	105.000	37.907	%36
	TOPLAM	250.000	135.298	%54

KAMAG: Kamu Araştırmaları Grubu

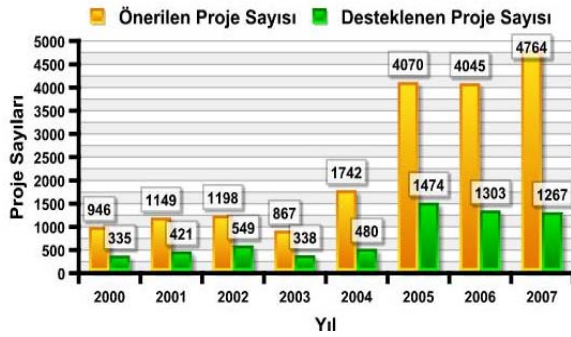
SAVTAG: Savunma ve Güvenlik Teknolojileri Araştırma Grubu

Tablo 27. 2007 Yılında Önerilen ve Destek Kararı Verilen Projelerin Üniversitelere Göre Dağılımı
(Kamu Projeleri Hariç)

Üniversite	Önerilen Proje Sayısı	Destek Kararı Verilen Proje Sayısı	Destek Kararı Verilen Projelerin Destek Bütçesi (YTL)
Orta Doğu Teknik Ü.	186	82	13.909.406
Hacettepe Ü.	196	69	7.954.277
Ege Ü.	202	59	7.279.860
İstanbul Teknik Ü.	161	45	7.032.132
Çukurova Ü.	111	39	6.560.206
Ankara Ü.	256	64	6.194.388
Sabancı Ü.	43	36	6.121.434
Atatürk Ü.	182	45	5.939.730
Boğaziçi Ü.	72	31	5.611.504
İstanbul Ü.	140	36	4.590.219
Dokuz Eylül Ü.	132	40	4.424.158
Bilkent Ü.	65	29	4.252.194
Selçuk Ü.	110	25	3.747.569
Gazi Ü.	146	27	3.658.932
Gebze Yüksek Teknoloji Enst.	75	23	3.599.550
S. Demirel Ü.	187	41	3.256.947
Koç Ü.	24	23	2.737.332
K.Maraş Sütcü İmam Ü.	66	21	2.522.259
Marmara Ü.	85	20	2.484.288
Erciyes Ü.	92	23	2.377.824
Anadolu Ü.	59	21	2.365.713
Gaziosmanpaşa Ü.	48	17	2.361.657
Akdeniz Ü.	86	25	2.239.891
Yıldız Teknik Ü.	69	12	2.088.679
Karadeniz Teknik Ü.	90	13	1.918.529
Uludağ Ü.	63	16	1.913.325
Yeditepe Ü.	39	15	1.908.576
Adnan Menderes Ü.	55	15	1.843.299
Kocaeli Ü.	66	14	1.838.755
Fırat Ü.	114	20	1.622.867
Pamukkale Ü.	79	15	1.615.929
İzmir Yüksek Teknoloji Enst.	39	12	1.553.529
İnönü Ü.	25	12	1.548.476
Ondokuz Mayıs Ü.	83	16	1.497.439
Mersin Ü.	44	16	1.481.980
Muğla Ü.	51	10	1.425.523
Sakarya Ü.	64	7	1.174.106
Z. Karaelmas Ü.	51	9	1.160.629
Abant İzzet Baysal Ü.	35	8	1.144.381
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Ü.	36	10	1.121.854
Mustafa Kemal Ü.	60	11	1.093.089
Osmangazi Ü.	27	8	1.079.434
Harran Ü.	50	12	1.076.113
Ç. Onsekiz Mart Ü.	71	9	1.070.555
Yüzüncü Yıl Ü.	47	9	944.718
Kırıkkale Ü.	29	7	938.483
Afyon Kocatepe Ü.	40	8	903.383
Dicle Ü.	40	7	839.225
Fatih Ü.	34	5	823.685
Celal Bayar Ü.	26	6	822.695

Tablo 27. 2007 Yılında Önerilen ve Destek Kararı Verilen Projelerin Üniversitelere Göre Dağılımı
(Devamı)

Üniversite	Önerilen Proje Sayısı	Destek Kararı Verilen Proje Sayısı	Destek Kararı Verilen Projelerin Destek Bütçesi (YTL)
Kafkas Ü.	47	16	784.559
Başkent Ü.	27	7	736.509
Gata	28	8	715.890
Niğde Ü.	25	5	690.760
Balıkesir Ü.	42	6	663.163
Cumhuriyet Ü.	29	6	565.166
Düzce Ü.	12	3	554.085
Bahçeşehir Ü.	15	2	354.111
Dumlupınar Ü.	16	3	337.343
Rize Ü.	17	2	336.647
Işık Ü.	11	3	334.361
Namık Kemal Ü.	19	5	266.835
Atılım Ü.	6	2	247.380
Trakya Ü.	7	2	241.720
Gaziantep Ü.	31	5	240.772
Karabük Ü.	5	2	202.780
Bozok Ü.	8	2	178.023
İstanbul Bilgi Ü.	5	1	172.500
Galatasaray Ü.	4	1	155.365
Doğuş Ü.	3	1	150.847
Uşak Ü.	0	1	137.250
Ordu Ü.	3	1	133.410
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Ü.	2	1	132.706
Mehmet Akif Ersoy Ü.	11	3	61.800
Amasya Ü.	1	1	26.545
Giresun Ü.	5	1	25.000
D. Akdeniz Ü.	4	1	24.550
İstanbul Ticaret Ü.	2	1	12.500
Adıyaman Ü.	3	0	0
Ahi Evran Ü.	3	0	0
Aksaray Ü.	16	0	0
Artvin Çoruh Ü.	8	0	0
Çankaya Ü.	3	0	0
Erzincan Ü.	2	0	0
Haliç Ü.	5	0	0
Hitit Ü.	1	0	0
İstanbul Kültür Ü.	7	0	0
İzmir Ekonomi Ü.	18	0	0
Kadir Has Ü.	5	0	0
Kastamonu Ü.	3	0	0
Lefke Avrupa Ü.	1	0	0
Maltepe Ü.	2	0	0
Sinop Ü.	3	0	0
Ufuk Ü.	3	0	0
ÜNİVERSİTELER TOPLAMI	4619	1235	156.153.303
Diğer Kuruluşlar	145	32	3.461.774
GENEL TOPLAM	4764	1267	159.615.077

Şekil 40. 2000-2007 Yılları Arasında ARDEB'e Önerilen ve Desteklenen Projelerin Dağılımı*

* Kamu projeleri dahil edilmemiştir

Şekil 40'ta ARDEB'e 2000-2007 yılları arasında yapılan başvurular ve desteklenen proje sayıları yer almaktadır. Buna göre ARDEB'e yapılan proje başvurusu (kamu projeleri hariç) 2000 yılında 946 iken, 2007 yılı sonu itibarıyla 5 kat artarak 4764'e ulaşmıştır. Yine desteklenen proje sayılarına bakıldığında 2000 yılında 335 proje desteklenmiş, 2007 yılında bu sayı yaklaşık 4 kat artarak 1267 olmuştur.

2007 yılında, ARDEB destek programlarına yapılan proje başvuruları On-Line (çevrim içi) Başvuru sistemi ile alınmaya başlanmıştır. Bu uygulamayla başvuruların değerlendirme süreci kısaldığı gibi, insangücü ve maddi kaynakların kullanılmasında da önemli ölçüde tasarruf

sağlanmıştır. On-Line Başvuru sistemi ile 2007 yılında Araştırma (1001) ve Hızlı Destek (1002) proje başvuruları kabul edilmeye başlanmıştır. 2008 yılında diğer destek programlarının On-Line başvuru sistemi ile kabul edilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

Tablo 28. 2007 Yılında En Fazla Proje Başvurusu Yapan İlk 10 Üniversite Sıralaması (Kamu Projeleri Hariç)

ÜNİVERSİTELER	2007			2000-2007 Yılları Arası Genel Toplam	
	Ö	D	Y	Ö	D
Ankara Ü.	256	64	187	1283	442
Ege Ü.	202	59	180	1051	370
Hacettepe Ü.	196	69	178	1090	441
S. Demirel Ü.	187	41	88	583	146
Orta Doğu Tek. Ü.	186	82	274	1121	559
Atatürk Ü.	182	45	81	474	122
İstanbul Tek. Ü.	161	45	165	753	305
Gazi Ü.	146	27	78	610	161
İstanbul Ü.	140	36	81	428	132
Dokuz Eylül Ü.	132	40	106	563	199

Ö : Önerilen Proje Sayısı, D : Destek Kararı Verilen Proje Sayısı, Y : 31.12.2007 tarihi itibarıyla yürürlükte olan proje sayısı

Tablo 28'deki sıralamaya göre 2007 yılında önerilen proje sayılarına göre ilk üç sırada Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi yer almaktadır. İlk on sırayı alan üniversitelerden gelen başvuru sayısının üniversitelerden gelen toplam başvuru sayısı içindeki payı %38,7'dir. Öte yandan Tablo 29'da yer alan desteklenen proje sayısına bakıldığında, 2007 yılında ilk üç sırada Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi yer almaktadır. Bu üç üniversitenin desteklenen proje sayısının, 2007 yılında tüm üniversitelerin desteklenen toplam proje sayısına oranı %17,4'tür. 2000-2007 yılları arasında toplam desteklenen proje sayılarına bakıldığında ise Orta Doğu Teknik Üniversitesi ilk sırayı almaktadır. Bu üniversitenin toplam desteklenen proje sayısı içindeki payı %9,3, ikinci sırada yer alan Ankara Üniversitesinin ve üçüncü sırada yer alan Hacettepe Üniversitesinin payları ise %7,4 dür.

Tablo 29. 2007 Yılında En Fazla Desteklenen 10 Üniversite Sıralaması (Kamu projeleri hariç)

ÜNİVERSİTELER	2007			2000-2007 Yılları Arası Genel Toplam	
	Ö	D	Y	Ö	D
Orta Doğu Tek. Ü.	186	82	274	1121	559
Hacettepe Ü.	196	69	178	1090	441
Ankara Ü.	256	64	187	1283	442
Ege Ü.	202	59	180	1051	370
Atatürk Ü.	182	45	81	474	122
İstanbul Tek. Ü.	161	45	165	753	305
S. Demirel Ü.	187	41	88	583	146
Dokuz Eylül Ü.	132	40	106	563	199
Çukurova Ü.	111	39	86	497	178
İstanbul Ü.	140	36	81	428	132

Ö : Önerilen Proje Sayısı, D : Destek Kararı Verilen Proje Sayısı, Y : 31.12.2007 tarihi itibarıyla yürürlükte olan proje sayısı

Yeni Başlatılan Destek Programları

2007 yılında aşağıdaki üç yeni destek programı yürürlüğe girmiştir.

Evrensel Araştırmacı Programı (EVRENA-1010): Bilim insanlarının ülkemizde yürüttüğü çalışmalara yurt dışından meslektaşlarının katılmasına destek veren Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı'na (2221) ek olarak, araştırmacılarımızın TÜBİTAK destekleriyle yürüttüğü projelerin uluslararası boyutlarını zenginleştirmek amacıyla oluşturulmuş bir programdır.

Bu program kapsamında 2007 yılında 7, 30 Nisan 2008 itibarıyla 10 adet proje önerisi gelmiştir. Bu önerilerden 3 tanesi desteklenmiş olup, 3 adet başvurunun değerlendirme süreci devam etmektedir.

Uluslararası Bilimsel Araştırma Projelerine Katılma Programı (1011) : Bilim insanlarımızın bilimsel çalışmaları için yurtdışında görevlendirilmesine destek sağlayan Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı (2219) ve ikili işbirliği anlaşmaları kapsamındaki karşılıklı ziyaret/değişim programlarına ek olarak, birçok ulusun araştırmacılarının ve kuruluşlarının ortaklığıyla yürütülen uluslararası projelere (üst/şemsiye proje), ülkemizde istihdam edilmekte olan araştırmacıların katılmak için gerek duydukları desteğin sağlanması amacıyla oluşturulmuş bir programdır.

2007 yılında bu programa 3, 2008 yılında ise 30 Nisan itibarıyla 1 adet başvuru yapılmıştır.

Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri (İŞBAP – 1301): Ulusal ve uluslararası kurum, kuruluş, birim ve gruplar arasında temel bilimler, mühendislik, sağlık bilimleri, sosyal bilimler ve ilgili teknoloji dallarında, özellikle ülkemizin bilim ve teknoloji öngörülerini doğrultusunda gelişmesini sağlamak üzere, ilgili taraflar arasında işbirliğini oluşturmak, artırmak ve bunların somut çıktılara yönelecek şekilde gelişmesini sağlamak üzere önerilecek işbirliği ağlarının ve platformların kurulmasını desteklemeye yönelik bir programdır.

2007 yılında yürürlüğe giren bu programa 30 Nisan 2008 itibarıyla 18 adet proje başvurusu yapılmıştır. Bu başvurulardan 6 tanesi kabul edilmiş ve yürürlüğe girmiştir (Tablo 30). Ayrıca, 6 adet projenin değerlendirmesi devam etmektedir. Kabul edilen projelerin özet bilgileri aşağıda verilmiştir.

Tablo 30. 2008 Yılında Yürürlüğe Giren Projeler

Proje Adı	Yürütücü Kuruluş	Proje Süresi (Ay)	Destek Bütçesi (YTL)
Matematik Araştırma İşbirliği Ağı: Analiz, Geometri ve Uygulamaları	Boğaziçi Ü.	36	225.130
Adana Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezi Projesi	Çukurova Ü.	36	750.000
Bölgesel İnovasyon Merkezleri İşbirliği Ağı	Girişim Ve İş Dünyası Konferedasyonu İktisadi İşletmesi	36	242.850
ICHMT- Uluslararası Isı ve Kütle Transferi Merkezi	Orta Doğu Teknik Ü. - ICHMT	36	304.084
Matematik İşbirliği Ağı: Cebir ve Uygulamaları	Boğaziçi Ü.	36	234.370
İleri İmalat Sistemleri ve Teknolojileri Ar-Ge İşbirliği Ağı ve Platformu Projesi	ODAGEM	36	750.000

Tanıtım ve Bilgilendirme Etkinlikleri

2007 yılından itibaren tanıtım ve bilgilendirme stratejisinde değişiklik yapılarak, öncelikle az sayıda proje başvurusu gelen üniversitelere ve yeni kurulan üniversitelere ağırlık verilmiştir. Ayrıca bu toplantılarda, tanıtımdan ziyade kaliteli proje önerisi hazırlanmasını sağlamaya yönelik bilgilendirmelere ağırlık verilmiştir. Bu kapsamda 2007 yılında Niğde, Osmangazi, Anadolu ve Gazi Üniversitelerinde tanıtım ve bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. 2008 yılında da özellikle kaliteli proje başvurusunu sağlamaya yönelik bu tür tanıtım ve bilgilendirme toplantılarına devam edilmektedir. 2008 Ocak ayında Bozok, Adıyaman ve Harran Üniversitelerine; Şubat 2008'de Mehmet Akif Ersoy ve Dumlupınar Üniversitelerinde; Mart 2008'de ise Dokuz Eylül ve Çukurova Üniversitelerinde bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.

Bilimsel Toplantı Destekleri

TÜBİTAK Bilimsel Toplantı Destekleme Programı kapsamında 2007 yılı sonu itibariyle toplam 379 başvuru yapılmıştır. Bu başvurulardan 240 adedinin desteklenmesine karar verilmiştir. 1 Ocak 2008'den itibaren bilimsel toplantı destekleri BİDEB tarafından desteklenmeye başlanmış ve 30 Nisan 2008 tarihi itibariyle 71 başvuru yapılmış, bu başvurulardan 59 adedinin desteklenmesine karar verilmiştir.

6.2. TÜBİTAK Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanındaki Araştırma Destekleri

10 Mart 2005 tarihli BTYK'nın 11. toplantısında Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Destekleme Kurulu yerine TÜBİTAK bünyesinde "Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Grubu" (SOBAG) kurulmasına karar verilmiş, TÜBİTAK Bilim Kurulu kararı ile sosyal bilimlerin temel alanları, temel bilimler kapsamına alınmıştır. Böylece, diğer dallarda verilen burs ve destekler sosyal ve beşeri bilimlerde de verilmeye başlanmıştır. SOBAG'a yapılan proje başvuruları ve alınan destekler her geçen gün artarak devam etmektedir. Tablo 31'de yıllar itibariyle SOBAG'a önerilen ve desteklenen proje sayıları destek bütçeleri ile birlikte verilmektedir.

Tablo 31. 2000-2007 Yılları Arasında SOBAG'a Önerilen ve Desteklenen Projeler

Yıllar	Önerilen Proje Sayısı	Destek Kararı Verilen Proje Sayısı	Destek Kararı Verilen Projelerin Toplam Bütçesi (YTL)
2000	13	6	82.250
2001	68	13	70.800
2002	36	15	173.710
2003	40	13	200.408
2004	83	11	480.990
2005	374	110	8.607.313
2006	483	157	12.183.493
2007	645	181	20.098.899
TOPLAM	1.742	506	41.897.863

Proje sayılarının artmasında, Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında da araştırma projelerinin TÜBİTAK tarafından desteklendiği bilgisinin üniversite ziyaretleri ve TÜBİTAK Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS) duyurularıyla daha geniş kitlelere ulaştırılması önemli rol oynamıştır.

Uluslararası Projeler

2007 yılında SOBAG'ın öncülüğü ile TÜBİTAK, URBAN ERA-NET ağına katılma sürecini tamamlamıştır. Aynı yılda ESF bünyesinde, 1 EUROCORES, 2 ECRP, 2 COST ve 10 ikili anlaşmalar çerçevesinde olmak üzere toplam 15 uluslararası proje önerisi alınmış, 9 tanesinin desteklenmesine karar verilirken diğerlerinin değerlendirilmesine devam edilmektedir.

Bilim İnsanı Destekleme Başkanlığı (BİDEB) Tarafından Sağlanan Destekler

Sosyal ve Beşeri bilimlerde verilen BİDEB destekleri Tablo 32'de verilmektedir.

Tablo 32. BİDEB Tarafından Sosyal ve Beşeri Bilim İnsanlarına Sağlanan Destekler

Destek Türü	2006 Destek	2007 Destek
2213 Yurt Dışı Doktora Burs Programı	13	6
2214 Yurt Dışı Araştırma Burs Programı	19	54
2215 Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı	10	15
2216 Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Burs Programı	4	3
2219 Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı	27	45
2224 Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı	168	255
2210 Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı	488	311
2211 Yurt İçi Doktora Burs Programı	157	166

Ayrıca BİDEB'in ilk kez bu yıl Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması'na Sosyal ve Beşeri Bilimler alt bilim dallarından Sosyoloji alanı dahil edilmiş ve bu alanda Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden toplam 241 proje yarışmaya katılmıştır.

6.3. TÜBİTAK Elektronik Kaynaklar Ulusal Akademik Lisansı Projesi

TÜBİTAK Elektronik Kaynaklar Ulusal Akademik Lisansı (EKUAL) Projesi, ülkemiz araştırma kurumlarının akademik içerikli elektronik bilgi kaynaklarına etkin ve yaygın erişimlerini sağlamak amacıyla, dünyanın önde gelen yayınevleri ve veri tabanı üreticileri ile yapılan ulusal lisans anlaşmaları ve çalışmalarını kapsamaktadır.

TÜBİTAK EKUAL Projesi ile:

- Bütçe kaynakları eşit olmayan araştırma kurumları arasında bilimsel bilgiye erişimde fırsat eşitliği yaratılması,
- Veri tabanlarının yerinde kullanımı ile araştırmacılara zaman tasarrufu sağlanması,
- Ülke çapında araştırma faaliyetlerinin etkinliğinin artırılması,
- Ülke kaynaklarının kullanımında tasarruf sağlanması,
- Ülkemiz ulusal ve uluslararası bilimsel yayın üretiminin artırılması
- Ülkemizin bilimsel çalışmalarda rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir.

Proje, 19 Kasım 2005 tarih ve 136 sayılı TÜBİTAK Bilim Kurulu kararı ile TARAL kapsamında desteklenmesi kararı ile hayata geçirilmiş, 11.Şubat.2006 tarih ve 139 sayılı TÜBİTAK Bilim Kurulu kararı ile T.C. Sağlık Bakanlığı Eğitim ve Araştırma Hastaneleri kapsama dahil edilmiştir. Tablo 33'de Üniversiteler ve Tablo 34'te Eğitim ve Araştırma Hastanelerinin listesi yer almaktadır.

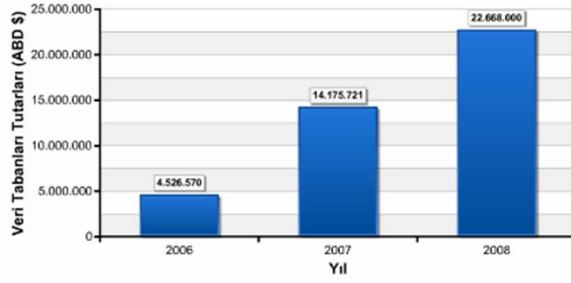
Bu kapsamda 2008 yılı Mayıs ayı itibariyle 120 üniversite ve 5 askeri kurum ve Polis Akademilerini içerecek şekilde aşağıda yer alan veri tabanlarına ait lisanslar imzalanmış ve lisans toplamı 19.638.329 ABD Dolarıdır.

- 1- Engineering Village-2 Veri Tabanı (Bibliyografik)
- 2- Thomson Web of Science Veri Tabanı (Bibliyografik)
- 3- IEEE Explore Veri Tabanı (Tam Metin)
- 4- CAB Veri Tabanı (Bibliyografik)
- 5- British Medical Journal / Clinical Evidence (Tam Metin-Kanıtı Dayalı Tıp)
- 6- ScienceDirect Veri Tabanı (Tam Metin)
- 7- OVID LWW Veri Tabanı (Tam Metin)
- 8- Taylor & Francis Veri Tabanı (Tam Metin)
- 9- EbscoHost Veri Tabanı (Tam Metin)
- 10- Journal Citation Reports (Bibliyografik)

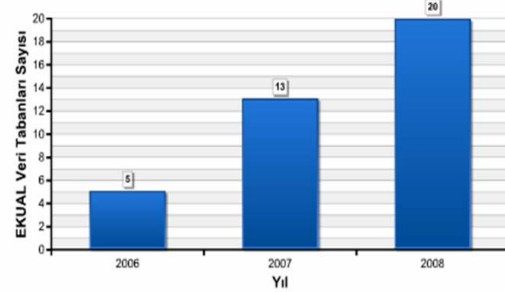
2008 yılı Mayıs ayı itibariyle, Sağlık Bakanlığı'nın istekleri doğrultusunda ise aşağıdaki lisanslar imzalanmıştır ve lisans toplamı 3.029.313 ABD Dolarıdır.

- 1- ScienceDirect Health Sciences Veri Tabanı (Tam Metin)
- 2- OVID LWW Veri Tabanı (Tam Metin)
- 3- Springer Link Veri Tabanı (Tam Metin)
- 4- Thomson Web of Science Veri Tabanı (Bibliyografik)
- 5- Xpharm Veri Tabanı (Bibliyografik)
- 6- Wiley Cochrane Veri Tabanı (Kanıtı Dayalı Tıp)
- 7- Wiley Interscience Veri Tabanı (Tam Metin)
- 8- Blackwell Synergy Veri Tabanı (Tam Metin)
- 9- EbscoHost Veri Tabanı (Tam Metin)
- 10- Embase Veri Tabanı (Bibliyografik)

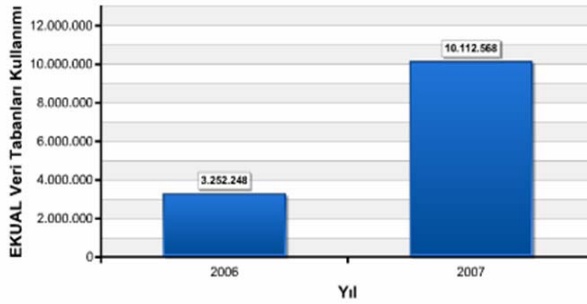
Toplam EKUAL veri tabanları tutarları Şekil D.36'da, EKUAL veri tabanları sayısı ise Şekil 41'ta sunulmaktadır. Şekil 42'e göre EKUAL veri tabanları sayısı 2006'da 5 iken 2008'de 20'ye ulaşmıştır.

Şekil 41. EKUAL Veri Tabanları Tutarları, ABD USD

Şekil 42. EKUAL Veri Tabanları Sayısı

Şekil 43. EKUAL Veri Tabanları Kullanımı

EKUAL veri tabanları ile 9.888 elektronik dergiye, 725.000 konferans bildirisine, 1.800 standarda erişim sağlanmıştır. TÜBİTAK EKUAL projesi kapsamında yaklaşık 1.150.000 kişi bu hizmetten yararlanmaktadır. Bibliyografik (indeks ve öz) veri tabanları içerisinde yaklaşık 68.636.000 kayıt yer almakta ve yaklaşık 39.000 dergi indekslenmektedir. 2006-2007 yıllarında tam metin veri tabanları tam metin (download) kullanımı 13.364.816 (Şekil 43), bibliyografik veri tabanları tarama (search) kullanımı 5.396.030 olmak üzere toplam kullanım 18.760.846'dır.

Ulusal Lisans kapsamında ülkemizdeki tüm üniversitelere ilaveten:

- Gülhane Askeri Tıp Akademisi
- Deniz Harp Okulu Komutanlığı
- Hava Harp Okulu Komutanlığı
- Kara Harp Okulu Komutanlığı
- Harp Akademileri Komutanlığı
- Polis Akademileri
- KKTC'de bulunan bütün üniversiteler

yer almaktadır.

Tablo 33. Ulusal Lisans Kapsamına Giren Üniversiteler

Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Erciyes Üniversitesi	Koç Üniversitesi
Acıbadem Üniversitesi	Erzincan Üniversitesi	Maltepe Üniversitesi
Adıyaman Üniversitesi	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Mardin Artuklu Üniversitesi
Adnan Menderes Üniversitesi	Fatih Üniversitesi	Marmara Üniversitesi
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Fırat Üniversitesi	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Ağrı Dağı Üniversitesi	Galatasaray Üniversitesi	Mersin Üniversitesi
Ahi Evran Üniversitesi	Gazi Üniversitesi	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Akdeniz Üniversitesi	Gaziantep Üniversitesi	Muğla Üniversitesi
Aksaray Üniversitesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Mustafa Kemal Üniversitesi
Amasya Üniversitesi	Gebze Yüksek Tekn. Enst.	Muş Alparslan Üniversitesi
Anadolu Üniversitesi	Giresun Üniversitesi	Namık Kemal Üniversitesi
Ankara Üniversitesi	Hacettepe Üniversitesi	Nevşehir Üniversitesi
Artvin Çoruh Üniversitesi	Haliç Üniversitesi	Niğde Üniversitesi
Atatürk Üniversitesi	Harran Üniversitesi	Okan Üniversitesi
Atılım Üniversitesi	Hitit Üniversitesi	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Bahçeşehir Üniversitesi	Işık Üniversitesi	Ordu Üniversitesi
Balıkesir Üniversitesi	İnönü Üniversitesi	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Başkent Üniversitesi	İstanbul Arel Üniversitesi	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
Batman Üniversitesi	İstanbul Aydın Üniversitesi	Özyeğin Üniversitesi
Beykent Üniversitesi	İstanbul Bilgi Üniversitesi	Pamukkale Üniversitesi
Bilecik Üniversitesi	İstanbul Bilim Üniversitesi	Rize Üniversitesi
Bilkent Üniversitesi	İstanbul Kültür Üniversitesi	Sabancı Üniversitesi
Bingöl Üniversitesi	İstanbul Teknik Üniversitesi	Sakarya Üniversitesi
Bitlis Üniversitesi	İstanbul Ticaret Üniversitesi	Selçuk Üniversitesi
Boğaziçi Üniversitesi	İstanbul Üniversitesi	Siirt Üniversitesi
Bozok Üniversitesi	İzmir Ekonomi Üniversitesi	Sinop Üniversitesi
Celal Bayar Üniversitesi.	İzmir Üniversitesi	Süleyman Demirel Üniversitesi
Cumhuriyet Üniversitesi	İzmir Yüksek Tekn. Enst.	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
Çağ Üniversitesi	Kadir Has Üniversitesi	Trakya Üniversitesi
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Kafkas Üniversitesi	Ufuk Üniversitesi
Çankaya Üniversitesi	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Uludağ Üniversitesi
Çankırı Karatekin Üniversitesi	Karabük Üniversitesi	Uşak Üniversitesi
Çukurova Üniversitesi	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Yaşar Üniversitesi
Dicle Üniversitesi	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Yeditepe Üniversitesi
Doğuş Üniversitesi	Kastamonu Üniversitesi	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dokuz Eylül Üniversitesi	Kırıkkale Üniversitesi	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dumlupınar Üniversitesi	Kırklareli Üniversitesi	Zonguldak Karaelmas Üniversitesi
Düzce Üniversitesi	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	Doğu Akdeniz Üniversitesi
Ege Üniversitesi	Kocaeli Üniversitesi	Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi
Yakın Doğu Üniversitesi	Girne Amerikan Üniversitesi	Lefke Avrupa Üniversitesi

Tablo 34. Ulusal Lisans Kapsamına Giren S.B. Eğitim ve Araştırma Hastaneleri

Adana Numune EAH	İstanbul Haseki EAH
Ankara Atatürk EAH	İstanbul Haydarpaşa Numune EAH
Ankara Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi EAH	İstanbul Kartal Dr. Lütfi Kırdar EAH
Ankara Dışkapı Çocuk Hastalıkları EAH	İstanbul Kartal Koşuyolu Yüksek İhtisas EAH
Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt EAH	İstanbul Okmeydanı EAH
Ankara Dr. Sami Ulus Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları EAH	İstanbul Prof.Dr. N.Resat Belger Beyoğlu Göz EAH
Ankara Dr.A.Yurtarslan Onkoloji EAH	İstanbul Şişli Etfal EAH
Ankara Dr.Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı EAH	İstanbul Süleymaniye Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH
Ankara EAH	İstanbul Süreyyapaşa Göğüs ve Kalp-Damar Hastalıkları EAH
Ankara Etlik Doğumevi ve kadın Hastalıkları EAH	İstanbul Taksim EAH
Ankara Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon EAH	İstanbul Ümraniye EAH
Ankara Keçiören EAH	İstanbul Yedikule Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi EAH
Ankara Numune EAH	İstanbul Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH
Ankara Refik Saydam Hıfzı Sıhha Baskanlığı	İzmir Atatürk EAH
Ankara Türkiye Yüksek İhtisas EAH	İzmir Behçet Uz Çocuk Hastalıkları ve Cerrahisi EAH
Ankara Ulucanlar Göz Hastanesi	İzmir Dr.Suat Seren Göğüs Hastalıkları ve Cerrahisi EAH
Bursa Yüksek İhtisas EAH	İzmir Ege Doğumevi ve Kadın Hastalıkları EAH
İstanbul 70. Yıl Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon EAH	İzmir EAH
İstanbul Bakırköy Dr. Sadi Konuk EAH	İzmir Tepecik EAH
İstanbul Bakırköy Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları EAH	Kayseri Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İstanbul Bakırköy Ruh Sağlığı ve Hastalıkları EAH	Trabzon Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İstanbul Baltalıman Kemik Hastalıkları EAH	Elazığ Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İstanbul Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba EAH	İstanbul Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İstanbul Dr.Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Hastalıkları EAH	Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları
İstanbul EAH	Meram Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İstanbul Fatih Sultan Mehmet EAH	Sakarya Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İstanbul Göztepe EAH	

6.4. Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS)

Vizyon 2023 kapsamında Türkiye'nin bilim ve teknoloji alanında mevcut durumunun ve bu alanda çalışan insan kaynakları potansiyelinin saptanması amacıyla "Araştırmacılar Envanteri" alt projesi doğmuştur. Sonradan ismi Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS) olarak değiştirilen sistem, Türkiye'deki araştırmacı veritabanının oluşturulup sürekli güncellenmesini sağlamak amacıyla tasarlanmış ve 2003 yılı sonu itibarıyla faaliyete geçmiştir. ARBİS, amacı ve kapsamı gereği yalnızca araştırmacı envanteri olmaktan öte Türkiye'nin yurt içi ve yurt dışındaki araştırmacılarının nitelikleri, bilim dalları, araştırma konuları, katkıda bulunabilecekleri potansiyel araştırma dalları ve kurumlarıyla ilgili ayrıntılı bilgi de sağlamaktadır. Bunun yanında TÜBİTAK proje/yayın/toplantı vb. destek programlarına başvuran araştırmacıların ARBİS'e kayıt olmaları zorunludur. Bu sayede 2004 yılı Ocak ayında 1500 civarı olan onaylı kayıt sayısı 2008 yılı Mart ayı itibarıyla 50.000'i geçmiştir ve bu rakamın hızla artması beklenmektedir. Türkiye'de Ar-Ge insan gücünün saptanması ve bu alandaki eksikliklerimizin giderilmesi için izlememiz gereken yolun belirlenmesine olanak sağlaması açısından çok önemli olan bu sistemin dünyada da benzeri bulunmamaktadır. Bu yönüyle özellikle AB'de yapılması planlanan benzer çalışmalara da örnek teşkil etmektedir.

7. Ulusal ve Uluslararası Bağlantıların Etkinleştirilmesi

7.1. Uluslararası Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği

a. İkili İşbirliği Etkinlikleri

19–21 Kasım 2007 tarihlerinde Paris'te TÜBİTAK ile Fransa Dışişleri Bakanlığı arasındaki “Protocol for Programme of Integrated Actions (PIA) - Bosphorus” çerçevesinde, 2008–2009 yıllarında desteklenecek ortak projelerin görüşüldüğü ve onaylandığı Ortak Komite Toplantısı yapılmıştır. Ortak Komite Toplantısı'nda 11 ortak projenin desteklenmesine karar verilmiştir.

3–5 Aralık 2007 tarihlerinde Kiev'de TÜBİTAK ile Ukrayna Eğitim ve Bilim Bakanlığı arasındaki işbirliği çerçevesinde Türk-Ukrayna Ortak Komite Toplantısı gerçekleştirilmiş ve 2008–2009 yıllarında desteklenecek olan 6 ortak proje onaylanmıştır. Ayrıca, TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi'nde (MAM) bulunan “Türk-Ukrayna Uluslararası Yüksek Teknoloji Laboratuvarı”nın 4. Toplantısı düzenlenerek Laboratuvar'ın faaliyetleri incelenmiş ve faaliyetlerinin artırılabilmesi için neler yapılabileceği tartışılmıştır. TÜBİTAK heyeti Ukrayna ziyareti sırasında Türk-Ukrayna bilim insanlarının işbirliğini arttırmak için çeşitli Ukrayna kuruluşlarını ziyaret etmiştir.

2008 Nisan ayında TÜBİTAK MAM Başkan Vekili ve TÜBİTAK UEKAE Müdürü M. Önder Yetiş Ukrayna Teknolojik Bilimler Akademisi'ne üye seçilmiştir.

6–12 Aralık 2007 tarihlerinde Rusya Temel Araştırma Vakfı'ndan bir heyet ülkemizi ziyaret etmiş ve 10 Aralık 2007 tarihinde Ankara'da TÜBİTAK ile Rusya Temel Araştırma Vakfı arasında bir Mutabakat Zaptı imzalanmıştır. Mutabakat Zaptı çerçevesinde proje çağrısına çıkılmış olup halen 30 proje başvurusu olmuştur.

1991 yılında, Rusya'da mühendislik alanındaki Ar-Ge çalışmalarını bir araya getirmek amacıyla kurulan Rusya Mühendislik Bilimler Akademisi (REAS) üyeliğine, TÜBİTAK MAM Başkan Vekili ve TÜBİTAK UEKAE Müdürü M. Önder Yetiş ve TÜBİTAK MAM Malzeme Enstitüsü Başuzman Araştırmacısı Prof. Dr. Kerim Allahverdi, 14 Şubat 2008 tarihinde Moskova-Rusya'da yapılan oylama ile yabancı bilim insanı olarak seçilmişlerdir. Bu üyeliklerin Rusya ve diğer ülkelerde sivil ve savunma kurumlarında yapılan işleri yakından takip etmek ve araştırmaların sonuçlarını üye akademik kuruluşlar ile tartışmak ve işbirliği konularını belirlemenin, ülkemizde yaratılan teknolojilerin uluslararası boyutta bilinirliğine hizmet edeceği, ülkemizin bilim ve rekabet gücünün artmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir. Yetiş ve Allahverdi'nin REAS üyeliğine seçilmesi ile REAS üyeleri arasında Türk bilim insanları ilk defa yer almışlardır.

16 Ocak 2008 tarihinde İsrail'in Ankara Büyükelçisi Gabby Levy, 31 Ocak 2008 tarihinde Şili'nin Ankara Büyükelçisi Francisco Marambio Vial, Prof. Dr. Nüket Yetiş'e nezaket ziyaretinde bulunmuşlardır. Ziyaret sırasında her iki tarafın temsilcileri ikili işbirliği olanaklarını değerlendireceklerini belirtmişlerdir.

29 Şubat 2008 tarihinde ise Mısır'ın Ankara Büyükelçisi Dr. Alaa El Hadidi, TÜBİTAK Başkan Vekiline nezaket ziyaretinde bulunmuştur. Ziyaret sırasında yapılan görüşmeler doğrultusunda Mısır tarafı TÜBİTAK'a bir İşbirliği Anlaşması taslak metni iletmıştır. Taslak metin TÜBİTAK tarafından incelenmektedir.

İsviçre Enerji Bakanlığı üst düzey yetkililerinden ve İsviçreli akademisyenlerden oluşan 11 kişilik bir heyet 14 Şubat 2008 tarihinde TÜBİTAK'ı ziyaret etmiştir. İsviçre heyetine ayrıca İsviçre'nin Ankara Büyükelçisi Walter Gyger de eşlik etmiştir. Toplantıda, iki ülke arasında enerji ve bilim-teknoloji alanındaki işbirliği olanakları değerlendirilmiştir.

Milletvekilleri ve üst düzey yöneticilerden oluşan, 14 kişilik Ukrayna Bilim ve Eğitim Komisyonu üyelerine 28 Nisan- 2 Mayıs 2008 tarihleri arasında İstanbul'da Ulusal Yenilik Sistemi'nin tanıtılmasına yönelik bir program gerçekleştirilmiştir. Program dahilinde Ulusal Yenilik Sistemi anlatılmış, TÜBİTAK Gebze yerleşkesinde bazı enstitülere tanıtım gezileri düzenlenmiş ve TÜBİTAK BIS-RTD projesi kapanış konferansına katılım sağlanmıştır.

İkili ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla; ABD, Küba ve Malezya ile ikili işbirliği anlaşmaları imzalanması yönünde çalışmalar sürdürülmüştür. Ayrıca, 7 Nisan 2008 tarihinde TÜBİTAK ile Çin Halk Cumhuriyeti Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (MOST) arasında Ankara'da Bilim ve Teknolojide İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.

TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş'in ABD Ziyaretleri

TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş, ABD'de görev yapan Türk araştırmacılarla bağlantılarımızı kuvvetlendirmek ve ABD'deki iş ve bilim dünyası ile işbirliklerimizi arttırmak amacıyla 6-14 Nisan 2008 tarihleri arasında ABD'de çeşitli konferanslara katılmış ve ziyaretlerde bulunmuştur.

Stanford ve Kaliforniya Üniversiteleri Ziyaretleri

TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş, 6-7 Nisan 2008 tarihlerinde Stanford ve Kaliforniya Üniversiteleri'ndeki (Berkeley) Türk öğrencilerle biraraya gelmiştir. Prof. Dr. Yetiş, toplantılarda Türkiye'deki araştırma imkanları konusundaki gelişmeleri paylaşmış ve öğrencilerin sorularını yanıtlamıştır. Prof. Dr. Nüket Yetiş başkanlığındaki TÜBİTAK heyeti ayrıca Silikon Vadisi'nde çalışan Türklerin kurduğu "Turkish-American Business Connection" isimli kuruluşun yönetim kurulu üyeleriyle de bir değerlendirme toplantısı yapmıştır.

Prof. Dr. Yetiş Stanford Üniversitesi'ndeki konuşmasında, Türkiye'deki Ar-Ge çalışmalarının son dört yılda ivme kazandığını, ülkemizin Çin'le birlikte Ar-Ge harcamalarını en hızlı artıran iki ülkeden biri olduğunu, bununla beraber Türkiye'de hem özel sektörde, hem girişimci olarak, hem de akademisyen olarak araştırma yapmak isteyenler için bir dizi yeni programın uygulamaya geçtiğini ve artık ülkemizin araştırma yapmak için cazip bir ülke haline geldiğini vurgulamıştır.

TASSA 2008 Konferansı

11-13 Nisan 2008 tarihlerinde ise, TASSA (Türk Amerikan Bilim İnsanları ve Akademisyenleri Birliği) Yıllık Konferansı Boston/Amerika'da yapılmıştır. Prof. Dr. Nüket Yetiş konferansta "Türkiye'de Güncel Bilim, Teknoloji ve Yenilikçilik İklimi" konulu bir konuşma yapmıştır. Konferansa Savunma Sanayii Müsteşarı, Türkiye'den çeşitli üniversitelerin rektörleri, Ulusal İnovasyon Girişimi üyeleri ve TÜBİTAK temsilcileri katılmışlardır. Türkiye'nin araştırma yapmak için cazip bir ülke haline geldiğini vurgulayan Prof. Dr. Yetiş, bu ziyaretin Türk Araştırmacıların kariyerlerini nasıl planlayacakları ile ilgili fikirler vermek için değil, kararları ne olursa olsun Türkiye'den kendilerine sunulabilecek fırsatlar ve Türkiye'ye nasıl katkı yapabilecekleri ile ilgili bir farkındalık oluşturmak üzere düzenlendiğini aktarmıştır.

Toplantıda ayrıca, TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ofisi tarafından hazırlanan ve Türkiye'de bulunan ileri düzeydeki üniversitelerin, araştırma merkezlerinin ve sanayi kuruluşlarının, kapılarını daha fazla sayıda nitelikli-doktora sonrası araştırmacıya açmasına katkıda bulunmayı amaçlayan "Türkiye'deki Ev Sahibi Kuruluşlar Kataloğu" tanıtılmıştır.

Amerikan-Türk Konseyi (ATC) 2008 Konferansı

13-14 Nisan 2008 tarihlerinde, Washington'da gerçekleştirilen Amerikan-Türk Konseyi 2008 Konferansı bünyesinde ATC tarihinde ilk defa "ABD ve Türkiye arasındaki Ar-Ge İşbirliğini Teşvik Etmek" başlıklı özel bir oturum gerçekleştirilmiştir. TÜBİTAK'ın himayesinde gerçekleştirilen oturumda, Türkiye-ABD arasındaki Ar-Ge ve bilimsel işbirlikleri, Ar-Ge'de insan potansiyeli, küresel sermaye ve firmalar için Türkiye'deki Ar-Ge yatırım iklimi gibi konular ele alınmıştır. Konferansın açılışında konuşma yapan Türk ve Amerikalı yetkililer, 27.'si düzenlenen Amerikan-Türk Konseyi toplantısında ilk defa özel bir Ar-Ge oturumu düzenleniyor olmasının önemine dikkat çekmişlerdir.

Prof. Dr. Nüket Yetiş, oturum başkanlığını üstlendiği özel oturumun açılışında, Amerikalı bilim insanları ve işadamlarına ABD ve Türkiye arasında uzun yıllara dayanan stratejik işbirliğinde bilim ve teknolojinin önemine vurgu yaparak, Türkiye'nin yeni Ar-Ge yasası ile birlikte teknoloji ve Ar-Ge yatırımcıları için önemli bir fırsat olduğunu ifade etmiştir. Prof. Dr. Nüket Yetiş ayrıca bu fırsat penceresinin, Türkiye'nin geniş pazarı, genç ve yetenekli araştırmacılarıyla birleştiğinde akıllı yatırımcılar için yepyeni ufuklar açtığının altını çizmiştir. Oturumda Boğaziçi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ayşe Soysal Türkiye'de Ar-Ge insan kaynakları potansiyeli ve üniversitelerin rolünü, Koç Holding Teknoloji Danışmanı Dr. Orhan Alankuş, Koç Holding'in uluslararası Ar-Ge işbirliklerine bakışı ve çalışmalarını, Nortel-Netaş Genel Müdürü Müjdat Altay, Nortel-Netaş'ın Türkiye'deki Ar-Ge deneyimleri ve Nortel-Netaş'ın Ar-Ge merkezlerinden birini Türkiye'de kurmasının etmenlerini, General Electric Türkiye ve Güneybatı Asya Üst Düzey Bölgesel Yöneticisi Kürşat Özkan ise General Electric'in Türkiye'deki girişimlerinin tedarikçilikten teknoloji ortağına dönüşümünü ele almışlardır.

b. Çok Taraflı İşbirliği Etkinlikleri

COST (European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research – Bilimsel ve Teknik Araştırma Alanında Avrupa İşbirliği):

COST Yüksek Düzeyli Temsilciler Komitesi ve Alan Komiteleri Toplantılarına ilgili temsilcilerimiz katılmıştır. Ülke olarak katılımın gerçekleştiği yürürlükteki COST aksiyon sayısı Nisan 2007'den bu yana %53 artış ile 43'ten 66'ya, proje sayısı ise %64 artış ile 51'den 84'e ulaşmıştır.

ESF (European Science Foundation – Avrupa Bilim Vakfı) ve EUROHORCs (European Heads Of Research Councils – Avrupa Araştırma Kurumları Başkanları):

ESF ve EUROHORCs faaliyetlerinde TÜBİTAK aktif bir şekilde temsil edilmiştir. Daha önce TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş'in Yönlendirme Komitesi'ne seçildiği EUROHORCs'ta TÜBİTAK Uluslararası İşbirliği Daire Başkanı V. Doç. Dr. Nilay Başaran, EUROHORCs İdare Kurulu'nda TÜBİTAK temsilcisi olarak görevlendirilmiştir. Bu sayede, TÜBİTAK EUROHORCs bünyesi içindeki etkisini pekiştirmiş ve gelişmeleri hem yakından takip edebilme hem de yönlendirebilme fırsatını yakalamıştır.

17-19 Nisan 2008 tarihlerinde ESF Yönetim Konseyi, EUROHORCs Genel Kurulu ve Yönetim Kurulu Toplantıları İstanbul'da yapılarak ülkemiz adı geçen toplantılara ev sahipliği yapmıştır. Bu toplantılarda halihazırda takip edilen bilim politikalarının bir değerlendirmesi yapılmış olup bahsi geçen kuruluşlara üye olmak isteyen adayların durumu gözden geçirilerek üyelik başvuruları oylamaya sunulmuştur.

EURYI (European Young Investigators Award):

1.224.188 Avro'luk EURYI ödülünü Bilkent Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Hilmi Volkan Demir kazanmıştır. Ödülün 200.000 Avro'luk kısmı TÜBİTAK tarafından 5 yıl süreyle ödenecektir. Bu sayede Doç. Dr. Volkan Demir ve araştırma ekibi çalışmalarına başlamıştır.

EMBO (European Molecular Biology Organisation – Avrupa Moleküler Biyoloji Örgütü):

20–22 Şubat 2008 tarihinde Boğaziçi Üniversitesi'nde düzenlenen EMBO Genç Bilimciler Forumuna, TÜBİTAK mali katkıda bulunmuştur. Forum kapsamında TÜBİTAK tarafından genç araştırmacılara EMBO'nun sunduğu fırsatlar tanıtılmıştır.

EMBO'nun tersine beyin göçünü teşvik eden programı olan Yerleşim Desteğini 2006'da kazanan mevcut 2 ödül sahibinin sayısı 2007'de 4'e çıkmıştır.

UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization-Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu):

16 Ekim 2007 – 3 Kasım 2007 tarihlerinde yapılan UNESCO 34. Genel Konferansı çerçevesinde, 26–27 Ekim 2007 tarihlerinde “Kalkınma için Bilim ve Teknoloji” konulu Bilimden Sorumlu Bakanlar Yuvarlak Masa Toplantısına TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş katılmıştır.

Uzay Alanında Faaliyet Gösteren Uluslararası Kuruluşlar:

Uzay alanında BM COPUOS (Committee for Peaceful Uses of Outer Space - Birleşmiş Milletler Uzayın Barışçı Amaçlarla Kullanılması Komitesi / UBAKK) çerçevesindeki faaliyetlere katılım sağlanmıştır.

GEO (Group on Earth Observations – Yer Gözlem Grubu) kuruluşuna üye olunması yönündeki çalışmalar devam etmektedir. 26 Şubat 2008 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen “Avrupa GEO High Level Working Group Meeting”e TÜBİTAK'tan katılım sağlanmıştır. GEO çalışmalarını izleyecek temsilcilerin ataması yapılmış ve Dışişleri Bakanlığı'nın onayına sunulmuştur.

c. Diğer Faaliyetler

Uluslararası Bilim, Teknoloji ve Yenilik (BTY) Stratejisi Uygulama Planı (2007- 2010)

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun (BTYK) 7 Mart 2007 tarihli 15. Toplantısında; BTYK'nın 2006/202 no.lu kararı gereğince TÜBİTAK koordinasyonunda TARAL paydaşlarının katılımıyla hazırlanan "Uluslararası Bilim, Teknoloji ve Yenilik (BTY) Stratejisi Uygulama Planı (2007–2010)" çerçevesinde belirlenen ülkelere yönelik bilgi dosyalarının ve eylem planlarının oluşturulması çalışmaları, Dışişleri Bakanlığı'nın eşgüdümünde sürdürülmektedir.

AB Projelerine Katılım:

Avrupa Birliği'nin INCO Programı kapsamında çeşitli bölgeler için bilim ve teknoloji alanında işbirliğini artırmak amacıyla açılan çağrı kapsamında 4 bölgeye yönelik başlatılan INCO-NET (International Cooperation Networking) proje konsorsiyumuna katılmış, 1 Ocak 2008 tarihi itibarıyla projeler başlamıştır. Buna göre;

- Batı Balkanlar Bölgesine yönelik olarak WBC.INCO.NET (Western Balkan Countries INCO-NET),
- Doğu Avrupa ve Orta Asya Bölgesine yönelik olarak INCO.NET.EECA (S&T International Cooperation Network for Eastern European and Central Asian Countries),
- Akdeniz Bölgesine yönelik olarak MIRA (Mediterranean Innovation and Research Coordination Action),
- Güney Doğu Asya Bölgesine yönelik olarak SEA.EU.NET (Facilitating the Bi-Regional EU-ASEAN Science and Technology Dialogue)

projelerine katılarak toplamda 535.000.- Avro bütçe kazanımı elde edilmiştir. Projelerin 2'sinde çalışma paketi liderliği elde edilerek proje yönetim organlarında yer alınmış, diğer ikisinde ise aktif iş paketi liderlikleri sağlanmıştır.

BIS-RTD projesi

6. Çerçeve Programı kapsamında yürütülen, TÜBİTAK'ın da yürütücü ortak olarak yer aldığı, BIS-RTD (Building and Improving Support for RTD Policy for Public Spending) projesi 20 Kasım 2006 tarihinde başlatılmıştır. Proje, ortak ülkelerdeki kamu Ar-Ge finansman ve iletişim sistemlerini inceleyerek iyi uygulama örnekleri ve kılavuzlar ortaya koymayı hedeflemektedir. Proje sonuçları ortak ülkelerden gelen katılımcılarla 28-29 Nisan 2008 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen kapanış konferansında kamuoyu ile paylaşılmıştır.

7.2. Çerçeve Programlarına Katılım

2007-2013 yılları arasında sürececek olan AB 7. Çerçeve Programı'na (ÇP) ülkemizin katılımına ilişkin karar 29 Haziran 2007 gün ve 26567 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır (karar sayısı 2007/12331). Ülkemizin muhtemel katkı payı, 6. ÇP'de olduğu gibi Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) temelli formül ile hesaplanmakta olup 423,5 Milyon Avro olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir.

2007 yılı katkı payı olan 22,4 Milyon Avro'nun 9,9 Milyon Avro'su ulusal kaynaklardan, 12,5 Milyon Avro'su da AB hibelerinden ödenmiştir. AB Komisyonu tarafından iki taksitte ödenmesi öngörülen 31,4 Milyon Avro tutarındaki 2008 yılı katkı payının ilk ödemesi 15,7 Milyon Avro ulusal kaynaklardan karşılanmıştır. Bu ödemelerde AB hibelerinden yararlanılamamıştır.

Avrupa Komisyonu yetkililerinden alınan gayri resmi bilgilere göre ülkemiz araştırmacıları 2007 yılında yayınlanan ilk çağrılarda 6.ÇP'ye göre %35'lik bir performans artışı göstermiştir. 134 Türk kuruluşu başarılı projelerde yer almış ve yaklaşık 20 Milyon Avro'luk fon sağlamışlardır. Bu kuruluşların Avrupa Komisyonu ile sözleşme imzalama süreci devam etmektedir.

a. Yakınsama Bölgeleri Konsepti ve Türkiye

Yakınsama bölgeleri, Düzey-2 bölgeler içinden AB'nin kişi başı GSYİH'sının %75'inin altında kalan bölgeleri oluşturmaktadır. Avrupa Komisyonu ile yapılan müzakereler neticesinde ülkemizin tüm Düzey-2 bölgeleri yakınsama bölgeleri tanımına sokulmuştur. Bu durum ülkemizden araştırma merkezlerinin yakınsama bölgelerine özel çağrılarda yer almasını sağlayacaktır. İlgili karar 22 Şubat tarihinde Avrupa Komisyonu Araştırma Genel Müdürü Silva Rodriguez ile TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş tarafından imzalanmıştır.

JRC (Joint Research Centre) Enstitülerinde TÜBİTAK BİDEB Bursları aracılığıyla yılda 20 kadar doktora ve doktora sonrası Türk bursiyerin görevlendirilmesi:

TÜBİTAK ve JRC (Joint Research Centre) arasında 5 Temmuz 2007 tarihinde imzalanan Mutabakat Zaptı gereğince yılda 20 Türk araştırmacının 1 yıl süre ile JRC Enstitüleri'nde doktora/doktora sonrası araştırma yapması için pozisyonların açılması öngörülmüştür. JRC Enstitüleri tarafından iletilen 42 doktora ve post-doc profili TÜBİTAK tarafından Türk kamuoyuna duyurulmuş ve JRC ve BİDEB'e başvurular 29 Şubat 2008 tarihinde sonlanmıştır. Sonuçlar JRC ile varılacak mutabakat sonrasında Mayıs 2008 sonunda kamuoyu ile paylaşılacaktır.

b. 7.ÇP Mali Sürecinin Kolaylaştırılması Amacıyla Yayınlanan Yönetmelik

"Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmelik", Maliye Bakanlığı tarafından 27 Kasım 2007 gün ve 26713 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Anılan yönetmelikte, sözkonusu proje karşılığı hibelerin bütçeye gelir veya gider kaydedilmeksizin gelirler ve giderler hesaplarında izleneceği, projenin yürütülmesinden doğrudan yetkili ve sorumlu kılınan ve proje kapsamında yapılacak harcamalar için harcama yetkisine sahip olan görevlinin proje yürütücüsü olduğu belirtilmiştir.

EK

- Ek-1: TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi Kasım 2007-Mayıs 2008 Raporu
- Ek-2: TÜBİTAK MAM'ın Çeşitli Bakanlıklar İçin Yürüttüğü Projelere Örnekler

Ek - 1

TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi

17. BTYK'ya Arz.

*Bu rapor Kasım 2007 – Mayıs 2008
döneminde AB 7. Çerçeve Programı
dahilindeki faaliyetleri
kapsamaktadır.*

AB 7. Çerçeve Programına Katılım

AB 7. Çerçeve Programı'na (7.ÇP) Türkiye'nin Asosye Ülke statüsünde katılımını resmileştiren Mutabakat Zaptı, 1 Haziran 2007 tarihinde Türk Araştırma ve İş Dünyası Kuruluşları (TURBO) ofisinde AB Daimi Temsilcisi Büyükelçi Volkan BOZKIR ile AB Komisyonu Araştırma Genel Müdürü José Manuel Silva RODRIGUEZ tarafından imzalanmıştır. Konuyla ilgili karar 29 Haziran 2007 gün ve 26567 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır (karar sayısı 2007/12331). 6.ÇP'den 7.ÇP'ye geçişte programın yıllık bütçesi ortalama %59 artarken, Türkiye'nin 7.ÇP'ye yapacağı ilk dört yıldaki katkı payı dört yıl süren 6.ÇP'ye ödenen miktardan %29 daha azdır.

Tablo 35. AB 6.ÇP Katılım Payı İndirim Oranları

Yıl	2003	2004	2005	2006	Toplam
İndirim Oranı	%30	%20	%50*	%50*	--
Gerçekleşen Katılım Payları (milyon Avro)	48,2	56,4	75,0	52,0	231,6

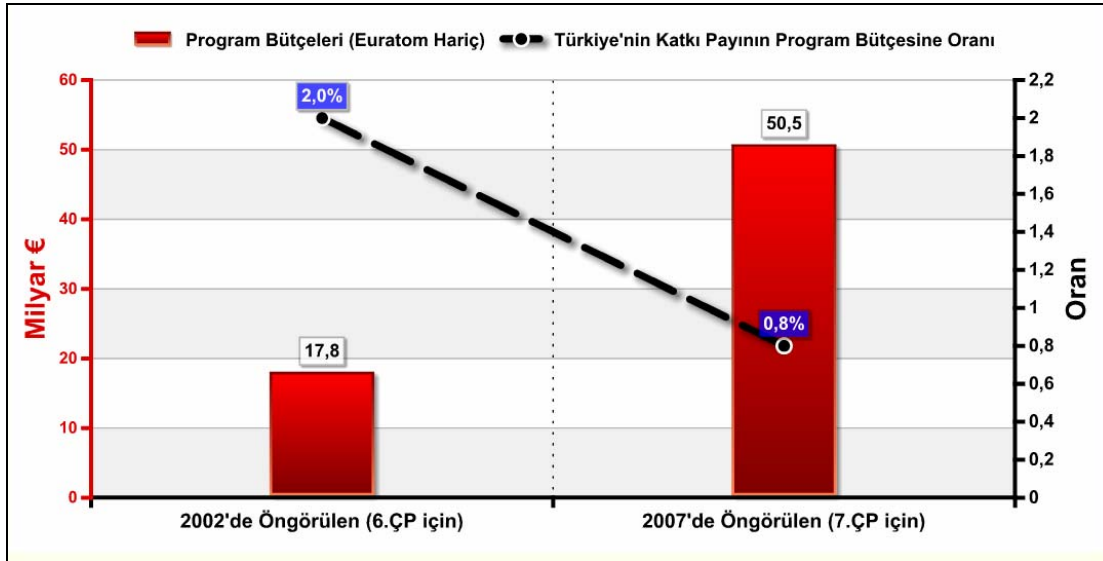
(*): 6.ÇP mutabakat zaptında 2005-2006 yılları için öngörülmemiş olmasına rağmen, AB Komisyonu ile yapılan değerlendirme sonucu anılan yıllar için %50 oranında indirim yapılmıştır.

7.ÇP katkı payı hesabı, 6.ÇP'de olduğu gibi Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) temelli formül ile yapılacaktır. Ancak, Türk tarafının girişimleri sonucu, Türkiye'nin hızlı ekonomik büyümesinin getirdiği GSYİH artışı göz önünde bulundurularak, ülkemizin GSYİH artış oranı AB'nin GSYİH artış oranına sabitlenmiştir. Ayrıca yıllık katkı payı üzerinden ilk yılda %80'den başlayan indirim sağlanmıştır. Yıllara göre indirim oranları şu şekilde öngörülmüştür:

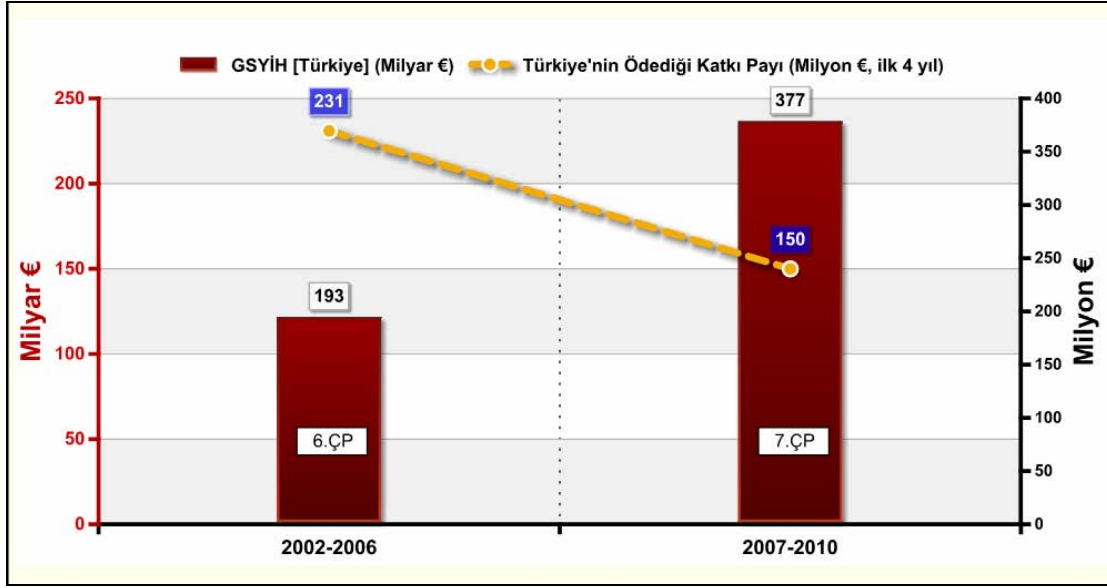
Tablo 36. AB 7.ÇP katkı payımızda yıllara göre indirim oranları

Yıl	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Toplam
İndirim Oranı	%80	%75	%70	%65*	%60*	%55*	%50*	--
Muhtemel Katılım Payları (milyon Avro)	22,9	31,4	41,3	54,6	71,7	90,3	111,5	423,5

(*): Ayrıca, yukarıdaki kazanımlara ek olarak 2009 sonu itibariyle ülkemizin performansı gözden geçirilerek izleyen yıllar için saptanan indirim oranlarının yeniden ele alınması öngörülmektedir.

Şekil 44. Türkiye'nin AB 6.ÇP ve 7.ÇP Katkı Paylarının Program Bütçelerine Oranı

Şekil 45. AB 6. ve 7. Çerçeve Programları ilk 4 yıl katkı payı karşılaştırması

2007 yılı katkı payı olan 22,4 Milyon Avro'nun 9,9 Milyon Avro'su ulusal kaynaklardan, 12,5 Milyon Avro'su da AB hibelerinden ödenmiştir. AB Komisyonu tarafından iki taksitte ödenmesi öngörülen 31,4 Milyon Avro tutarındaki 2008 yılı katkı payının ilk ödemesi olan 15,7 Milyon Avro, ulusal kaynaklardan karşılanmıştır. Bu ödemelerde AB hibelerinden yararlanılamamıştır.

Avrupa Komisyonu'nun 2007 yılı ilk çağrılarına ilişkin yayımladığı rapora göre 134 Türk kuruluşu başarılı projelerde yer almıştır. 6.ÇP'nin aynı dönemi ile karşılaştırıldığında %35'lik bir performans artışı söz konusudur. 134 Türk kuruluşunun aldığı fon miktarı ise 20 Milyon Avro'dur. Buna göre 2007 yılı için katkı payını karşılama oranı %89 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran 6.ÇP'nin tümü için %26'dır.

Tablo 37. Ekim 2007 Tarihi İtibariyle 6.ÇP ve 7.ÇP Birinci Dönem Karşılaştırması

	6.ÇP (I. Dönem*)	7.ÇP (I. Dönem*)	Değişim (%)
Fonlanan Türk Ortak Sayısı	99	134	35
Fon Miktarı (Milyon Avro)	11,6	20	72

*6.ÇP'nin ilk döneminde 49 çağrı yayımlanmışken, 7.ÇP'nin aynı döneminde 43 çağrı yayımlanmıştır.

Müzakereye Konu Hususlar

Prof. Dr. Nüket Yetiş ve AB Komisyonu Üyesi Janez Potocnik Görüşmesi

TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş, AB Komisyonu'nun bilim ve araştırmadan sorumlu üyesi Janez Potocnik ile 14 Mart 2008 tarihinde Brüksel'de bir araya gelmiştir. Görüşmede Türkiye'nin 7'nci Çerçeve Programı'nın ilk yıl (2007) performansı ve bu yıla ilişkin beklentiler ele alınmıştır. AB Bilim Araştırma Komiseri Potocnik, görüşmede Türkiye'nin 2007 yılında Avrupa Araştırma Alanı'nda çok önemli atılımlar yapmasını takdirle karşıladığını dile getirerek, özellikle bilimsel yayın artışında ilk 5 ülke arasına girilmiş olmasından memnuniyet duyduğunu ifade etmiştir.

Geçen yıl bilim ve araştırma çalışmalarında AB'nin 7'nci Çerçeve Programı'ndan yaklaşık 22 milyon avruluk katkı alan Türkiye, tarihinde ilk kez ortak bütçeye yaptığı ulusal katkıdan daha fazlasını geri alırken Türk araştırmacılar, AB'nin ileri teknoloji projelerinde yer almaya başlamıştır.

Yakınsama Bölgeleri Konsepti ve Türkiye

Yakınsama bölgeleri, Düzey-2 bölgeler içinden AB'nin kişi başı GSYİH'nin %75'inin altında kalan bölgeleri oluşturmaktadır. Avrupa Komisyonu ile yapılan müzakereler neticesinde ülkemizin tüm Düzey-2 bölgeleri yakınsama bölgeleri tanımına sokulmuştur. Bu durum ülkemizden araştırma merkezlerinin yakınsama bölgelerine özel çağrılarda yer almasını sağlayacaktır. İlgili karar 22 Şubat tarihinde Avrupa Komisyonu Araştırma Genel Müdürü Sayın Silva Rodriguez ile TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş tarafından imzalanmıştır.

JRC Enstitülerinde TÜBİTAK BİDEB Bursları Aracılığıyla Yılda 20 Kadar Doktora ve Doktora Sonrası Türk Bursiyerin Görevlendirilmesi

TÜBİTAK ve JRC (Joint Research Centre) arasında 5 Temmuz 2007 tarihinde imzalanan Mutabakat Zaptı gereğince yılda 20 Türk araştırmacının 1 yıl süre ile JRC Enstitüleri'nde doktora/doktora sonrası araştırma yapması için pozisyonların açılması öngörülmüştür. JRC Enstitüleri tarafından iletilen 42 doktora ve doktora sonrası profili TÜBİTAK tarafından Türk kamuoyuna duyurulmuş ve JRC ve BİDEB'e başvurular 29 Şubat 2008 tarihinde sonlanmıştır. Sonuçlar JRC ile varılacak mutabakat sonrasında Mayıs 2008 sonunda kamuoyu ile paylaşılacaktır.

7.ÇP Mali Sürecinin Kolaylaştırılması Amacıyla Yayımlanan Yönetmelik

"Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmelik", Maliye Bakanlığı tarafından 27 Kasım 2007 gün ve 26713 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Anılan yönetmelikte, söz konusu proje karşılığı hibelerin bütçeye gelir veya gider kaydedilmeksizin gelirler ve giderler hesaplarında izleneceği, projenin yürütülmesinden doğrudan yetkili ve sorumlu kılınan ve proje kapsamında yapılacak harcamalar için harcama yetkisine sahip olan görevlinin proje yürütücüsü olduğu belirtilmiştir.

Avrupa Araştırma Alanının Yapılandırılması

Araştırma Alanı Kurulu (European Research Area Board – ERAB)

TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş, 11 Nisan 2008 tarihinde Avrupa Araştırma Alanı'nın (European Research Area – ERA) hedeflerine ulaşması yolunda girişimci politikaları geliştirme, destekleme ve değerlendirme misyonları ile oluşturulan “Avrupa Araştırma Alanı Kurulu” (European Research Area Board – ERAB) üyeliğine seçilmiştir. ERAB'ın kuruluş amacı bağımsız, yüksek seviyede danışma organı olarak Avrupa Komisyonu'na Avrupa araştırma politikaları alanında, özellikle Avrupa Araştırma Alanı'nın oluşturulmasında, tavsiye vermek olarak belirlenmiştir. Avrupa'nın bilim ve araştırma alanında en üst düzey Danışma Kurulu olan, “Avrupa Araştırma Alanı Kurulu” bilim, akademi ve iş dünyasını temsil eden 22 üyeden oluşturulmuş ve Kurul üyeleri kişisel kapasite kriterine göre seçilmişlerdir.

TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş, 22 üyeden biri olarak Kurul'da görev almak için davet edilmiş ve Prof. Dr. Yetiş'in üyelik teklifini kabul etmesi sonucu Kurul üyeliği resmileştirilmiştir. Prof. Dr. Yetiş'in üyeliği ile Türkiye, Avrupa Birliği'nin genişleme hedef ülkeleri arasında Kurul'da temsil edilen tek ülke olma konumuna erişmiş; Türkiye Araştırma Alanı'nın (TARAL), Avrupa Araştırma Alanı'na (ERA) entegrasyonunda önemli bir adım atılmıştır. Bu üst düzey pozisyona bir Türk bilim insanının seçilmiş olması, özellikle Avrupa Bilim Politikalarında yönlendirici bir rol oynamamız açısından son derece önemlidir. Konuyla ilgili haber, <http://ec.europa.eu/research/erab/> adresinde bulunan ERAB'ın 11 Nisan 2008 tarihli basın bülteninde yer almıştır:

ERAB Üyelerinin Listesi:

Reinhold ACHATZ	Corporate Vice-President, Siemens Corporate Research and Technologies (DE)
Robert AYMAR	Dr., Director General, European Organization for Nuclear Research (CERN) (CH)
Lajos BALINT	Prof., Director of International Relations, National Information Infrastructure Development Institute (HU)
Jean J. BOTTI	Dr., Chief Technical Officer, EADS (DE)
Adelheid EHMKE	Dr., President, European Platform of Women Scientists (EPWS) (BE)
Frank GANNON	Director General, Science Foundation Ireland (IRL)
Barbara HAERING	Dr., CEO , ECONCEPT (CH)
David KING	Prof., Director, Smith School of Enterprise and the Environment (UK)
Leif KJAERGAARD	Dr., Chief Technology Officer, Danisco A/S (DK)
Marja MAKAROW	Prof., Chief Executive, European Science Foundation (FR)
Karol MUSIOL	Prof., Rector, Jagiellonian University, Krakow (PL)
Zaneta OZOLINA	Prof., University of Latvia (LV)
Maria Cristina PEDICCHIO	Prof., Faculty of Sciences, University of Trieste (IT)
Alain POMPIDOU	Prof., Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS) (FR)
Carlos María ROMEO-CASABONA	Prof. Dr., Director, Inter-University Chair in Law and the Human Genome, University of Deusto (ES)
Unni STEINSMO	President-CEO, SINTEF (NO)
Lena Treschow TORELL	Prof., President, Royal Swedish Academy of Engineering Sciences (SE)
Jan VAN DEN BIESEN	Dr., Vice-president , Philips Research (NL)
Georg WINCKLER	President, European University Association, (BE)
John WOOD	Prof., Principal, Faculty of Engineering, Imperial College London (UK)
Ingrid WÜNNING TSCHOL	Dr., Head of Science and Research, Robert Bosch Stiftung (DE)
Nüket YETİS	Prof., Acting President, TUBITAK (TR)

Açık Çağrılara Yönelik Faaliyetler

AB Araştırma ve Geliştirme Programları KOBİ Konferansı

TÜBİTAK ve İstanbul Sanayi Odası işbirliği ile 14-15 Şubat 2008 tarihlerinde düzenlenen ve iki gün süren "AB Araştırma ve Geliştirme Programları KOBİ Konferansı"nda AB 7.ÇP, EUREKA, Eurostars ve CIP gibi programlara ilişkin bilgiler verilmiştir. Programın ikinci gününde Avrupa Komisyonu Araştırma Genel Müdürlüğü KOBİ Birimi tarafından proje yazma eğitimi de verilmiştir. Yaklaşık 180 KOBİ'nin katıldığı etkinlikte firmaların yoğun ilgisi etkinlik boyunca devam etmiştir.

7. Çerçeve Programı Bilgi ve İletişim Teknolojileri Türkiye Konferansı

"7. Çerçeve Programı (7.ÇP) Bilgi ve İletişim Teknolojileri Konferansı" TÜBİTAK ve AB Komisyonu işbirliğiyle, 23 Ocak 2008 tarihinde düzenlenmiştir. 250'nin üzerinde araştırmacının katılımıyla gerçekleşen konferansta Avrupa Komisyonu'ndan üst düzey yetkililerin yanı sıra 7. Çerçeve Programı'nda Bilgi ve İletişim Teknolojileri alanında başarılı olan Türk kuruluşları da katılımcılarla bilgi ve deneyimlerini paylaşmışlardır. 2006 yılında düzenlenen Proje Döngüsü Yönetimi eğitiminin devamı olan konferansta 7.ÇP'den başarı öyküleri, yeni açılan proje çağrılarının analizi, Bilgi ve İletişim Teknolojileri projelerinde başarılı olmanın yolları ele alınmıştır. 7. Çerçeve Programı projelerinin değişik safhalarında görev alan uzmanlar KOBİ ve üniversitelere deneyimlerini aktarmışlardır. Bilişim sektöründen yüksek bir katılımı gerçekleştiren konferansta aynı zamanda proje fikri sahipleri bir araya gelme fırsatı bulmuşlardır.

ERC – İleri Düzey Araştırmacı Desteği Açılış Konferansı

"Avrupa Birliği 7. Çerçeve Programı European Research Council-ERC (Avrupa Araştırma Konseyi) İleri Düzey Araştırmacı Desteği-ERC Advanced Grant Açılış Konferansı" 11 Ocak 2008 tarihinde Ankara'da 500 civarında araştırmacının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş'in açılış konuşmasını yaptığı konferansa European Research Council (ERC) Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Helga Nowotny de onur konuğu olarak katılmıştır. Konferansta, ERC'nin İleri Düzey Araştırmacı Desteği (ERC Advanced Grant) ve Başlangıç Düzeyi Bağımsız Araştırmacı Desteği (ERC Starting Grant) ile ilgili bilgiler ve ERC Advanced Grant'in 30 Kasım 2007'de açılan ilk çağrısı, çağrı başvuru süreci ile ilgili teknik konular ve 2007 yılında açılan genç araştırmacılara yönelik ERC Starting Grant çağrı sürecinden alınan dersler ve ileride dikkat edilmesi gereken hususlar ele alınmıştır.

International Energy Agency-"IEA Energy Conservation through Energy Storage-ECES" Toplantıları

26-30 Kasım 2007 tarihleri arasında TÜBİTAK Başkanlık Binasında ECES toplantıları gerçekleştirilmiştir. Toplantıya dünyanın çeşitli ülkelerinden 27 yönetim kurulu üyesi ve çalıştaylara 25 Türk, 27 yabancı araştırmacı katılmıştır. Toplantı sırasında 7.ÇP işbirliklerinin oluşturulması için girişimlerde bulunulmuştur.

Karayolu Ulaştırması Konferansı

TÜBİTAK ve Sabancı Üniversitesi işbirliğinde 23 Kasım 2007 tarihinde gerçekleştirilen konferansa 70'in üzerinde araştırma ve iş dünyası temsilcisi katılmıştır. Konferansta 7.ÇP Ulaştırma Alanı 2008 yılı 2. çağrılarında desteklenecek olan proje konuları ve fırsatlar, 1. çağrı sonuçları ile ilgili genel değerlendirme ve desteklenmiş olan projelerle ilgili bilgiler, Türkiye'den başarı öyküleri ve deneyim paylaşımı sunumları, Avrupa çapında faaliyet gösteren ve 7.ÇP'ye katılımı anahtar niteliği taşıyan şemsiye kuruluşlarla ilgili bilgiler ve 1. çağrıdaki Türk uzmanların değerlendiricilik deneyimleri katılımcılarla paylaşılmıştır.

Nanobiyoteknoloji Uygulamalı Proje Teklifi Hazırlama Semineri

27 Aralık 2007 tarihinde KBBE (Knowledge Based Bioeconomy) alanı ile ortak olarak endüstriyel biyoteknoloji konusundaki başlıklar belirlenmiş ve bu konularda çalışan araştırmacılara taslak proje teklifleri hazırlanmıştır. Etkinlik; NMP ve diğer alanlara koordinatör olarak yapılan başvuruların sayısının ve kalitesinin artırılması açısından fayda sağlamıştır.

Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü'ne Bağlı Enstitülere yönelik "Araştırma Potansiyeli" Proje Hazırlama Toplantısı

Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü'ne bağlı 29 araştırma enstitüsü ve 3 il kontrol laboratuvarının katılımı ile Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji Alanını hedefleyen bir etkinlik 8 Ocak 2008 tarihinde

Ankara'da yapılmıştır. Bu etkinlikle bakanlık bünyesindeki 60 araştırmacıya bire bir çalışma imkanı bulunmuştur.

İstanbul'da Sanayi Buluşması

28-29 Kasım 2007 tarihlerinde İstanbul'da İstanbul Sanayi Odası ile işbirliği içinde, özel sektörün proje fikirlerine yönelik olarak bire bir toplantılar gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sırasında 7.ÇP ve açık çağrılar hakkında bilgi verilmiş, proje fikirlerinin uygunluğu değerlendirilmiştir.

AB'de Kültürel Kimlikler ve Vatandaşlık: Eski Sorular, Yeni Cevaplar

Koordinatörlüğünü TÜBİTAK'ın yürüttüğü ESSHRA Projesi'nin "AB'de Kültürel Kimlikler ve Vatandaşlık: Eski Sorular, Yeni Cevaplar" başlıklı üçüncü uluslararası konferansı 18-19 Ekim 2007 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. 160 kişinin katıldığı iki günlük konferansta Göç ve Yurttaşlık; Sivil Toplum, Kimlikler ve Yurttaşlık, Kadın Çalışmaları, Gençlik Politikaları oturumları ve Uluslararası Bilim Politikaları Çalıştayı düzenlenmiştir. Yürüyen AB çerçeve program projelerinden katılan konuşmacılar ile konferans katılımcıları arasında işbirlikleri için bir platform oluşturulmuştur.

NMP ve Ulaştırma Alanı Endüstri Mühendisliği Bölüm Başkanları Toplantısı

7.ÇP'de "Endüstriyel Teknolojiler" (Nanoteknoloji, Malzeme Bilimi, Üretim Teknolojileri) ve "Yüzey Ulaştırması" alanı içerisinde Endüstri Mühendisliği disiplini ile ilgilendiren proje konuları ilgili olarak Ankara'daki üniversitelerin endüstri mühendisliği bölüm başkanları ile 19 Şubat 2008 tarihinde bir değerlendirme toplantısı düzenlenmiştir. Değerlendirme toplantısında proje konuları incelenerek; olası katılım fırsatları, Türkiye'nin bu alandaki potansiyeli tartışılmış ve 2009'daki proje konuları için öneriler görüşülmüştür. Toplantıda Endüstri Mühendisliği bölümlerinde bulunan araştırmacıların 7.ÇP'den daha fazla faydalanmasına yönelik faaliyetler belirlenmiş ve uygulamaya konulmuştur.

Havacılık ve Havayolu Ulaştırması Bilgi Günü

23 Kasım 2007 tarihinde özellikle sanayimizin yeni açılacak çağrıya katılımlarını sağlamak amacıyla TÜBİTAK'ta bir bilgi günü düzenlenmiştir. Avrupa'nın havacılık sanayisinin liderliğindeki proje teklifleri değerlendirilmiş ve proje yürütmede tecrübeli firmalar tarafından sunumlar gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıdan sonra bu firmalardan bazılarının 7. Çerçeve Programı projelerine katılımları sağlanmıştır.

KOBİ'lere Yönelik Faaliyetler

Bahse konu dönemde yurt genelinde KOBİ'lerin katılımı ile aşağıda yer alan bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir:

- 05 Kasım 2007: Deniz Ticaret Odası, FP7-Ulaştırma-KOBİ Eğitimi, İstanbul
- 14 Kasım 2007: Manisa Genç İşadamları Derneği (MAGİAD), Manisa
- 30 Kasım 2007: İSO KOBİ Alanı NCP Görüşmeleri, İstanbul
- 04 Aralık 2007: Türkiye'de KOBİ'lerin Yararlanabileceği AB Destek Programları, 7. Çerçeve Programı, Mali Araçlar ve İhaleler, Bursa
- 07 Aralık 2007: İstanbul Kültür Üniversitesi, KOBİ'ler ve Verimlilik Kongresi, İstanbul
- 04 Şubat 2008: Küresel Rekabet Gücü için Özgün Teknoloji ve Yenilik için Ar-Ge'de Gaziantep Atılımı, Gaziantep
- 14-15 Şubat 2008: AB Araştırma ve Geliştirme Programları KOBİ Konferansı, İstanbul
- 05 Mart 2008: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, FP7-KOBİ Eğitimi, Burdur

Adı geçen etkinlikler sonunda ülkemizden KOBİ alanında projelere koordinatör olarak katılımın ve değerlendirmeci hakem sayısının 4'er kat arttığı gözlenmiştir. Türkiye'nin KOBİ alanında son dönemde göstermiş olduğu başarı Avrupa Komisyonu'nun resmi yayınlarında dile getirilerek %25,5'lik yüksek başarı oranı ile diğer ülkelerden (%18-19) çok daha başarılı olduğu konusuna dikkat çekilmiştir (Kaynak: Avrupa Komisyonu KOBİ Alanı Program Komitesi 2007 Çağrı Sonuçları Raporu).

Fikirler Özel Programı

Fikirler Özel Programı'nın tanıtılmasına, katılımın yaygınlaştırılmasına ve 2008 Advanced Grant çağrısına yönelik olarak yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilerek programa başvurmayı hedefleyen araştırmacılarımıza teknik destek sağlanmıştır. Ayrıca, 6 ayı ilde 8 farklı üniversitede, toplamda 600 civarında dinleyicinin katıldığı Bilgi Günleri düzenlenmiştir.

TÜBİTAK Panelleri Bilgilendirme Toplantıları

TÜBİTAK araştırma grupları tarafından 3-13 Mart 2008 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen proje değerlendirme panellerinden önce AB 7. Çerçeve Programı, alanları ve Avrupa Teknoloji Platformları

ile ilgili sunumlar gerçekleştirilmiştir. Bu sunumlarda, ülkemizdeki ulusal projelerde değerlendirici olarak görev yapan bilim insanlarımızın AB çerçeve Programı projelerini de değerlendirmek üzere hakem olarak yer almalarını teşvik etmek ve ülkemizden katılımı arttırmak amaçlanmıştır.

Araştırma Potansiyeli ve Bilgi Bölgeleri Faaliyetleri

REGPOT (Araştırma Potansiyeli) başlığı altında 6 ayrı ilde 8 farklı üniversite ve 1 enstitüde bilgi günleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca proje yazma aşamasına gelen araştırmacıların ihtiyaç duydukları teknik bilgi ihtiyacının karşılanması için 50'den fazla yüz yüze teknik danışmanlık görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Bu bilgilendirme ve teknik danışmanlık hizmetlerinin yanı sıra araştırmacıların soruları sürekli olarak internet ve telefon kanalları ile yanıtlanmaktadır. Bilgi Bölgeleri (Regions of Knowledge, RoK) ismini taşıyan ve altyapıların geliştirilmesini amaçlayan bir diğer 7.ÇP programında ise 3 ilimizde bilgi günleri ve 4 ilde teknik danışmanlık aktiviteleri gerçekleştirilmiştir. Bu aktivitelerin sonucunda RoK'un 2008 yılı çağrılarında toplamda 6 ilimizden RoK projesi başvurusu olmuştur.

Türkiye, REGPOT-2008-1 çağrısına en çok proje sunan ülke olmayı başarmıştır. Tüm Avrupa'dan toplam 475 projenin değerlendirmeye alındığı ilgili çağrı için Türkiye'den giden proje sayısı 190 olup bize en yakın ülke olan Yunanistan'dan ise 74 başvuru gerçekleştirilmiştir.

Bir diğer alan olan Bölgesel Ar-Ge ve İnovasyon kümelenmelerine yerel yönetimler seviyesinde destek veren Bilgi Bölgeleri programı için ise 2008 yılında Türkiye'den sunulan toplam 5 proje, İtalya ve İspanya'nın ardından en yüksek başvuru sayısına sahip ülke olmamızı ve Almanya ve Fransa gibi gelişmiş ülkeleri bu çok önemli programda geride bırakmamızı sağlamıştır. Bilgi Bölgeleri'ne proje teklifi veren Valilikler koordinatörlüğünde toplanmış 5 ilimiz şunlardır; Kütahya, Bursa, İzmit, Kırşehir ve Burdur.

Elektrik Elektronik Ulusal Teknoloji Platformu Yetkililerinin "AB Platformları ile İşbirliği" konusunda Bilgilendirilmesi

25 Şubat 2008 tarihinde İstanbul'da yapılmış olan Elektrik Elektronik Ulusal Teknoloji Platformu Eşgüdüm Toplantısından hemen sonra AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi yetkilileri tarafından Bilgi ve İletişim Teknolojileri (ICT - Information and Communication Technologies) alanında faaliyet gösteren Avrupa Teknoloji Platformları (ATP) ile işbirliği fırsatlarının katılımcılarla paylaşıldığı AB Platformları ile İşbirliği Bilgilendirme Toplantısı gerçekleştirilmiştir. AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi tarafından, sanayinin Çerçeve Programları'na katılımının artırılmasında kilit rol oynadığı değerlendirilen ATP'lerde Türkiye'nin daha fazla temsil edilmesinin hedeflendiği çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmalar kapsamında gerçekleştirilen toplantıda yapılan sunum içerisinde; ATP'lerin mevcut durum analizi, ICT alanında faaliyet gösteren ATP'lerin ilgi alanları, ATP'lerin işleyiş sistemlerine örnekler, ATP'lerin Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanı Çalışma Programına etkileri ve 7. Çerçeve Programı açısından önemleri ve Ulusal Teknoloji Platformları ile ATP'lerin entegrasyonunun sağlanması için bilinmesi gereken hususlar katılımcılar ile paylaşılmıştır.

Havacılık ve Hava Ulaştırması, SSM Toplantısı

14 Şubat 2008 tarihinde Savunma Sanayii Müsteşarlığı tarafından düzenlenen özellikle savunma sanayimizin AB 7. Çerçeve Programına katılımını artırmak amacıyla taşıyan yüksek katılımlı toplantıda sanayicilerimize AB 7. Çerçeve Programı hakkında bilgi verilmiştir.

Denizyolu Ulaştırması Semineri

TÜBİTAK, Deniz Ticaret Odası ve Türk Loydu Vakfı işbirliği ile 5 Kasım 2007 tarihinde Tuzla'da düzenlenen etkinliğe; tersaneler, denizcilik şirketleri, üniversite ve araştırma merkezlerinden yaklaşık 40 kişi katılmıştır. Seminerde; 7.ÇP Denizyolu Ulaştırması alanındaki fırsatlar, 7.ÇP Ulaştırma alanı 2008 yılı çağrılarındaki muhtemel proje konuları, 7. ÇP projelerine dahil olabilmek için Avrupa çapında işbirliği yapılabilecek kuruluşlar, 6.ÇP'de Denizyolu Ulaştırması alanında Türkiye'den başarı öyküleri, 7.ÇP'de KOBİ'lere ve KOBİ birliklerine yönelik fırsatlar, TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Destekleri ve EUREKA Programı hakkındaki bilgiler katılımcılarla paylaşılmıştır.

Araştırma Altyapıları Bilgilendirme Toplantıları

Türk Araştırmacıların AB fonlarından daha çok yararlanmalarını teşvik etmek, Araştırma Altyapıları 3. Çağrısı hakkında bilgiler vermek amacıyla 7 Kasım 2007 tarihinde İstanbul Teknik Üniversitesi'nde bir bilgi günü toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya AB Komisyonu Araştırma Altyapıları Birim Başkanı

Herve Pero, ESFRI yeni dönem başkanı Carlo Rizzuto konuşmacı olarak katılmıştır. Söz konusu toplantıda Türkiye'nin Araştırma Altyapıları konusundaki çalışmaları ve vizyonu DPT tarafından sunulmuştur.

7.ÇP Çevre Alanı Konferansı

İstanbul'da 9-10 Ocak 2008 tarihlerinde TÜBİTAK tarafından "SAFE Project: Participate in FP7 Research for the Environment" isimli uluslararası konferans düzenlenmiştir. 7 ülkeden (Türkiye, Bulgaristan, Polonya, Yunanistan, İtalya, Avusturya ve Macaristan) 100'ü aşkın akademisyenin yanı sıra, sivil toplum kuruluşları, araştırma enstitüleri, kamu kurumları, danışmanlık şirketleri ve sanayi temsilcileri etkinliğe katılmıştır. Etkinliğe ayrıca Avrupa Komisyonu'nu temsilen SAFE projesinden sorumlu Javier Peinado ve T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı temsilcileri de katılım sağlamıştır. Konferansın kapsamında Çevre Alanı'nın ikinci çağrıları, çevre konulu başlıkların bulunduğu diğer alanların tanıtımları, ortak bulma yöntemleri, çevre konulu Avrupa Teknoloji Platformları, ortak bulma konulu destek projeleri, Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Komisyonu ve başarılı proje örnekleri tanıtılmıştır. Etkinliğin ikinci gününde 110 kadar yüz yüze görüşme (proje pazarı) düzenlenmiş araştırmacılar, işbirliklerini geliştirme olanağı bulmuşlardır. Ayrıca proje pazarı için oluşturulan ve hala kullanımda olan araştırmacı profili web sayfasında 7 ülkeden 181 profil bulunmaktadır.

22-23 Kasım 2007 İtalyan Ticaret Merkezi ile "Biyoteknoloji ve Nanoteknoloji Alanlarında İşbirliği ve İkili Görüşmeler

İtalyan Ticaret Merkezi (ICE) ile İtalya ve Türkiye'nin işbirliği kurabileceği 7.ÇP kapsamındaki başlıklar ve 2 ülkedeki ilgili kurumlar belirlenmiştir. Duyurular aracılığıyla 2'li görüşmeler için program önceden düzenlenmiştir., Görüşmeler sonrası, İtalyan ve Türk kuruluşlardan oluşan bir katalog oluşturulmuştur. Etkinlik, Türkiye ve İtalya arasındaki işbirliklerinin güçlendirilmesi ve 7.ÇP projelerinde birlikte çalışılması açısından fayda sağlamıştır.

Güvenlik Alanı İlk Çağrı Değerlendirmesi

14 Şubat 2008'de Savunma Sanayi Müsteşarlığında gerçekleştirilen toplantıda 7.ÇP Güvenlik Tematik Alanı FP7-Security-2007-1 çağrısının sonuçları Türk Güvenlik KOBİ'lerinin üst düzey yöneticilerinden oluşan 100 kişilik bir katılımı değerlendirilmiş ve bundan sonraki çağrılar için alınması gereken tedbirler hakkında görüşler bildirilmiştir.

İşbirliklerini Güçlendirme Faaliyetleri

ERA-NET Projeleri

Sağlık alanında yürütülmekte olan E-Rare Projesi kapsamında açılan 1. ortak çağrı kapsamında 14 uluslararası projenin fonlanmasına E-Rare proje konsorsiyumu tarafından karar verilmiştir. Bu projelerin 2 tanesinde toplam 4 Türk araştırmacı ekibi ortak olarak yer almaktadır. TÜBİTAK tarafından 1001 projeleri kapsamında fonlanacak olan bu araştırmacıların fonlanmasına ilişkin detaylar üzerinde ARDEB yetkilileri ile çalışılmış, çalışmalar son aşamaya getirilmiştir. Söz konusu araştırma ekiplerinin Nisan veya Mayıs ayında fonlanmaya başlanması hedeflenmektedir. Hali hazırda yürümekte olan projelerin haricinde, bu dönemde 2 adet ERA-NET projesine katılmak için hazırlıklar başlatılmıştır. Bunlardan 7.ÇP Araştırma Altyapıları alanında hazırlanan SEERA_EI kısa isimli ERA-NET projesine TÜBİTAK ULAKBİM ile birlikte ortak olarak katılmak üzere hazırlıklar yapılmıştır. Ayrıca 7.ÇP Nanobilimler, Nanoteknolojiler, Malzemeler ve Yeni Üretim Teknolojileri alanında faaliyet gösterecek olan ve Nanotıp araştırmalarının desteklenmesi hedeflenen EURONANOMED isimli projeye ortak olmak üzere hazırlıklar halen sürmektedir.

Uluslararası İşbirliği Etkinlikleri Projeleri

TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi olarak, 7. Çerçeve Programı Uluslararası İşbirliği Etkinlikleri (INCO) alanındaki projelere aktif olarak katılmaktadır. 1 Ocak 2008 tarihi itibarıyla TÜBİTAK'ın da ortak olduğu dört yeni INCO-NET projesi resmen başlamış ve projelerin farklı ülkelerdeki açılış toplantılarına katılım sağlanmıştır. Bu projeler, genel olarak Avrupa Araştırma Alanı olan ERA çerçevesinde üçüncü ülkelerle işbirliğini ve bölgesel diyalogu güçlendirici ortak çalışmalar gerçekleştirmeyi ve bu ülkelerin Bilim ve Teknoloji yetkinliğini belirleyerek, işbirliklerini artırmayı hedeflemektedir. Yeni başlayan dört proje aşağıda verilmektedir:

- Akdeniz ülkelerine odaklı: INCO-NET MIRA (Mediterranean Innovation and Research Coordination Action);
- Doğu Avrupa ve Orta Asya ülkelerine odaklı: EECA INCO-NET (Eastern Europe and Central Asian Countries);
- Batı Balkan ülkelerine odaklı : WBC INCO-NET (Western Balkan Countries);
- Güney Doğu Asya ülkelerine odaklı : SEA EU-NET (South East Asia)'tir.

TÜBİTAK – JRC İşbirliği Mutabakat Zaptı (JRC Mou) ile ilgili Gelişmeler

TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket YETİŞ'in Türkiye Temsilcisi olarak üye olduğu JRC Başkanlar Kurulu'nun (JRC Board of Governors), Wrocław - Polonya'da 5 Temmuz 2007 tarihinde düzenlenen toplantısında, TÜBİTAK ile JRC arasında İşbirliği Mutabakat Zaptı, TÜBİTAK adına Prof. Dr. Nüket YETİŞ ve JRC adına Roland SCHENKEL tarafından imzalanmıştır.

Amaç:

- JRC Enstitüleri ve Türk kamu ve araştırma kurumlarının belirlenen ortak araştırma alanlarında işbirliği yapması,
- JRC Enstitülerinde TÜBİTAK BİDEB Bursları aracılığıyla yılda 20'ye kadar Türk bursiyerin görevlendirilmesi.

Yöntem:

- Düzenli aralıklarla bilgi değişiminin teşviği,
- Araştırma, model ve verilerin paylaşımı,
- JRC Enstitülerinde doktora ve doktora sonrası Türk araştırmacıların yer alması,
- JRC Enstitülerine üst düzey Türk heyet ziyaretlerinin düzenlenmesi ve TÜBİTAK Enstitülerine JRC yetkililerinin ziyareti,
- İlgili Türk araştırma kurumları ve JRC Enstitüleri arasında işbirliğinin geliştirilmesi,
- Ortak konferans, bilgi günleri, eğitim ve çalıştayların düzenlenmesi,
- JRC'deki burs ve iş fırsatlarının Türk araştırmacılarına duyurulması,
- Araştırmacılar için altyapı ve laboratuvarların kullanımına erişim sağlanması.

Bugüne kadar atılan adımlar:

- 27-29 Eylül 2006 tarihlerinde JRC ISPRA (İtalya) yerleşkesine, 7-8 Şubat 2007 tarihlerinde JRC IRMM (Belçika) Enstitüsü'ne ve 21-24 Mart 2007 tarihlerinde JRC IPTS (İspanya) Enstitüsü'ne üniversite, sanayi ve kamu araştırma enstitüleri temsilcilerinin katılımıyla

düzenlenen üst düzey Türk heyet ziyaretleri sonucu ortaya çıkan eylem planları doğrultusunda şekillenen Mutabakat Zaptı-Teknik Ek oluşturulmuştur. 16 Kasım 2007 tarihinde JRC ITU (Almanya) Enstitüsü'ne ve 29-30 Kasım 2007 tarihinde JRC-IE (Hollanda) Enstitüsü'ne yapılan ziyaretlerle JRC Enstitülerine yapılması planlanan ziyaretler tamamlanmıştır.

- Yaklaşık 2700 araştırmacının görev yaptığı JRC'nin 5 farklı ülkedeki (Almanya, İtalya, Hollanda, Belçika, İspanya) 7 araştırma enstitüsünde, 2007 yılı verilerine göre; 15 Türk araştırmacı görev yapmaktadır. Buna ek olarak, JRC ile 8 kurumsal işbirliği geliştirilmiş, 21 6.ÇP projesinde işbirliği yapılmış ve JRC'nin düzenlediği çalıştaylara 300'e yakın Türk Uzman katılım sağlamıştır.

AB Ortak Araştırma Merkezi (JRC) Enstitülerine yapılan üst düzey heyet ziyaretleri

AB müktesebatının oluşumunda ve geliştirilmesinde, Avrupa'nın diğer kilit alanlarında bilimsel ve teknolojik araştırma gerektiren konularda, Avrupa Komisyonu'nun kendi araştırma enstitülerinde gerçekleştirdiği araştırmalar içerisinde ülkemizden bilim insanlarının bulunması ve/veya araştırma kuruluşlarımızın JRC Birimleri ile işbirliği içerisinde olması; Türkiye Araştırma Alanı'nın Avrupa Araştırma Alanı'yla bütünleşmesinin yanı sıra, ülkemiz araştırmacılarının AB'de bilim ve araştırmada gideceği yönü önceden haber almalarına ve/veya olası işbirliği alanları belirlenerek oluşum sürecine bizzat dahil olmalarına katkıda bulunması amacıyla JRC ve TÜBİTAK işbirliğiyle "Türk Üst Düzey Heyet Ziyaretleri" gerçekleştirilmiştir. JRC ve TÜBİTAK arasında imzalanan Mutabakat Zaptı kapsamında yapılması planlanan JRC Enstitü ziyaretleri Eylül 2006 – Kasım 2007 tarihleri arasında tamamlanmıştır. Ziyaretlerin gerçekleştirildiği JRC enstitüleri ve ziyaret tarihleri aşağıda verilmektedir:

- ISPRA Yerleşkesi Ziyareti (28-29 Eylül 2006)
 - o IPSC – Vatandaşların Korunması ve Güvenliği Enstitüsü
 - o IHCP – Sağlık ve Tüketici Koruma Enstitüsü
 - o IES – Çevre ve Sürdürülebilirlik Enstitüsü
- IRMM – Referans Araçlar ve Ölçümler Enstitüsü (7-8 Şubat 2007)
- IPTS – İleri Teknolojik Gelişmeler Enstitüsü (22-23 Mart 2007)
- ITU – Transuranyum Elementler Enstitüsü (16 Kasım 2007)
- IE – Enerji Enstitüsü (29-30 Kasım 2007)

Ziyaretler sonrasında ortak işbirliği alanlarıyla ilgili alınan aksiyon kararları ve bu alanlardaki gelişmeler ilerleyen bölümlerde özetlenmiştir.

JRC Ziyaretler sonrasındaki gelişmeler

Türkiye'de "Güvenlik Çalıştay"ı düzenlenmesi–Ocak/Şubat 2007

- Marmara Araştırma Merkezi'ne JRC-Vatandaşların Korunması ve Güvenliği Enstitüsü tarafından Haziran 2007 tarihinde bir ziyaret gerçekleştirilmiştir.
- 17-18 Nisan 2008 tarihinde JRC'nin katılımıyla Ankara'da "Güvenlik Araştırmaları Konferansı" düzenlenmiştir.

Deprem Mühendisliği, yapıların değerlendirilmesi, binaların rehabilitasyonu konusunda Türkiye'de bir çalıştay düzenlenmesi.

- 17-20 Kasım 2007 tarihinde İstanbul Teknik Üniversitesi- Yapısal ve Deprem Mühendisliği Laboratuvarı tarafından 1. ELSA-STEEL Çalıştay, "Düşük katlı binaların yıkılmasını önlemek amacıyla alınan önlemler" (*Measures for the prevention of total collapse of existing low-rise structures*), ELSA ve STEEL tarafından ortak düzenlenmiştir.
- "Binaların sismik davranışları" (*Seismic behaviour of precast structures*) konulu 2. ELSA-STEEL Çalıştay hazırlık aşamasındadır. ISPRA yerleşkesinde SAFECAST projesinin açılış toplantısı kapsamında düzenlenmesi planlanmaktadır.
- SAFECAST araştırma projesi: FP7-SME-2007-2 çağrısında SAFECAST "Sismik durumlar altında binalar üzerinde yenilikçi mekanik bağlantıların performansı" (*Performance of innovative mechanical connections in precast buildings structures under seismic conditions*) isimli araştırma projesi başarılı olarak değerlendirilmiştir ve şu an müzakere sürecindedir.

"Çiftlik hayvanlarının izlenebilirliği ve hayvan hastalıkları" konusunda işbirliği anlaşması imzalanması.

- Bu kapsamda İstanbul Üniversitesi'nden Prof. Dr. Gürhan Raif Çiftçioğlu ulusal uzman olarak Aralık 2007'den itibaren et ürünlerinde DNA izlenmesi konusunda çalışmaya başlamıştır. Konuyla ilgili işbirliği anlaşması imzalanması gündemdedir.

Mahsul veriminin izlenmesi ve gıda güvenliği konularında işbirlikleri kurulması.

- Bilkent Üniversitesi ve JRC arasında iki proje anlaşması bulunmaktadır. Bu projeler; "Tarımsal alanlarda bulunan bitkisel ortamın otomatik olarak VHR tabanlı haritalanması" (*Automatic VHR imagery based mapping of linear woody vegetation features in agricultural landscapes*) ve "Türkiye'nin kuzeyinde fındık tarlalarının tanımlanması ve sınıflandırılması" (*Automatic detection and segmentation of hazelnut orchards in Northern Turkey*) olarak bildirilmiştir.
- Tarım ve Köyışleri Bakanlığı'nın ulusal projelerine JRC teknik destek sağlamaktadır.

AB Ortak Balıkçılık Politikasına uyum konularında destek.

- Karadeniz Teknik Üniversitesinde 30-31 Ekim 2006 tarihinde "Karadeniz'de AB Ortak Balıkçılık Politikasının uygulanmasında bilimsel ve teknik zorluklar" (*Scientific and Technical Challenges in applying Common Fisheries Policy to the Black Sea*) isimli çalıştay düzenlenmiştir.
- JRC'nin önerdiği işbirliği yapılabilecek "Karadeniz ve Akdeniz'de stok değerlendirme metodları, Akdeniz'de bertaraf çalışmaları, küçük ölçekli balıkçılık ile ilgili veri toplama ve değerlendirme çalışmaları gibi yeni alanlar bulunmaktadır.

Elektronik pasaportlar konusunda JRC'nin "birlikte işlerlik çalışma grubuna" (*interoperability working group*) Türk araştırmacıların dahil olabilmesi için JRC'nin sunduğu öneriler.

- JRC Brüksel "Birlikte işlerlik çalışma grubu" nun Türk araştırmacıların katılımına açık olduğunu belirtmiştir.
- E-Pasaport ile ilgili 7-12 Eylül 2008 tarihinde Prag'da düzenlenecek olan konferansa Türk temsilcilerinin davet edilmesi söz konusudur.

Tsunami Çalıştayına Türk uzmanlarının davet edilmesi.

- ISPRA ziyaretinden hemen sonra (Eylül 2006) Türk araştırmacıların da katılımıyla Tsunami Çalıştayı gerçekleştirilmiştir.

Makroekonomi ve ekonometri konusunda işbirliği kurulması.

- Bilkent Üniversitesi ve IPSC arasında ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- E-posta yolu ile bilgi değişimi gerçekleştirilmiş ve bunun sonucunda bir program geliştirilmiştir. Bu programın FP7'ye sunulması düşünülmektedir.

Gıda ile etkileşime geçen malzemeler konusunda işbirlikleri kurulması.

- "Gıda ambalajlaması güvenliği ve teknolojisi üzerine Gıda Enstitüsü'nün bilimsel ve teknolojik araştırma kapasitesinin gelişimi" (*Improving The Scientific And Technological Research Capacity of Food Institute on Safety and Technology of Food Packaging*) isimli FP7 REGPOT projesi kapsamında işbirliği beklenmektedir. JRC, proje kapsamında eğitim veren üç kurumdan birisidir. 2008 yılı sonu ve 2009 yılı başı itibarıyla Türkiye'de kısa dönemli eğitimler başlayacaktır. Gıda etkileşimi üzerine ulusal referans laboratuvarı pozisyonu itibarıyla TÜBİTAK eğitimlerin koordinatörü ve yararlanıcısı durumundadır.

"Gıda ve içeceklerde güvenilirlik" (*Authenticity in food and drinks*) konusunda işbirlikleri kurulması.

- TÜBİTAK Gıda Enstitüsü'nün AB Şarap Veritabanı'na Türkiye'den veri sağlaması söz konusudur. JRC-IHCP Enstitüsü yetkilileri bu olasılığın kontrol edileceğini ifade etmişlerdir.

"Kimyasallara maruz kalma" (*Chemicals exposure*) konusunda işbirlikleri kurulması.

- 10-14 Ekim 2007 tarihinde Sevilla'da düzenlenen JRC Çevre ve Sağlık Sempozyumu'na Türkiye'den aktif katılım sağlanmıştır.
- Sempozyumun arkasından izleme toplantısı organize etmek gündemdedir.

Deney Hayvanlarına Alternatif Yöntemler konusunda Hacettepe Üniversitesi'ne JRC-ECVAM'in teknik destek sağlaması.

- Ziyaret sonrasında Türkiye'den bir kişi JRC-IHCP Enstitüsünde Ulusal Uzman olarak göreve başlamıştır.
- "3R" İlkesi Bağlamında Deney Hayvanları Yerine Kullanılacak Testler Çalıştayı, Hacettepe Kongre Merkezi'nde, 12-13 Kasım 2007 tarihinde Hacettepe Üniversitesi, Türk Farmakoloji Derneği ve ECVAM (AB Komisyonu-Ortak Araştırma Merkezi, Ispra-İtalya) tarafından ortaklaşa düzenlenmiştir.

Kimyasallar konusunda Tarım Bakanlığı'nın IUCLID 5 ile ilgili bilgi alması ve Türk endüstrisinin REACH yönetmeliğinden (REACH, AB kimyasal ürünlerin ihracatını etkilemektedir) nasıl etkileneceğinin saptanabilmesi için Kasım 2006'da Helsinki'de bulunan Avrupa Kimyasal Büro'ya bir heyet ziyareti gerçekleştirilmesi.

- 2006'da REACH yönetmeliğinin uygulanmasına yönelik yürütülen projelerde eğitim kursları düzenlenmiştir. Türkiye'den katılım olmuştur.

"Çevresel radyoaktivitenin izlenmesi" (*Radioactivity Environmental Monitoring, Radon*) konusunda işbirlikleri kurulması

- Bu konuda MAM-Yer ve Deniz Bilimleri Enstitüsü ve JRC arasında ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Olası işbirliği alanları üzerinde durulmuştur.
- Çevresel radyoaktivitenin izlenmesi ile ilgili proje fikri ortaya çıkmıştır.
- JRC-IES bu konuda MAM'a teknik destek sağlamaktadır.
- Türkiye "Türk Çevresel Radyasyon İzleme Erken Uyarı Sistemi" ine (*Turkish Early Warning Environmental Radiation Monitoring System*) ait 78 izleme istasyonundan çıkan gama doz oran verilerini JRC-EURDEP'e düzenli olarak göndermektedir.

Atıklar konusunda işbirlikleri kurulması.

- Avrupa atıklarının çevresel değerlendirilmesi ve kaynakların sürdürülebilir yönetimi; entegre su kalite bilgi sistemi, iklim ve hava kirliliği politikası arasındaki ilişki, deniz ekosistemlerin değerlendirilmesi ve izlenmesi, Avrupa toprak heyelan durumunun izlenmesi konularında Çanakkale Üniversitesi temsilcisi ile JRC ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.
- Toprak konusunda Çanakkale Üniversitesi ile gelecekte işbirliği yapma kararı alınmıştır.
- Soil Survey konusunda IES Yaz Okullarına (2003-2006) Türkiye'deki üniversitelerden çok sayıda lisansüstü öğrenci katılmıştır
- JRC'nin Avrupa Toprak veritabanında Türkiye bilgilerini yenilemek için JRC Türkiye'den ulusal uzman istihdam etme aşamasında bulunmaktadır. 2008 Mayıs başında son mülakatların yapılması planlanmaktadır.

"İnatçı Organik Kirleticiler" (*Persistent Organic Pollutants*) konusunda işbirlikleri kurulması.

- MAM 2007 yılında nehir kirliliği ile ilgili EUMORE çalışmasına JRC-IES ile birlikte katılmıştır. Türkiye'nin iki nehri (Kocaeli Dilderesi and Adapazari-Sakarya) endüstriyel kirlilik bakımından incelenmiştir.
- Bu çalışmaya 7.ÇP projesi olarak devam edilmesi planlanmaktadır .

Yenilenebilir enerji, Sol-Gel film kaplaması (*dip/spin coating*) uygulamaları ve PV tasarımı uygulamaları konusunda işbirlikleri kurulması.

- Söz konusu alanda JRC-Yenilenebilir Enerji Birimi ile Harran Üniversitesi temsilcisi arasında ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- 13-15 Kasım 2007'de İstanbul'da "Yenilenebilir Enerji Veri Toplama Çalıştayı" düzenlenmiştir.
- 11-13 Mart 2008'de İstanbul'da "Orman Ekosistemleri Üzerine: COST Stratejik Çalıştayı" (*COST Strategic Workshop on Forest Ecosystems*) konulu çalıştay düzenlenmiştir.
- Türkiye'den iki araştırmacı, "deniz çevresel izleme" konularında doktora sonrası araştırma çalışmaları yürütmektedir.

Referans araçlar ve ölçümler, nükleer araştırma, gıda, biyoteknoloji, sağlık uygulamaları, çevresel analiz konularında işbirlikleri kurulması.

JRC Referans Araçlar ve Ölçümler Enstitüsü (IRMM) ile sözü edilen konularda işbirlikleri gündemdedir.

- TÜBİTAK ve TAEK'in IPA önerisi ilk aşamada başarılı bulunmuştur ve son karar beklenmektedir. Sunulan öneri, IRMM gezisinde ortaya konan konuların çoğunu kapsamaktadır.
- "Laboratuvarlar arası ölçümler" (*Interlaboratory measurement*) kampanyaları Türk katılımcılara açık bulunmaktadır.
- IRMM çalıştaylarına katılım sağlanmıştır.
- IRMM'de Türk ulusal uzman istihdam edilmiştir.

ERAWATCH konusunda işbirlikleri kurulması.

- Türk politika yapıcılarının farkındalığını artırma amaçlı bir organizasyon için JRC İleri Teknolojik Gelişmeler Enstitüsü (IPTS) TÜBİTAK tarafından davet edilmiştir.

Tarım ve Biyoteknoloji konusunda olası işbirlikleri kurulması.

- Tarım Bakanlığı agro-ekonomik modelleme konusunda IPTS'ten destek istemektedir. Bu bağlamda IPTS'in, uzmanları ile Türkiye'de konu ile ilgili bir seminer düzenlemesi gündemdedir.
- Çalıştay sonrasında proje önerisi hazırlamak amacıyla kısa süreli personel ziyaretleri ve sonrasında bir burs programı oluşturmak söz konusudur.
- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı AGEMEMOD-RMB projesine dahil edilmesi için Türkiye'den uygun bir kurum bilgisini vereceğini belirtmiştir.

Endüstriyel Araştırma konusunda işbirlikleri kurulması.

- IPTS, endüstriyel araştırma için Türk Ar-Ge Sıralaması gelişimine bilgi ve metodoloji transferi ile destek olacağını belirtmiştir.
- Politika yapıcılar ve sanayicilerin katılımı ile bir çalıştay düzenlenmesi söz konusudur.
- TÜBİTAK ve ODTÜ endüstriyel araştırma konusunda yapılacak olan çalıştaylara davet edilecektir.
- IPTS'in Türkiye ile ilgili endüstriyel araştırma konusunda detaylı bilgi istemesi durumunda Koç Holding bu konuda yardımcı olabileceğini belirtmiştir.
- İstanbul Sanayi Odası olası ortak etkinlikler için kendi olanaklarının kullanılabileceğini belirtmiştir.

Enerji ve Çevre Politikaları konusunda işbirlikleri kurulması.

- IPTS Çankaya Üniversitesine 7.ÇP projeleri için ortak bulma konusunda destek vereceğini belirtmiştir.

JRC Transuranyum Elementler Enstitüsü'nün (ITU) nükleer bilimler konusunda genç nükleer bilimcilerin yetiştirilmesi amacıyla doktora ve doktora sonrası pozisyonları açması.

- ITU nükleer bilimler konusunda Türk araştırmacılar için 8 doktora/post-doc pozisyonu açmıştır. TÜBİTAK bu pozisyonları Türk kamuoyuna duyurmuştur. Başvurular 29 Şubat 2008'de sonlanmıştır.
- JRC tarafından seçilen adayların TÜBİTAK-BİDEB tarafından onayı beklenmektedir. 2008 Mayıs sonunda BİDEB sonuçları açıklayacaktır.

İTU ile aktinitler konusunda destek alınması.

- İTU'nün, 2008'de Türk bilimadamlarını aktinitler üzerine eğitmek amacıyla bir yaz okulu düzenlemesi söz konusudur. Yaz okulu için uluslararası çağrı TÜBİTAK'a gönderilmiştir. İki Türk araştırmacı kayıt olmuştur ve JRC tarafından desteklenecektir.
- İTU, ACTINET Programı kapsamında kendi laboratuvarlarında eğitim vermek amacıyla 2 hafta-3 ay arasında değişebilen uluslararası proje çağrısı hazırlığı yapmaktadır. TÜBİTAK bu bilgiyi potansiyel adaylara duyuracaktır

JRC ve Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) arasında işbirliği alanlarının belirlenmesi.

- Bu alanlar İTU ve JRC Enerji Enstitüsü (IE) direktörleri tarafından Haziran 2008'de TAEK'e yapılması planlanan ziyaretler kapsamında incelenecektir.

IE'nin genç bilim adamlarının yetişmesi için doktora ve doktora sonrası pozisyonları açması.

- IE 7 doktora/doktora sonrası pozisyonu açmıştır. TÜBİTAK bu pozisyonları Türk kamuoyuna duyurmuştur.
- JRC tarafından seçilen adayların TÜBİTAK-BİDEB tarafından onayı beklenmektedir. 2008 Mayıs sonunda BİDEB sonuçları açıklayacaktır.

JRC'nin tıbbi uygulamalar konusunda Türkiye'ye destek sağlaması.

- JRC ve İstanbul Teknik Üniversitesi arasında ortak işbirliği alanları belirlenmiş ve tıbbi uygulamalar konusunda JRC'nin bir çalıştay düzenlemesi gündeme alınmıştır.

Enerji konusunda işbirlikleri kurulması.

- Hidrojen/fluorokarbon ve temiz kömür konusunda Biyokütle gazlaştırma çalışmayı Nisan 2008'de MAM'da düzenlenmiştir.

Yurtdışı Faaliyetleri

TuR&Bo ve SBRA işbirliği ile Sanayi-Akademi Çalıştayı

Türkiye Araştırma ve İş Dünyası Kuruluşları (TuR&Bo) ve Slovenya İş ve Araştırma Kuruluşu (SBRA) tarafından düzenlenen Sanayi-Akademi İşbirliği Çalıştayı 30 Nisan 2008 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Toplantının amacı ulusal ve uluslararası otoritelerin Sanayi-Akademi işbirliğinin artırılması yolunda Avrupa Komisyonu'na önerilerini oluşturmaktır. Çalıştayı TuR&Bo tarafından 5-6 Haziran 2008 tarihinde Slovenya'da düzenlenecek olan European Regional Economic Forum 2008'de sunulacaktır.

Gıda Alanı Avrupa Teknoloji Platformları Ortak Toplantısı

Avrupa Komisyonu Gıda, Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji Direktörlüğü tarafından 28 Ocak 2008 tarihinde, ilgili Avrupa Teknoloji Platformları'nın (ATP) üst düzey yöneticilerine yönelik bir ortak akıl toplantısı düzenlenmiştir. Kapalı olarak gerçekleştirilen bu toplantıya, dışarıdan davet edilen tek kuruluş olan TÜBİTAK'tan, Türkiye'nin ATP'lere katılımı ve bu alandaki potansiyeline ilişkin sunum gerçekleştirmiştir. Sürdürülebilir Kimya TP (SusChem), Çiftlik Hayvanları Yetiştiriciliği ve Islahı TP (FABRE), Küresel Hayvan Sağlığı TP (IFAH), Avrupa Akuakültür TP (EATP), Yaşam için Gıda, Geleceğin Bitkileri TP, Ormana Dayalı Ürünler TP, Biyoyakıt TP, Manufuture – Ziraat Mühendisliği ve Teknolojileri ATP'lerinin Başkanları ve üst düzey yöneticilerinin katılımı ile gerçekleşen toplantının Türkiye için ayrılan kısmında; Türkiye'nin gerek platform çalışma grupları ve ayna gruplarında (mirror group) daha çok temsil edilmesi, gerekse Ulusal Teknoloji Platformları'nın ATP'lere entegrasyonu hususunda ne tür işbirlikleri yapılabileceği konuları ele alınmıştır. Toplantının en önemli sonuçlarından biri; FABRE ve SusChem TP'lerinden, Türkiye'nin bu konulardaki önceliklerinin tartışılacağı birer toplantının düzenlenmesi için talep gelmesidir. Platform yetkililerinin katılımıyla, Nisan 2008'de "Çiftlik Hayvanları Yetiştiriciliği ve Islahı: Türkiye Tartışması", Eylül 2008'de ise "Türkiye ve Endüstriyel Biyoteknoloji" toplantıları gerçekleştirilecektir.

Akuakültür ve Balıkçılık Bilgi Günü ve İşbirliği Kurma Etkinliği

"Akuakültür ve Balıkçılık Bilgi Günü ve İşbirliği Kurma Etkinliği - Aquaculture and Fisheries InfoDay & Networking Event" etkinliği 14-15 Kasım 2007 tarihlerinde Brüksel'deki TURBO ofisinde gerçekleştirilmiştir. Ülkemizde akuakültür ve balıkçılık alanlarında yapılan bilimsel çalışmaların ve endüstri potansiyelinin Avrupa'da tanınması, ülkemizdeki bilim insanlarının ve sanayi temsilcilerinin ilgili kuruluşlarla bir araya gelmesi ve faydalı işbirliklerinin oluşması amacıyla düzenlenen etkinliğin birinci gününde bilgi günü ve işbirliği oluşturma etkinliği yapılırken ikinci gününde Türk katılımcılar için yarım günlük bir eğitim düzenlenmiştir.

Bilişim KOBİ'leri Danimarka'da

Devam etmekte olan 6. Çerçeve Programı EASIER Projesi kapsamında 22-23 Kasım'da Danimarka'nın Aalborg kentinde 2. Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Araştırma ve Geliştirme Konferansı bilişim KOBİ'lerinin AB Ar-Ge projelerine katılımlarını ve yeni projeler oluşturmalarını teşvik etmek için var olan yerel ağları kullanarak şirketler arasındaki iletişimi geliştirmeyi hedeflemiştir. Konferansa 21 ülkeden 128 kurum, Türkiye'den ise 28 kurum katılmıştır.

Sağlık Alanı "Business Lunch" Etkinliği

Avrupa Komisyonu Araştırmalar Genel Müdürlüğü Sağlık birimi yetkililerine birim yöneticilerinden Patrik KOLAR, Arnd HOEVELER ve Bernard MULLIGAN'ın da katılımıyla 28 Ocak 2008 tarihinde Brüksel'de TURBO Ofisi'nde üst düzey bir iş yemeği düzenlenmiştir. Yemekte ülkemizin araştırma politikaları, araştırma-geliştirme faaliyetlerinde mevcut durumu ve sağlık alanındaki araştırma potansiyeli hakkında sunumlar gerçekleştirilmiş, sorunlar dile getirilmiş ve bu sorunları çözme yönünde Komisyon yetkililerinden beklenen destekler talep edilmiştir.

7.ÇP Enerji Alanı İşbirliği Oluşturma Etkinliği

7.ÇP Enerji Alanı İşbirliği Oluşturma etkinliği TÜBİTAK ve TuR&Bo tarafından 18 Aralık 2007 tarihinde Brüksel'de düzenlenmiştir. 19 Aralık 2007 tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından düzenlenen Enerji Bilgi Günü katılımcılarını bir gün öncesinde TuR&Bo Brüksel ofisinde bir araya getirmek ve işbirliklerini artırmak amacıyla düzenlenen etkinliğe Türkiye ve diğer Avrupa Ülkelerinden yaklaşık 40 araştırma ve iş dünyası temsilcileri katılmıştır. Etkinliğe; Avrupa Komisyonu, Avrupa Yenilenebilir Enerji Araştırma Merkezleri Ajansı ile SmartGrids ve SusChem Avrupa Teknoloji Platformları'ndan üst düzey temsilciler katılarak çalışmaları hakkında bilgi vermişlerdir.

Avrupa Komisyonu Tarafından Düzenlenen “Teknoloji ile Zenginleştirilmiş Öğrenme” ve “Akıllı İçerik ve Anlambilim” Bilgi Günlerine Türk Araştırmacılarının Katılımının Desteklenmesi

Avrupa Komisyonu tarafından Bilgi İletişim Teknolojileri Alanında açılmış olan 3. Çağrıya yönelik olarak “Dijital Kütüphaneler ve Teknoloji ile Zenginleştirilmiş Öğrenme” ve “Akıllı İçerik ve Anlambilim” başlıklarını konu alan bilgi günü ve işbirliği oluşturma etkinlikleri sırasıyla 17-18 Aralık 2007 ve 12-13 Aralık 2007 tarihlerinde Lüksemburg’da düzenlenmiştir. Etkinlikler kapsamında Komisyon yetkilileri tarafından bu başlıklara proje vermek isteyen araştırmacılara desteklenecek konularla ilgili bilgi verilmiştir. Etkinlikte ayrıca 6.ÇP’de devam etmekte olan ve 7.ÇP ilk çağrılar dahilinde destek almaya hak kazanan projelerin tanıtımları, belirtilen araştırma alanındaki araştırmaların gelecekte hangi yönde ilerleyeceği ve iş dünyasına etkisi gibi tartışmalar ve proje fikirlerinin sunulduğu işbirliği oturumlarına yer verilmiştir. Yaklaşık 350 kişinin katılımı ile gerçekleşen “Dijital Kütüphaneler ve Teknoloji ile Zenginleştirilmiş Öğrenme” Bilgi gününe katılan 2 Türk kuruluşunun ve yaklaşık 200 kişinin ilgi gösterdiği “Akıllı İçerik ve Anlambilim” Bilgi Gününe ise 3 Türk kuruluşunun katılımı ve stand açarak proje fikri sunumu TuR&Bo ofisi tarafından desteklenmiştir. Komisyon tarafından düzenlenen bu bilgi gününe katılan tüm araştırmacılarımız, bu başlık için hazırladıkları proje önerilerini Komisyon’dan yetkililerle birebir tartışma olanağı ve böylece proje sunarken dikkat edilmesi gereken noktaları ilk elden öğrenme fırsatı bulmuşlardır. Ayrıca AB’den katılımcılarla çağrı özelinde potansiyel işbirliklerinin oluşturulması amacıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

“Networked Media Systems” Proje Koordinatörleri Resepsiyonu

ICT alanı “Networked Media Systems” Proje Koordinatörleri Toplantısı 13 Kasım 2007 tarihinde TURBO ofisinde gerçekleşmiştir. Etkinlikte “Networked Media Systems” konusunda çalışan Türk kuruluşların profil dosyaları dağıtılmış ve gece boyunca Türkiye’nin ICT potansiyelini tanıtmaya yönelik bir sunum gösterilmiştir. Etkinlikte, Philips, University of Hamburg, VTT, Centim, Thales, BT gibi uluslararası şirketlerden 30’dan fazla proje koordinatörü, BEKO Elektronik, Bilkent Üniversitesi ve UEKAE gibi Türk kuruluş temsilcileri dahil olmak üzere 45’in üzerinde konuk ağırlanmıştır.

NESSI Avrupa Teknoloji Platformu Genel Kurul Toplantısı’nda Ulusal Elektrik Elektronik Teknoloji Platformu’nun Tanıtımı

NESSI Avrupa Teknoloji Platformu Genel Kurul Toplantısı 11-12 Aralık 2007 tarihinde Brüksel’de gerçekleştirilmiştir. Toplantının ilk gününde servis sektöründe bilgi ve iletişim teknolojilerinden faydalanılarak yapılan Ar-Ge çalışmalarının önemi, NESSI Teknoloji Platformu kapsamında yapılan son dönem çalışmalar ve Mart 2008’de başlayacak olan NESSI stratejik projeleri hakkında bilgi verilmiştir. İkinci gününde teknoloji platformu kapsamında kurulmuş olan çalışma gruplarının etkinliklerinin anlatıldığı ve platformun diğer ülkelerde kurulu veya kurulma aşamasında olan NESSI benzeri ulusal girişimlerle işbirliğini konu alan oturumlar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca toplantının ikinci gününde “NESSI collaborations-national & international” başlığı altında gerçekleştirilen oturumda Türkiye’de kurulu olan Elektrik Elektronik Teknoloji Platformu tanıtılmış ve Türkiye’de bu alanda faaliyet gösteren bir ulusal teknoloji platformunun var olduğu katılımcılarla paylaşılmıştır. Sunumda, bu teknoloji platformunun, bilgi ve iletişim teknolojileri gibi geniş bir araştırma alanında çalışmalarını sürdüren sanayi kuruluşlarının biraraya getirilmesi ve birbirleri ve Avrupa’daki sanayi kuruluşları ile sinerji içinde çalışmalarının tetiklenmesi amacıyla Ocak 2007’de, kurulduğu aktarılmıştır. Toplantıda, NESSI Teknoloji platformunun öncelik verdiği çalışma alanlarına yönelik faaliyet gösteren ve bu ulusal teknoloji platformu içinde yer alan sanayi kuruluşları ve akademik kurumların araştırma potansiyeline vurgu yapılmış ve bu alanda bir alt çalışma grubunun oluşturulacağına dikkat çekilmiştir. Ayrıca bu oturuma katılım sağlayan diğer ülke ulusal teknoloji platformları yetkilileri ile temaslarda bulunulmuştur. İleriki tarihlerde bu ulusal teknoloji platformları ile potansiyel işbirliklerinin oluşturulmasına yönelik girişimlerde bulunulması öngörülmektedir.

Havacılık ve Havayolu Ulaştırması İşbirliği Resepsiyonu

7. Çerçeve Programı Ulaştırma (Havacılık dahil) Alanı 2. çağrısının 30 Kasım 2007 tarihinde açılması dolayısıyla Türkiye’nin havacılık sanayisinin yüksek katılımıyla 11 Aralık 2007 tarihinde Brüksel’de bulunan TuR&Bo Ofisi’nde uluslararası katılımın da olduğu bir resepsiyon gerçekleştirilmiştir. Thales Aerospace, Agusta Westland, Sagem, Airbus, Snecma ve Selex Communications firmaları ile Avrupa’daki diğer firmaların katılımı sağlanmıştır.

Türkiye ve İspanya İşbirliğinde 7.ÇP Ulaştırma Alanı İşbirliği Etkinliği

AB Komisyonu tarafından Brüksel’de düzenlenen 7.ÇP Ulaştırma Alanı Bilgi Günleri sırasında; TÜBİTAK, CDTI (İspanya Endüstriyel Teknoloji Geliştirme Merkezi) ve TuR&Bo tarafından 6 Şubat

2008 tarihinde bir işbirliği etkinliği düzenlenmiştir. 110 kişinin katıldığı etkinliğe Türkiye'den 25 ve İspanya'dan da 20 temsilcinin yanı sıra AB Komisyonu Araştırma Genel Müdürlüğü, Avrupa ölçeğindeki Ar-Ge dernek ve birlikleri, özel sektör kuruluşları ve üniversitelerden de yüksek bir katılım sağlanmıştır. Etkinlikte özellikle 7.ÇP Ulaştırma Alanı 2008 yılı çağrılarına yönelik proje fikirleri tartışılmış ve pek çok yeni proje işbirliğinin oluşması sağlanmıştır. Türkiye ve İspanya'nın bu etkinliğin organizasyonunda gerçekleştirdiği işbirliği birçok ülke tarafından takdir edilmiş ve önümüzdeki dönemde bu tür etkinliklerin tekrarlanması önemine değinilmiştir.

Bu etkinlik öncesinde 5 Şubat 2008 tarihinde Brüksel'de Avrupa havacılık sanayisinin ileri gelen firmalarının önderliğinde kurulan "Clean Sky JTI" (Joint Technology Initiative – Ortak Teknoloji Girişimi) açılış toplantısına da Türk araştırma ve iş dünyasının katılımı sağlanmıştır. Clean Sky JTI açılış toplantısında daha önceden belirlenen 6 Teknoloji Alanı'nda her bir alanın sorumlusu firma (ITD) tarafından projeler hakkında bilgiler verilmiş ve 2008 yılı içerisinde Teknoloji Alanları'nda hazırlanan projelere katılım sağlamak isteyenler için çağrılar yayımlanacağı belirtilmiştir.

Toplantılar sonrasında 7 Şubat 2008 tarihinde Brüksel'de bulunan Dünyaca ünlü havacılık araştırma merkezlerinden Von Karman Institute For Fluid Dynamics'e araştırmacılarımız ile beraber teknik bir gezi gerçekleştirilmiştir. Sayın Carbonaro ile yapılan görüşme ve teknik gezi esnasında VKI ile Türkiye arasındaki bilimsel işbirliğinin çok güçlü olduğu gözlemlenmiştir.

MINAM (Mikro-Nano İmalat) Avrupa Teknoloji Platformu Açılış Toplantısı ve Proje Pazarı – Türk Saati

23-24 Ocak 2008'de Brüksel'de düzenlenen MINAM Avrupa Teknoloji Platformu'nun açılış toplantısına katılım sağlanarak, Avrupa'nın en önemli aktörleriyle platform oluşturma aşamasında bağlantıya geçilmiştir. Proje Pazarı'nın öğlen yemeği, "Türk Saati" şeklinde düzenlenmiş, katılımcılara Türkiye'nin mikro-nano imalat konusundaki potansiyelini yansıtan bir sunum yapılmıştır. Etkinliğin gerçekleştiği mekanda, proje pazarı standlarından ayrı olarak Türkiye için bir stand ayrılmış ve Türkiye'deki firmalardan toplanan tanıtım broşürleri ve hazırlanan katalog katılımcılara dağıtılmıştır. Etkinlik, özellikle imalat alanında Türkiye'nin tanıtımı, ilerideki proje tekliflerinde Türk ortakların yer alması, Avrupa'nın mikro-nano imalat konusundaki stratejilerinin belirlendiği toplantılarda aktif olunması açısından faydalar sağlamıştır.

7.ÇP NanoMatPro Alanında Yeni/Aday Üye ve Deneyimli Ülkeler Arası Proje Pazarı Etkinliğine Katılım

28-29 Ocak 2008 Çek Cumhuriyeti tarafından düzenlenen proje pazarına, Türkiye'den araştırmacılar desteklenerek katılım sağlanmıştır. Etkinliğin öncesinde, ele alınacak NMP (Nanobilimler-teknolojiler, Malzemeler ve Üretim Teknolojileri) ve Çevre alanlarındaki proje başlıklarında çalışan araştırmacılarımız, proje teklifi ve ortak profili sunumları yapmaları için teşvik edilmiştir. Araştırmacılarımız, proje fikirleri için Avrupa'dan ortaklar edinmişler ve proje tekliflerine dahil olmuşlardır. Etkinliğe katılım, proje araştırmacılarımızın Avrupa'dan bağlantılar edinmesi, Avrupa'daki önemli kuruluşlarla bağlantılar kurulması ve Çek Cumhuriyeti ile ilişkilerimiz açısından fayda sağlamıştır.

Zürih Proje Pazarı'na Katılım

İsviçre'nin ulusal koordinasyon ofisi olan EU-Research ve MANUFUTURE Teknoloji Platformunun İsviçre'deki ayna ulusal platformu olan Manufuture-CH tarafından 17-18 Ocak 2008'de düzenlenen proje pazarı'na katılım sağlanmıştır. Öncesinde yapılan duyurularla edinilen, "üretim teknolojileri" alanında çalışan araştırmacılarımızın ve sanayi kuruluşlarımızın profilleri olan katalog ve ilgili konudaki mükemmeliyet merkezleri kataloğumuz katılımcılara dağıtılmıştır. Proje teklifi hazırlayan kuruluşlarla ve IMS (Intelligent Manufacturing Systems - Akıllı İmalat Sistemleri) oluşumuyla bağlantılar kurulmuştur. Etkinliğe katılım, ileri üretim teknolojileri konusunda Avrupa'daki kuruluşlarla iletişimimizin oluşması ve güçlenmesi, EU-Research ve İsviçre ile ilişkilerimiz açısından faydalar sağlamıştır.

Diğer Bazı Çalışmalar

Bilişim Uygulamaları

Ulusal Koordinasyon Ofisi (UKO) gerçekleştirdiği çeşitli hizmetlerle Türkiye'de akademik dünya ve sanayi kesiminde 7. ÇP ile ilgili farkındalık yaratma ve bu programla ilgili bir bilgi platformu olarak hizmetlerini sürdürme ve ortak bulmalarına destek olmak amacıyla hizmet etmektedir. Bilişim uygulamalarının bu noktada özel bir yeri ortaya çıkmaktadır. UKO ulusal misyonunu en iyi şekilde gerçekleştirmek için internet teknolojisinin getirdiği sınırsız olanaklardan da maksimum düzeyde yararlanmaktadır.

UKO tarafından yeni hizmete girmiş olan diğer bir hizmet de 7.ÇP sitesine (www.fp7.org.tr) üye olan kullanıcıların yararlanabildiği "e-öğrenme (e-learning) uygulaması"dır. Bu uygulama ilgili kesimlerin AB 7. Çerçeve Programı hakkında herhangi bir yer ve zamana bağlı kalmaksızın temel bilgileri edinmelerini veya varolan bilgi birikimlerini artırmayı amaçlamaktadır. Kullanıcılar istedikleri zaman 7.ÇP sitesine üye girişi yaparak, e-öğrenme uygulamasına erişebilir, AB 7. Çerçeve Programı hakkında temel bilgilere ulaşabilirler. Alanlara özel e-öğrenme paketlerinin hazırlanma aşaması devam etmektedir.

UKO mevcut ve yeni hizmete giren bilişim uygulamaları ile 7. ÇP'ye dair Türk akademi ve sanayi kesiminin ihtiyaç duyabileceği her türlü bilgi ve desteği sağlamaktadır.

Destekler

TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Koordinatörlük Özel Ödülü Programı: Türk araştırma ve iş dünyasının AB Çerçeve Programlarına Proje Koordinatörü olarak proje teklifi sunmasının teşvik edilmesi ve Çerçeve Programlarından ülkemizin maksimum düzeyde faydalanması amacıyla Türkiye'de kurulu tüzel kişiliklerin AB Çerçeve Programlarına koordinatör olarak sundukları ve AB Komisyonu tarafından eşik üstü bulunan projelere verilecek özendirme ödülüdür. 2007 yılında 19 başvuru değerlendirilmeye alınmıştır.

TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Türkiye'den Çoklu Ortaklık Teşvik Ödülü Programı: Türk sanayi kurum ve kuruluşlarının AB Çerçeve Programlarına katılmalarının teşvik edilmesini ve Türkiye'deki sanayi-sanayi/üniversite/kamu işbirliğinin artırılmasını sağlamak amacıyla Türk sanayi kuruluşlarının ve KOBİ'lerin Türk üniversiteleri ve kamu kurumları ile birlikte yer aldıkları başarılı AB Çerçeve Programları projeleri karşılığında verilecek teşvik niteliğindeki destektir. 2007 yılında 4 başvuru değerlendirilmeye alınmıştır.

TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Konsorsiyum Oluşturma Amaçlı Yurtdışı Seyahat Desteği: Türk araştırma ve iş dünyası kuruluşlarının Avrupa'daki meslektaşları ile işbirliği yaparak ortak projeler oluşturmaları amacıyla yapacakları yurtdışı seyahatleri masraflarına katkı sağlamak için verilen destektir. 2007 yılında 75 başvuru değerlendirilmeye alınmıştır.

Türkiye Ar-Ge Katalogları

Türkiye'deki ileri düzeydeki üniversitelerin, araştırma merkezlerinin ve sanayi kuruluşlarının, kapılarını daha fazla sayıda nitelikli-doktora sonrası araştırmacıya açmasına katkıda bulunmak amacıyla "Türkiye'deki Ev Sahibi Kuruluşlar Kataloğu" hazırlanmıştır. Ülkemizdeki kuruluşlarda kariyerlerine devam etmek isteyen ve/veya kalıcı işbirlikleri kurmak isteyen yurtdışındaki Türk ve yabancı araştırmacılar için hazırlanan kataloğun ilk sürümü yurtdışından Türk araştırmacı istihdam etmek isteyen 100 kuruluşun bilgilerini içermektedir. Katalogda 62 üniversite, 31 özel sektör, 7 araştırma enstitüsü ve 1 kamu kuruluşunun uzmanlık alanları, altyapı bilgileri ve konuyla ilgili irtibat kişilerinin bilgilerini içermektedir. "Türkiye'deki Ev Sahibi Kuruluşlar Kataloğu", 11-13 Nisan 2008 tarihlerinde, Amerika'da düzenlenen TASSA 2008 Yıllık Konferansı'nda Amerika'daki Türk araştırmacılarla yapılan görüşmelerde paylaşılmıştır.

Ayrıca NMP alanının alt-başlıklarına uygun olarak "Nanobilimler-teknolojiler", "Malzemeler", "Üretim Teknolojileri" ve "Entegrasyon" alt alanlarında 7.ÇP projelerine katılmak isteyen araştırma ve sanayi kuruluşlarımızın faaliyet alanlarını ve uzmanlıklarını aktardıkları profil formlarından oluşan kataloglar, Avrupa'da ilgili taraflara iletilmek amacıyla oluşturulmuştur. Bunun yanı sıra, proje pazarlarına yönelik "İleri Üretim Teknolojileri Mükemmeliyet Merkezleri" kataloğu, etkinliklerde dağıtılmak üzere hazırlanmıştır.

Turkish Mobility Network (TRMONET)

Araştırmacıların dolaşımının önündeki engellerin kaldırılması amacıyla kurulan ERA-MORE Ağı'na Türkiye TRMONET projesi ile dahil olmuştur. Proje 2007 yılı sonunda sona ermiştir. Proje raporu hazırlanıp Komisyon'a iletilmiştir. Projenin sürekliliği ile ilgili çalışmalar devam etmektedir. Proje kapsamında, Türkiye'nin yabancı araştırmacılar için cazip hale gelmesi ve yabancı araştırmacıların önündeki engellerin kaldırılması amacıyla, "Türkiye'de bulunan Yabancı Araştırmacılar için Sıkça Sorulan Sorular Kitapçığı" hazırlanmıştır.

"Bilimsel Vize" Konusundaki Çalışmalar

"Bilimsel Vize" konusunda yaşanan zorlukların çözümü için Avrupa Komisyonu tarafından çeşitli direktifler ve konsey kararları yayınlamıştır. Bunlar sırası ile;

- 28 Eylül 2005 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Tavsiye Kararı 2005/761/EC
Avrupa Topluluğu ülkelerine bilimsel araştırma amacı ile seyahat eden üçüncü ülke vatandaşlarına yönelik kısa süreli vize uygulamasının geliştirilmesi (3 aydan az süreli girişler için)
- 12 Ekim 2005 tarihli Konsey Tavsiye Kararı 2005/762/EC
Üçüncü-ülke vatandaşlarının bilimsel araştırma amacı ile Avrupa Birliği ülkelerine girişinin kolaylaştırılması (3 aydan fazla süreli girişler için)
- 12 Ekim 2005 tarihli Konsey Direktifi 2005/71/EC
Üçüncü-ülke vatandaşlarının bilimsel araştırma amacı ile Avrupa Birliği ülkelerine girişi (3 aydan fazla süreli girişler için)

AB üyesi ülkeler adı geçen direktifleri bu konuda verilen son tarih olan 12 Ekim 2007 tarihine kadar henüz tam olarak uygulamaya koyamadıkları, halen 15 üye ülkenin bu direktifleri uygulamadığı, 6 ülkenin tam uyguladığı, 4 ülkenin ise direktifleri eksik olarak uyguladığı bilinmektedir. Ülkemiz araştırmacılarını yakından ilgilendirmesi sebebiyle konu yakından takip edilmektedir.

"Bilimsel Vize" konusu AB katılım müzakereleri kapsamında 7 Nisan 2008 tarihinde Avrupa Birliği Genel Sekreterliğinde yapılan bilim araştırma alanındaki gelişmelere ilişkin AB Komisyonu yetkilisinin katılımı ile gerçekleştirilen alt komite toplantısında gündeme getirilmiştir.

8 Nisan 2008 tarihinde Avrupa Delegasyonu Türkiye Temsilciliğinde, Avrupa Komisyonu Araştırma Genel Müdürlüğü yetkilileri, üye ülkelerin konsolosluk temsilcileri, TÜBİTAK Uluslararası İlişkiler Daire Başkanlığı yetkilileri ve Dışişleri Bakanlığı temsilcisi hazır bulunmuştur. Toplantıda TÜBİTAK tarafından bilim insanlarımızın karşılaştıkları zorluklar örneklerle aktarılmıştır. Derlenen 77 vaka yine yazılı olarak Komisyona aktarılmıştır. Komisyon yetkilileri, "Bilimsel Vize" direktifinin üye ülkeler tarafından uygulanması konusunda çalışmalarına devam etmektedir.

Ek - 2

TÜBİTAK MAM'ın Çeşitli Bakanlıklar İçin Yürüttüğü Projelere Örnekler

Mayıs, 2008

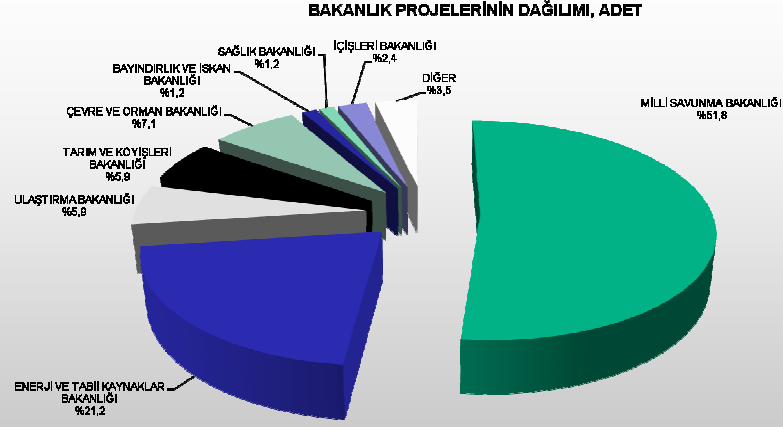
Bakanlık Projeleri

BAKANLIKLAR	TOPLAM		BİTEN		DEVAM EDEN	
	ADET	TUTAR, USD	ADET	TUTAR, USD	ADET	TUTAR, USD
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI	44	80.980.916	15	13.999.029	29	66.981.887
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	18	16.151.671	8	2.911.920	10	13.239.751
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI	5	11.246.337	0	0	5	11.246.337
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI	5	5.318.959	0	0	5	5.318.959
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI	6	5.300.914	0	0	6	5.300.914
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI	1	12.943.825	0	0	1	12.943.825
SAĞLIK BAKANLIĞI	1	964.512	0	0	1	964.512
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	2	299.031	2	299.031	0	0
DİĞER (*)	3	3.233.887	3	3.233.887	0	0
TOPLAM	85	136.440.052	28	20.443.867	57	115.996.185

Sayısal veriler devam eden ve biten Bakanlık projeleri baz alınarak oluşturulmuştur.

* Diğer: Başbakanlığa bağlı diğer birimler (Gümrük Müsteşarlığı, İhracatçı Birlikleri vb.)

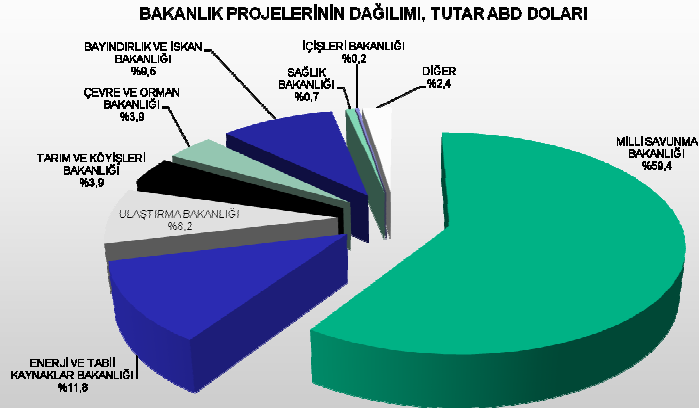
Bakanlık Projelerinin Sayısal Dağılımı

Toplam : 85 Adet
 Biten : 28 adet
 Devam eden : 57 adet

3

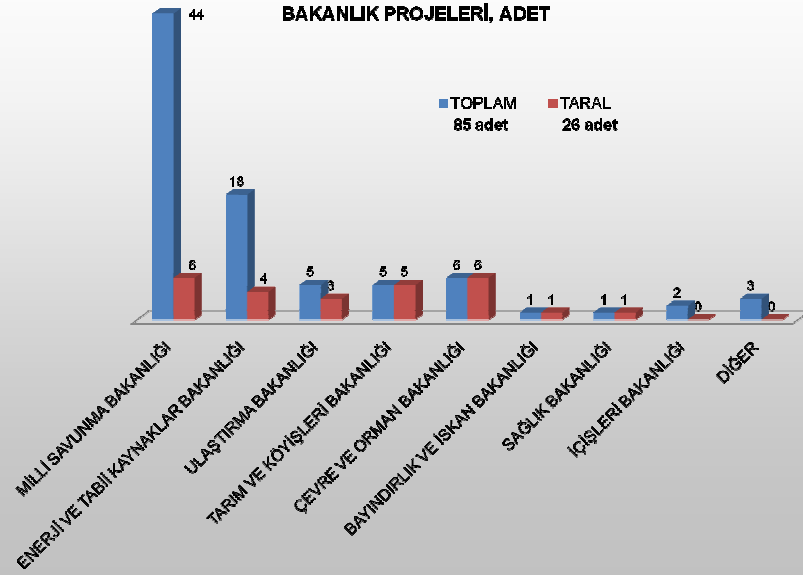
Bakanlık Proje Tutarlarının Dağılımı

Toplam : 136.440.052 ABD Doları
 Biten : 20.443.867 ABD Doları
 Devam eden : 115.996.185 ABD Doları

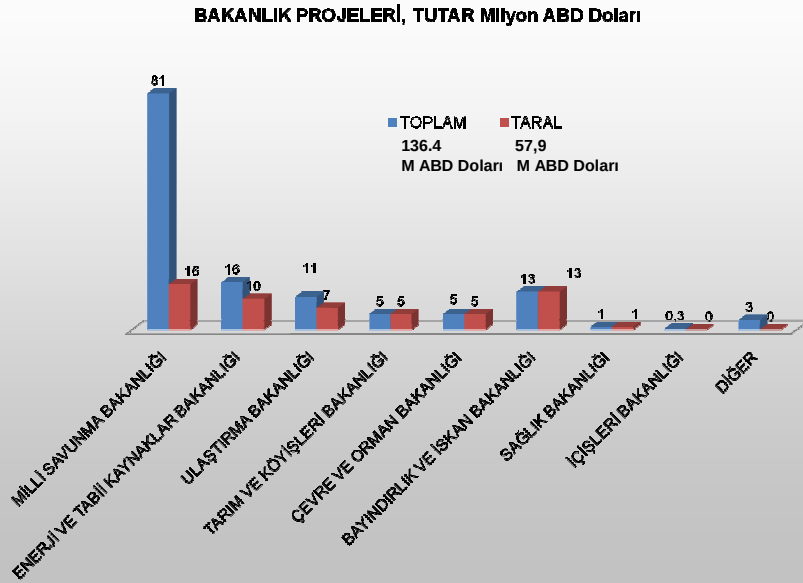
4

TARAL 1007 Projeleri

5

TARAL 1007 Projeleri

6

**ÖRNEKLERLE
BAKANLIK PROJELERİNDEN
TEKNOLOJİK VE EKONOMİK
KAZANIMLAR**

BİTEN PROJELER

Milli Savunma Bakanlığı (1/3)

Projenin Adı: Gemi Entegre Savaş İdare Sistemi (GENESIS)

Müşteri Kuruluş: Milli Savunma Bakanlığı / Dz.K.K.

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Bilişim Teknolojileri Enstitüsü

Destek Miktarı: 9.990.000 YTL

Projenin Amacı: Dz.K.K.lığı envanterinde bulunan G-sınıfı fırkateynlerin Savaş Yönetim Sistemi modernizasyonunu için Gemi Savaş Yönetim Sisteminin en önemli donanımlarının tasarımı, üretimi ve tümleştirilmesi.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

- ✓ Konu ile ilgili yurt dışına döviz çıkışı büyük ölçüde azaldı.
- ✓ Gemilere yaygınlaştırma kapsamında **90** adet seri üretim yapılacak.
- ✓ Sahil güvenlik konularında gerekli **16** adet konsol ihtiyacı.

9

Milli Savunma Bakanlığı (2/3)

Proje Adı: Uzun Ufuk Araştırma Desteği Projesi

Müşteri Kuruluş: Dz.K.K.lığı

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Bilişim Teknolojileri Enstitüsü

Destek Miktarı: 450.000 ABD Doları

Proje Amacı: Üç iş paketi kapsamında gerçekleştirilmiştir:

- ✓ Uydu Görüntülerinden Deniz Üstü Platformların Teşhisi Analizi ve Yazılımı
- ✓ HF Radarı Kullanılabilirlik Analizi
- ✓ Mikrodalga ve Profil Radarı Simülatörü Geliştirilmesi

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

- ✓ Mikrodalga ve Profil Radarı Simülatörü Dz.K.K.lığı izni ile (dış) satımının yapılabilmesi olanaklıdır.
- ✓ Yazılımlar ve simülasyon araçlarının benzerlerinin ithal maliyeti 120.000 ABD Doları'dır. Aynı işlevi gören simülasyon araçlarının yurtdışında tasarlatılması durumunda ise proje maliyetinden daha yüksek fiyatlarda bir ithalat söz konusudur.

10

Milli Savunma Bakanlığı (3/3)

Proje Adı: Askeri Rasyon Prototiplerinin Üretilmesi

Müşteri Kuruluş: MSB İç Tedarik Bölge Başkanlığı

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Enerji Enstitüsü

Destek Miktarı: 21.200 YTL

Proje Amacı: Askeri amaçlarla veya doğal afet durumlarında kullanılmak üzere 2 yıl dayanıklı hazır yemek ve dayanıklı ekmek içeren yiyecek mönülerinin hazırlanmasıdır.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri: Proje ile rasyon paket ve dayanıklı ekmek üretimi yurt içinde yapılabilecek konuma gelmiştir, yurt dışına bağımlılık azalmıştır.

11

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (1/4)

Proje Adı: Doğrudan Sodyum Borhidrürlü Yakıt Pili Üretimi ve Entegrasyonu

Müşteri Kuruluş: Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü (BOREN)

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Enerji Enstitüsü

Destek Miktarı: 1.105.000 Avro

Proje Amacı: Projenin başlıca amacı doğrudan sodyum borhidrürlü yakıt pilinin geliştirilmesi ve son kullanıcı entegrasyonunun yapılmasıdır.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

Yakıt pili bileşenlerinden; bipolar plaka, membran elektrot ünitesi ve elektrokatalizörler proje kapsamında üretilmiştir.

✓70-100 W'lık sistemin yaklaşık % 90'lık kısmı özgün teknolojidir.

✓Sistem ticarileştiğinde 7 milyar ABD Dolar'lık dünya pazarından 66.5 milyon ABD Dolar'lık bir pay alınması beklenmektedir.

12

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (2/4)

Projenin Adı: Hamitabat Santrali Gaz Türbin Parçaları Geliştirilmesi

Müşteri Kuruluş: Hamitabat Santrali (HEAŞ)

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Malzeme Enstitüsü

Destek Miktarı: 1.400.000 CHF (yaklaşık 1.200.000 ABD Doları)

Projenin Amacı: Tamamı ithal yoluyla karşılanan gaz türbinleri parçalarının ülkemizde yapılarak santral teknolojisinin ülkemize kazandırılması.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri: Firmaya bu proje ile 1.000.000 ABD Doları civarında katkı sağlanmıştır. Projenin ülke çapında uygulanması halinde yaklaşık **100 milyon** ABD doları katkı sağlanacaktır.

HEAŞ ile halen dört proje konusunda çalışılmaktadır. %5 verim artışı sağlanması halinde ülke çapında yıllık **1 milyar** ABD Dolarlık yakıt tasarrufu sağlanabilecektir

13

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (3/4)

Proje Adı: GT Premix Yakıcı Hava Yönlendirici Kanat ve Ringleri

Müşteri Kuruluş: Elektrik Üretim A.Ş.

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Malzeme Enstitüsü

Destek Miktarı: 96.400 ABD Doları

Proje Amacı: Gaz türbinü içinde kullanılan hava yönlendiricilerin yerli olanaklarla yapılması

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

Türkiye’de santraller için, ilk kez bir sıcak bölge metali yerli kaynaklarla üretilmiş olup, hava yönlendiricilerinde dışa bağımlılıktan kurtulunarak, yalnızca bir birim için yurt dışı satın alımında yaklaşık 100.000 ABD Doları azalma sağlanmıştır . Malzemelerin 1125°C sıcaklıkta çalışmalarına olanak sağlayabilecek bir geliştirme projesi de sürdürülmektedir. Projenin tüm santrallere yaygınlaştırılması sonucunda, yurt dışı alım giderlerinde 2.5 milyon ABD Doları düzeyinde bir azalma beklenebilir.

14

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (4/4)

Projenin Adı: Sinop Nükleer Santral Alanının Depremselliği

Müşteri Kuruluş: Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK)

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Yer ve Deniz Bilimleri Enstitüsü

Destek Miktarı: 313.000 YTL

Projenin Amacı: Kurulması planlanan Sinop Nükleer Teknoloji Merkezi sahasının depremselliğinin modern ve son teknolojiye dayalı bir sismik gözlem ağı kurularak bölgedeki fay hatlarının deprem riski açısından incelenmesi bu konuda temel verilerin toplanmasıdır.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

Depremsellik haritası elde edilecek ve inşa edilecek santral için deprem mühendisliği parametreleri elde edilmiş olacaktır.

15

Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı (1/2)

Projenin Adı: Gümrük Kapıları Güvenlik Sistemleri Projesi (GÜMSİS)

Müşteri Kuruluş: Gümrük Müsteşarlığı

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Bilişim Teknolojileri Enstitüsü

Destek Miktarı: 3.18 M. ABD Doları

Projenin Amacı: "Gümrük Modernizasyonu" adı altında yürütülen yasal eşya, insan ve araç trafiğini elektronik ortamda izleyen güvenlik sistemlerinin kurulması.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

- ✓ Gümrük kapılarında devreye alınan X-Ray araç tarama sistemleri ve GPS-GSM temelli araç takip sistemi sistemi ile milyonlarca dolarlık kaçak eşya ve akaryakıt yakalanmıştır.
- ✓ Avrupa Birliği Komisyonu'nun 2006 yılı ilerleme raporunda GÜMSİS projesinin kaçakçılığı önlemedeki başarısından övgü ile bahsedilmiştir.

16

Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı (2/2)

Proje Adı: Kayısının Sağlıklı Beslenme Açısından Değerlendirilmesi - Klinik Araştırma

Müşteri Kuruluş: Ege İhracatçı Birlikleri

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Gıda Enstitüsü

Destek Miktarı: 38.000 YTL

Proje Amacı: Kayısının sağlık ve beslenme üzerine olan etkileri klinik çalışma yapılarak ortaya konulması

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri: Önemli ihraç ürünlerimizden olan kayısının tüketim ve üretiminin artırılmasında hedeflenmiştir. Çıktılar bu kapsamda Müşteri tarafından referans kaynak olarak kullanılacaktır.

17

TÜBİTAK MAM'ın Bakanlık Projeleri

DEVAM EDEN PROJELER

18

Milli Savunma Bakanlığı (1/5)

Projenin Adı: Elde Taşınabilir Mayın Tespit Sistemi (ETMTS)

Müşteri Kuruluş: Milli Savunma Bakanlığı / K.K.K.

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Bilişim Teknolojileri Enstitüsü

Destek Miktarı: 2.821.500 YTL

Projenin Amacı: Mayın Tespitine yönelik daha önceki iki projenin çıktısı olan ETMTS'nin geliştirilerek ön üretimin yapılması.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

- ✓Konu ile ilgili yurt dışına döviz çıkışı büyük ölçüde azaldı,
- ✓ETMTS-1' in daha da geliştirilmiş halinden yeni bir proje kapsamında 114 adet üretilmektedir.
- ✓El yapımı patlayıcıların teşhisine yönelik yeni açılımlar konusunda proje istekleri gelmekte,
- ✓Projenin nihai halde uluslararası piyasaya açılması gündemde.

19

Milli Savunma Bakanlığı (2/5)

Proje Adı: Denizaltı Taktik Simülatörü (DATAS)

Müşteri Kuruluş: Dz.K.K.İlgı, MSB ARGE

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Bilişim Teknolojileri Enstitüsü

Destek Miktarı: 13.250.000 ABD Doları

Proje Amacı: Denizaltı “hücum subayları” ile atış kontrol partisinde görevli personele hedef tespit, teşhis ve hücum ile ilgili taktik eğitim vermek üzere HLA tabanlı, dağıtık, gerçek-zamanlı ve etkileşimli simülatör gerçekleştirmektir.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

- ✓Gerçek şartlara benzer taktik durum ve tehdit ortamları yaratılarak sistemlerin taktik ve operasyonel kullanımına yönelik eğitim desteği sağlanacak,
- ✓Can ve mal riski nedeniyle gerçekleştirilmesi riskli farklı senaryoları taktik olarak deneme olanağı sağlanacak,
- ✓Eğitim maliyetleri azalacak,
- ✓Proje çıktıları deniz platformuna ve simülasyonuna yönelik yeni projeler için alt yapı oluşturacaktır.

20

Milli Savunma Bakanlığı (3/5)

Proje Adı: Yüzey Dalgalı Yüksek Frekans Radarı Kavram Gösterim Projesi

Müşteri Kuruluş: SSM, Dz. K.K.lığı

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Bilişim Teknolojileri Enstitüsü

Destek Miktarı: 1.055.000 YTL (**TARAL 1007**)

Proje Amacı: Yüzey dalgası kayıplarına ilişkin analitik yaklaşım ve sonuçlarının çok noktada saha ölçümleri ile doğrulanması, özellikle kara kayıplarının ölçmeler ile gösterilmesi amaçlanmaktadır.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

Projede ortaya konacak sonuçlar ile yaklaşık 6.000.000 ABD Doları değerindeki radarların sayısına ve alımına karar verilebilecektir. Radarın yaklaşık yarı fiyatına yerli olanaklarla yapımı önerilmektedir. Sadece bir noktada ölçüm yapılması için 600.000 ABD Dolar'lık kira bedeli talep etmişlerdir.

21

Milli Savunma Bakanlığı (4/5)

Proje Adı: Kara/Deniz/Hava Platformlarının Radar Kesit Alanlarının Hesaplanması ve Azaltılmasına Yönelik Yazılımların Geliştirilmesi ve Ölçümle Doğrulanması Projesi

Müşteri Kuruluş: SSM

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Bilişim Teknolojileri Enstitüsü

Destek Miktarı: 1.042.194 YTL (**TARAL 1007**)

Proje Amacı: Proje kapsamında, platformların yüksek frekanslarda RKA değerini hesaplayan, Ters Yapay Açıklıklı Radar imgelerini oluşturan, saçılma merkezlerini bulan, arka plan etkilerini inceleyen ölçümlerle doğrulanmış bir yazılım paketi geliştirilecektir.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

Sonuçları doğrulanmış, güvenilir, ulusal bir yazılımla tüm platform analizlerinin yapılması sağlanacaktır. Sınırlı sayıda platform konfigürasyonu için analiz maliyetinin 850.000 YTL civarında olabileceği tahmin edilmektedir.

22

Milli Savunma Bakanlığı (5/5)

Projenin Adı: Kimyasal Harp Maddesi El Dedektörü

Müşteri Kuruluş: Milli Savunma Bakanlığı

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Malzeme Enstitüsü

Destek Miktarı: 800.000 YTL / yıl

Projenin Amacı: İnsan sağlığı için tehdit oluşturan kimyasal harp maddelerinin (sinir gazları, kan zehirleyici, kabarcık yapıcı ve boğucu gazlar) varlığının ses ve ışık alarmları ile belirlenmesinde kullanılabilen bir dedektör (MAM-CDET) geliştirilmesi.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

- ✓ TSK'nın birçok birimlerine halen yıl bazında artan miktarlarda teslim edilmekte olup TÜBİTAK MAM bu konudaki tek kaynaktır.
- ✓ Cihazın basit komponentleri dışındaki tüm komponentleri ve yazılımı yerli teknolojilerle üretilmiştir. Kimyasal silahlarda meydana gelebilecek gelişmelere paralel olarak kolayca ve düşük maliyetle geliştirilebilecek durumdadır.

23

Ulaştırma Bakanlığı (1/3)

Proje Adı: Sanal Ortam Tren Sürüş Eğitimleri İçin Milli Benzetim Sistemlerinin Geliştirilmesi

Müşteri Kuruluş: TCDD

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Bilişim Teknolojileri Enstitüsü

Destek Miktarı: 6.789.753 YTL (**TARAL 1007**)

Proje Amacı: Sanal ortamlarda tren sürücüsü personelin;

- ✓ Temel tren sürüş eğitimlerini,
- ✓ Değişik iklim ve yol koşullarında tren kullanma tekniklerini,
- ✓ Arıza ve risk önleyici yeteneklerin geliştirilmesini,
- ✓ Sürücünün performansının izlenmesini sağlamaktır.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

- ✓ Daha az maliyetle makinist eğitimlerinin gerçekleştirilmesi.
- ✓ 30 civarında tren simülatörü ihtiyacı (~60 Milyon YTL) için, yurtdışı bağımlılığın azaltılması ve dövizin ülke ekonomisine kazandırılması.
- ✓ Yerli olarak kazanılan bu yeteneklerle uluslararası pazarlara açılma olanağı.

24

Ulaştırma Bakanlığı (2/3)

Proje Adı: Balast Suları İle Taşınan Zararlı Sucul Organizmaların Kontrolü ve Yönetimi

Müşteri Kuruluş: Denizcilik Müsteşarlığı

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Kimya ve Çevre Enstitüsü

Destek Miktarı: 1.121.000 YTL

Proje Amacı: Gemilerin balast suları ile taşınan zararlı sucul organizmalar ve patojenlerin ekosisteme verdiği zararları en aza indirmek amacıyla balast suları ile ilgili Türkiye' deki mevcut durumun belirlenmesini ve Türkiye' nin konuya ilişkin uluslararası sözleşmeye taraf olmasının ardından getireceği ulusal yükümlülüklerin ve yapılması gereken faaliyetlerin belirlenmesi ile gerekli idari / teknik alt yapının tespit edilmesini hedeflemektedir.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri: Türk deniz ekosistemlerinin ve balıkçılık, turizm, halk sağlığı gibi ekonomik değerler üzerinde balast suları ile taşınan zararlı sucul organizmaların neden olacağı zararlı etkilerden azaltılması.

25

Ulaştırma Bakanlığı (3/3)

Proje Adı: Kompozit Fren Pabucunun Yerli Olarak Yapılabilirlik Araştırması

Müşteri Kuruluş: TCDD ve TULOMSAŞ

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Malzeme Enstitüsü

Destek Miktarı: 2.131.474 YTL (TARAL 1007)

Proje Amacı: Sürtünme katsayısı düşük kompozit fren balatalarının geliştirilmesi ve üretim tekniği

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri: Yıl bazında 160.000-170.000 adet ithal edilen tren fren pabucu yerli üretildiğinde yılda en az 1.000.000 YTL tasarruf sağlayacaktır. Ayrıca bu ürünün komşu ülkelere ihracat potansiyeli çok yüksektir.

26

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (1/3)

Projenin Adı: Sodyum Borhidrür Sentezi ve Üretimi

Müşteri Kuruluş: Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü (BOREN)

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Kimya ve Çevre Enstitüsü

Destek Miktarı: 820.000 ABD Doları

Projenin Amacı: Hidrojen depolayan bor bileşiği olan sodyum borhidrürün üretim teknolojisinin geliştirilmesi, pilot ölçekte sodyum borhidrür tesisi kurulması ile Türkiye'nin sodyum borhidrür üretim teknolojisine sahip olması.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

- ✓ Sodyum borhidrürün fiyatı: 40-50 ABD Doları/kg
- ✓ Sodyum borhidrür ticari hacmi: 10.000 ton/yıl
500 milyon ABD Doları/yıl
- ✓ Türkiye'nin %20'lik pay alması durumunda, parasal değeri yaklaşık **100 milyon** ABD Doları olacaktır.

27

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (2/3)

Projenin Adı: Türkiye Bentonitlerinden Teknolojik Ürünler Elde Edilmesi

Müşteri Kuruluş: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Destek Miktarı: 3.841.196 YTL (**TARAL 1007**)

Projenin Amacı: Ülke bentonit rezerv bilgisinin güncelleştirilmesi, bentonit yataklarının karakterizasyonu, 12 adet ticari ürüne ait üretim proseslerinin geliştirilmesi ve "pilot ölçekli esnek üretim sistemi"nin tasarlanarak kurulması ve üç adet üretim prosesine ait teknoloji paketinin hazırlanması amaçlanmaktadır.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

- ✓ 4 Adet ürün için hedeflenen yıllık 30.000 ton üretim ile 90 milyon Avro parasal katkı ve 250 kişiye istihdam,
- ✓ Pilot tesis tasarımıyla teknolojik ürünlerin teknolojileri geliştirilerek ortalama 100 milyon Avro ekonomik katkı,
- ✓ Üretilen ürünler için patent.

28

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (3/3)

Proje Adı: Enerji Verimliliğini Arttırmak Üzere, Termik Santral Atık Isılarını Faydaya Dönüştürme Yöntemlerinin Araştırılması, Geliştirilmesi ve Binalarda Isıtma Uygulaması (TSAD)

Müşteri Kuruluş: EÜAŞ ve EİE

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Malzeme Enstitüsü

Destek Miktarı: 2.085.295 YTL (**TARAL 1007**)

Proje Amacı: Termik santral atık ısılarını ekonomik faydaya dönüştürecek yöntemlerin araştırılması, geliştirilmesi ve bina ısıtmasında uygulanabilirliğinin gösterilmesi

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

Tek bir santralden sadece 16,500 konutun ısıtılması ve soğutmasının sağlayacağı ilave gelir yılda yaklaşık 14 milyon YTL'dir. Proje kapsamında 19 santral incelenecektir. Aynı zamanda konut ısıtmasından kaynaklanan çevre kirliliği azaltılarak çevre koruması maliyetlerinde ciddi düşüş olacaktır. 29

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı (1/3)

Proje Adı: Bitki Alg ve Mikroorganizmalar Kullanılarak Hidrokarbonlarla Kirlenmiş Alanların İyileştirilmesinin Araştırılması

Müşteri Kuruluş: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü

Destek Miktarı: 1.271.373 YTL (**TARAL 1007**)

Proje Amacı: Kirlenmiş deniz, tatlı su ve tarımsal alanların yeniden kazanılmasında kullanılabilecek en uygun bitki, alg ve bakteri türlerinin tespiti, izolasyonu ve moleküler düzeyde karakterizasyonunun yapılması.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

Elde edilecek çıktılar hem maliyetin yaklaşık %50 oranında düşmesine, hem de çevre temizliğinin daha etkin bir düzeyde yapılmasına katkıda bulunacaktır.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı (2/3)

Proje Adı: Türkiye Yerli Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarından Bazılarının İn Vitro Korunması ve Ön Moleküler Tanımlanması-1 (TURKHAYGEN-1)

Müşteri Kuruluş: Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü

Destek Miktarı: 2.830.500 YTL (**TARAL 1007**)

Proje Amacı: Risk altında bulunan evcil hayvanları genetik düzeyde koruma altına alacak DNA bankalarının kurulması, proje kapsamındaki türlerin ön karakterizasyonunun yapılarak genetik olarak tanımlanması, bilginin bir yerde toplanması ve paylaşılması.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri: Hayvan genetiği ve ıslahı alanında ülke çapında bir ağ oluşmuş olacaktır. Proje kapsamında 10 üniversite ile çalışma imkanı oluşmuştur.

31

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı (3/3)

Proje Adı: Su Ürünleri Yetiştiricilik İşletmelerinin Denizel Ekosisteme Olan Etkilerinin Belirlenmesi

Müşteri Kuruluş: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, TÜGEM

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Kimya ve Çevre Enstitüsü

Destek Miktarı: 2.734.714 YTL (**TARAL 1007**)

Proje Amacı: Giderek hem gıda sektöründe hem de kıyılarımızda önemli bir yer tutan su ürünleri yetiştiriciliğinin denizel ekosisteme olan etkilerinin araştırılması, balık çiftliklerinin bulunduğu denizlerin su kalitesinde meydana gelen değişimlerin online olarak tespit edilmesidir.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri: Sürdürülebilir balık üretim politikalarının belirlenmesine katkıda bulunulacaktır.

32

Çevre ve Orman Bakanlığı (1/4)

Proje Adı: Hayvansal Atık Yönetimi

Müşteri Kuruluş: Çevre ve Orman Bakanlığı

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Kimya ve Çevre Enstitüsü

Destek Miktarı: 1.420.097 YTL (**TARAL 1007**)

Proje Amacı: Türkiye’de büyük miktarda potansiyel büyükbaş hayvan atıklarının kullanım kapasitesini sağlıklı çevre, ekonomik ve sosyal yararlar baz alınarak artırmaktır.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

Projenin nihai hedefi, Türkiye’de önemli bir çevre problemi teşkil eden hayvansal atıkların gübreye dönüştürülmesi ve böylece yıllık yaklaşık 400 milyon ABD Dolar’lık bir katma değerın ülke ekonomisine kazandırılmasıdır.

33

Çevre ve Orman Bakanlığı (2/4)

Proje Adı: Düşük Masraflı Arıtma Teknolojilerinin Türkiye Şartlarına Göre Uygulanması ve Marmara Bölgesi İçin Örnek Uygulama Projesi

Müşteri Kuruluş: Çevre ve Orman Bakanlığı

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Kimya ve Çevre Enstitüsü

Destek Miktarı: 1.266.744 YTL (**TARAL 1007**)

Proje Amacı: Organik madde gideriminde etkili olan yapay sulak alanların azot ve fosfor giderimi alanında geliştirilmesi.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

- ✓ Doğal arıtma sistemlerinde 2,5-3,5 milyar YTL yatırımın, 0,8-1,2 milyar YTL’ye düşme potansiyeli vardır. İşletme maliyetleri de dikkate alındığında, yapılabilecek tasarruf 6 milyar YTL civarına çıkabilir.
- ✓ Kırsal bölgelerdeki atıksu arıtımı için alternatif bir çözüm, Doğanın korunmasına katkıda bulunmak: su havzalarının, yer altı su kaynaklarının ve yaban hayatının korunması

34

Çevre ve Orman Bakanlığı (3/4)

Proje Adı: Çevre ve Orman Bakanlığına Bağlı Çevre Referans Laboratuvarı İçin ISO 17025 “Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliği İçin Genel Şartlar” Standardı Çalışmaları

Müşteri Kuruluş: Çevre ve Orman Bakanlığı

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Kimya ve Çevre Enstitüsü

Destek Miktarı: 587.613 YTL (**TARAL 1007**)

Proje Amacı: Çevre Referans Laboratuvarlarının ISO 17025 standardının gerekliliklerini karşılayabilmesi için uygun kalite yönetim sistemi ile birlikte altyapı, cihaz, personel, metot açısından yapılandırılması.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

- ✓ Ülke kaynaklarının etkin ve verimli şekilde kullanılmasını sağlamak,
- ✓ Ar-Ge faaliyetlerinin yurtiçinde yapılabilmesine imkan sağlamak.
- ✓ İl Çevre ve Orman Müdürlükleri ile çevre analizleri konusunda hizmet veren diğer kamu ve özel laboratuvarlar için yönlendirici ve düzenleyici duruma gelinecektir.

35

Çevre ve Orman Bakanlığı (4/4)

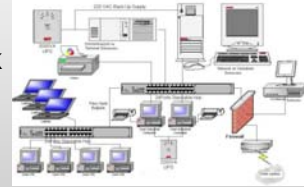
Proje Adı: Endüstriyel Tesis Emisyonlarını Bilgisayar Destekli Raporlandırma ve Değerlendirme Otomasyonu

Müşteri Kuruluş: Çevre ve Orman Bakanlığı

Yürütücü Kuruluş: TÜBİTAK MAM Kimya ve Çevre Enstitüsü

Destek Miktarı: 902.794 YTL (**TARAL 1007**)

Proje Amacı: Zaman ve iş gücü kaybına neden olmadan, kullanıcı hatalarını büyük oranda engelleyecek otomatik bir sistem geliştirmektir.

Çıktıların Ekonomik Katma Değeri:

- ✓ Ülkemizde 36.000 civarında emisyon izni almış tesis bulunmakta, yeni tesis müracaatları devam etmektedir.
- ✓ Sistem ile büyük oranda zaman ve personel tasarrufu yaratılacaktır. Ayrıca, raporlandırma ve değerlendirme aşaması tamamen bilgisayar kontrolünde olacağından tekrarların da önüne geçilmiş olacaktır.

36